

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

aylık paldır kültür dergisi Kasım 2005 - 11 • Fiyatı: 3 YTL (3.000.000 TL) KDV Dahil

hayvan

42

HÂLÂ İNANAMIYORUM

**GÖKSEL
KORTAY**

**HULKİ
AKTUNÇ**

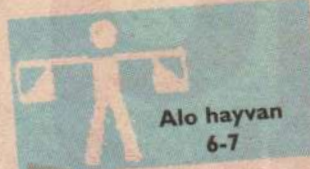
ŞEN PROF'LAR

**KEREM
YILMAZER**

ALTAY ÖKTEM
NAZİF TOPÇUOĞLU

ölümlerden ölüm beğen

Avrupa Meselesi, öncelikle zenginlikle alakalı... Hukuki, yani kuralları belli, toplumsal ahlaklı ve demokratik kültürlü bir yaşama çok ihtiyacımız var... Batıcı değil Batılı olacağız. Doğulu özümüz zulada. Sertlik yok, diyalog var; gustolarımız incelemek yemekte, sanatta, günlük hayatta...

Nasıl Avrupalı olacağız?

RAGIP DURAN

✓ Türkiye ile AB arasında, 3 Ekim'de müzakereler resmen başladı; hemen ardından da tarama süreci devreye girdi. Taramadan sonra çiroz, hazmedebilirsek topik süreci başlayacak. Avrupa ile flörtümüz sona erdi, nişanlıyız artık. Kayınpeder ve kayınavalide pür dikkat bizi izliyor:

- Kızım neden daha önce bize söylemedin, senin kocan olacak adam beş vakit (Vakit mi nakit miydi?) namaz kılıyormuş!

- Aaa, karışmayın canım, size ne adamın namazından niyazından, kokorecinden, piyazından yani?

- Oğlum, bu gelin pek açık saçık giyiniyor, bir şeyler söylesene, mahallede dedikodu çıkacak...

- Ama anne karışmayın eşime... Bu yaz sıcakta palto giyecek hali yok ki, ayrıca mahallelinin ağzı da torba değil ki büzesin...

✓ Nasıl Avrupalı olacağız sorusu mühim bir soru. Zaten Trakyalıyız, dolayısıyla Avrupalıyız kadar basit bir yanıt yetmiyor. 'Avrupa'nın Yolu Diyarbakır'dan Geçer' saptaması, esas olarak doğru bir gözlem. Şırnak'ın da Hakkari'nin de, Çemirgezek'in de Avrupalı olması lazım. 1789'u ve/veya 1968'i olmayan bir toplum nasıl Avrupalı olacak?

Bonjour Moustapha Rechid Pacha...
Selam Deniz Gezmişlere!

✓ Biraz kılık kıyafet değiştireceğiz mecburen. Ruhumuzu, tenimizi muhafaza ederek ve yavaş yavaş.

✓ Eskiden sadece anaları babaları mühendis ya da fabrikatör olan çocuklar, Avrupa'ya tahsile gidebiliyordu. Şimdi artık, Rize ya da Çorum Lisesi mezunları da Paris ya da Londra'da üniversite okuyabilecek. Dahası, bizim Sütçü İmam Üniversitesi'nde Polonyalı ya da Slovak öğrenciler de olacak.

✓ Bizim Hayvan, mesela Carnard Enchainé ya da Private Eye ile aylık buluşmalar düzenleyecek.

✓ Bir de AB içinde herkes kendi mezhebinden insanları, ku-

rumları bulacak; zenginleşecek adres defterlerimiz. Biz Sosyal Avrupa kulübündeniz, başka dillerde konuşan muhataplarımızla anlaşıyoruz da, MHP'lilere de maalesef Le Pen, Haider, Bossi gibi sevimsiz adamlar düşüyor. Onların dili, nefret söylemi...

✓ AB'li olmak bir kere zenginliklerin daha adil paylaşımını ve bölüşümünü zorunlu kılıyor. Yok öyle hortumdu, komisyondu, vur çal kaç manevraları. Bu işin somut göstergesi, sadece milli gelirden kişi başına düşen 10 bin 15 bin dolar değil, kalkınmışlık kriterleri önemli. Haftada kaç kez sinemaya tiyatroya gidiyorsunuz? En son doktora ne zaman görüldünüz? Ayda kaç kitap okudunuz? Hangi evde sıcak su yok?

✓ Bir sürü örnek var ama en ilginçleri, bize çok benzeyen Yunanistan, İspanya ve İrlanda örnekleridir. Bu üç ülke AB üyesi olmadan orta hatta küçük çaplı memleketler iken AB'nin sadece mali fonları değil ama hukuki desteği ve siyasal arka çıkması sayesinde bugün alınıyor, başı dik ülkeler haline geldi. Gümölcine'deki Müslüman Türk azınlık mensupları, 'AB sayesinde buralara hem asfalt yollar geldi hem de Türkçe eğitim veren okulumuz açıldı' demişti iki yıl önceki bir ziyarette. Franko rejiminden beli kırılmış İspanya, demokrat Kral'ın da desteğiyle, kısa zamanda topladı kendini. Büyük Britanya'nın ada komşusu İrlanda, yüzyıl başındaki açlık sefaletinin izlerini tam olarak silmemişken AB sayesinde Avrupa'nın zengin, ciddi, başarılı ülkelelerinden biri haline geldi.

✓ Aslında AB, bizim Cengiz Aktar'ın deyimiyle 'Toplumsal ve kişisel hayatımızı A'dan Z'ye değiştirecek çok yönlü bir proje'. Mesela artık gazeteci, akademisyen, yazar, sendikacı, iktidarın, egemenlerin hatta toplumun pek de hoşuna gitmeyen bir söz etti mi ya da bir yazı yazdı mı, kendisi-

Bırak aptal, deli, kıytırık, zeka parıltısı ne olursa olsun isteyen istediğini yapsın.

ni önce savcının sonra da yargıcın karşısında bulmayacak. Ya da, akşam evde kırık not alan ya da haylazlık yapan çocuğuna bağırıp çağırmayacak ne anne ne de baba, hele dayak filan zinhar!

✓ Ne zaman olur bilemem, ama bizim toplumun gelişebilmesi için şu meşhur 'Ayıp' kavram ve uygulama-

sının da ağır bir darbe yemesi, hatta sözlüklerimizden afaroz edilmesi gerekir. Onu yaptın ayıp, bunu yaptın ayıp... Egemenlerin saptadığı standartla, tüm toplumun tepesine çöken bu yarır-dini, yarır-ahlaki yasaklayıcı buldozeri bir an önce emekli etmemiz gerekir. Bir dalın çiçek açması gibi, bireylerin serpilip gelişebilmesi için ayıbın gizli açık ambargo ve tehditinden kurtulmak şart. "Bunu yaparsam el âlem ne der?" korkusu bireyi kitlenin, yani sürünün içine hapsediyor. Bırak aptal, deli, kıytırık, zeka parıltısı ne olursa olsun isteyen istediğini yapsın. Şiddet ve ayrımcılık olmadıktan sonra hürriyete sınır yok! Bu önerim ciddidir, Türk devleti de bizden topladığı vergileri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi aracılığı ile mağdurlara milyonlarca Euro ceza olarak ödemekten de kurtulur böylece.

✓ ABD'nin siyasi, ekonomik, askeri ve kültürel hegemonyasına karşı, yani saldırganlığına ve yaşam tarzına karşı bir üslup yaratacaksa AB, her ne kadar aynı kapitalist rejimle yönetiliyorsa da, önemli bir seçenek. Üstelik AB'nin en hoş yanı, yeknesak ve tekvücut olmaması. Kürdü, Korsikalısı, Almanı Bulgarı hep birlikte Fransız şarabı içip İtalyan makarnalarını indireceğiz mideye. Eski kıta felsefenin, düşüncenin, aydınlanmanın kıtası... Buna bir de İslamiyet'in, dahası Doğu'nun binbir yumuşak boyutunu katabilirsek, gel gör sen o zaman neymiş AB...

Biliyoruz zor olacak, güç olacak, engelli ve kesintili olacak, ama olacak. Torunlarımıza sevgilerle.

Azer Yaran

Osman Numan Baranus

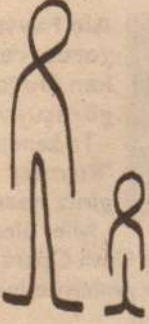

Bilal İnci

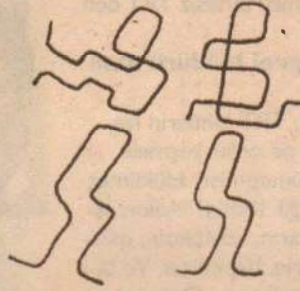
Anılarıyla hep hayatımızda olacaklar...

sadelik neden etkileyicidir, terliklerimi giyim geliyorum sadede...

matematiktir sadelik.

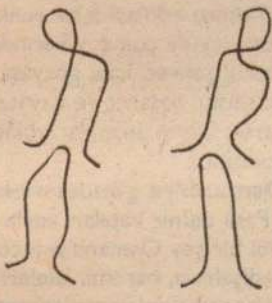
bir tür kısaltma.

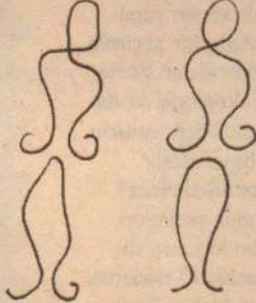
kalabalıktan arınmıştır.

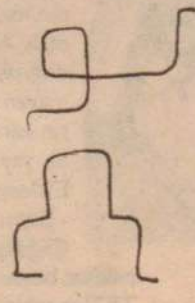
ortak paydaları bulur.

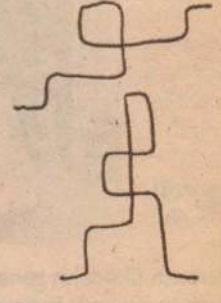
zaman kazandırır.

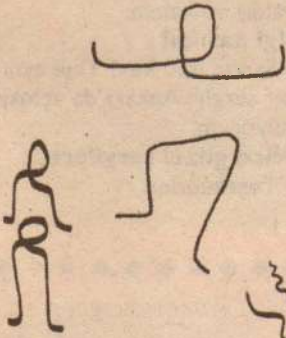
hafiftir. göz yormaz.

az ve öz.

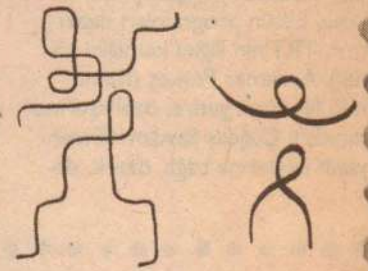
gösterişten, ihtişamdan hoşlanmaz.

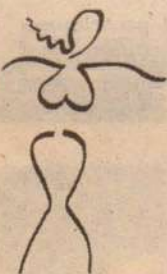
basitliktir sadelik.

hayatı karıştırmayı sevmez.

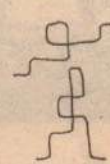
yoğunluktur sadelik.

azla çok anlam taşır.

çizgi gibi. şiir gibi. müzik gibi.

ALO00000!

hayvan'dan arıyoruz

Alo hayvan'dan arıyoruz, Mehmet Demir'le mi görüşüyoruz.

- Buyrun benim.

TRT Genel Müdürlük seçimleri için mizahi oy pusulası fikri nasıl ortaya çıktı?

- Anayasada ve yasalarda TRT'nin tarafsız yayın yapan bir kamu yayın kurumu olduğu yazıyor. Ama TRT Genel Müdürü'nü RTÜK ve hükümet seçiyor. RTÜK'ün 6 üyesi AKP'li, 3'ü CHP'li. Dolayısıyla adayların, niteliğinden önce siyasi bir atama biçimi söz konusu. Durumun kendisi bir kara mizah. Buna karşı en ciddi muhalefet tarzı, mizah olsa gerek.

Sizin öngördüğünüz adaylar kimlerdi?

- İcazet Borazan (İktidarın genel müdürü ve borazancısı), Rehavet Yangel (Yayıcılıkla ilgisi yoktur, TRT'yi arpalık gibi görür, tanıdık hışım akraba kim varsa kuruma doldurur), Talancı Vurgun (İhale vurguncusu, bütün programları dışarı yaptırır, TRT'nin iligini kemiğini sömürür), Ardamar Peşkeş (Kamu hizmeti filan hak getire, özelleştirme hayranıdır), Çağdaş Saydam (Evrensel yayın ilkelerine bağlı, özerk, de-

mokratik, katılımcı, tarafsız TRT'den yana.)

Sizce TRT Genel Müdürü nasıl seçilmeli?

- Biz diyoruz ki, TRT kimlerin ise, Genel Müdürü de onlar seçmeli. Yani TRT Hükümetin ise, Hükümet seçsin. Ama değil. Kimin? Halkın. İşçilerin, memurların, köylülerin, işsizlerin, öğrencilerin, hepimizin. Ve tabii ki TRT çalışanlarının. Öyleyse, TRT Genel Müdürü'nü kimlerin seçeceği belli. Kurumun çalışanlarının, toplumun örgütlü kesimlerinin katıldığı bir seçim yapılmalı. Ancak böyle bir seçimle, doğruları söylemekten korkmayan ve gerektiğinde iktidarın karşısına çıkabilen, onurlu bir yayıncılık başarılabilir.

Ekleme istedikleriniz?

- Bizim yaptığımız seçimleri Çağdaş Saydam kazansa da,

hakikat böyle olmayacak. O nedenle, TRT'ye sahip çıkmayı, Haber-Sen'e havale etmeyin. TRT'nin tüm çalışanları, TRT'yi beğenen beğenmeyen, izleyen izlemeyen herkes... Özerk, demokratik, tarafsız bir TRT de, tıpkı demokrasi, sağlık ve eğitim hakkı gibi hepimizin davası olmalı. Yoksa hükümetlerin, medyanın, sermayenin elinde oyuncak olmaya devam ederiz.

Teşekkürler, iyi çalışmalar.

- Sizlere de.

Alo hayvan'dan arıyoruz, ressam Erkan Doğanay'la mı görüşüyoruz?

- Ta kendisi, buyrun. **'Kırmızı' isimli serginiz nasıllar?**

- İyiler efendim. The

Marmara Otel Opera Sergi Salonu'nda sevenleriyle buluşmaktaydılar en son.

Bu kaçınıcı serginiz oldu?

- On üçüncü kişisel sergim.

Neden Kırmızı ismini seçtiniz?

- Kırmızı etkileyici bir renk. Bana göre içinde çok şey barındırıyor; tutku, şehvet, kan, gözyaşı, ateş, ilgi, şarap, cesaret ve hayata dair ne varsa. Derin anlamlar yükleyebiliyorsunuz.

Osmanlı'ya göndermeler var?

- Paslı demir kapıları zorla açmak gibi bir şey Osmanlı'yı incelemek. Padişahları, harem, laleleri kendimce yorumlamaya çalıştım.

Ne tür malzemeler kullandınız?

- Araba boyaları (Skoda, Renault vs. modellere ait), varak, yağlıboya, yaldız ve kalem.

İlgi nasıldı?

- Saatte 320 km.! Yine aynı konulu bir sergiyi Ankara'da açmayı düşünüyorum.

Nice güzel sergilere...

- Teşekkürler.

Şehirde
bir yılki
atı
**Ahmet
Erhan**

Everest
Yayınları

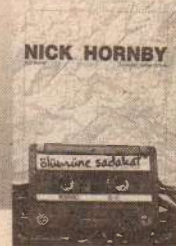
Amat
İhsan
Oktay
Anar

İletişim
Yayınları

İçimizdeki
Öteki
Etyen
Mahçupyan

İletişim
Yayınları

Ölümlüne
Sadakat
Nick
Hornby

Sel
Yayıncılık

Sincap
İsmail
Güzelsoy

Everest
Yayınları

Kırk Fırın
Ekmek
Fani
Aydoğan

Kora
Yayın

Yağmurlu
Ülkenin
Sürgün Konuğu
Ahmet
Kaya

Gam
Yayınları

dargin
mıyız?
Ezginin
Günlüğü

Seyhan
Müzik

Alo hayvan'dan arıyoruz, Radyo ODTÜ mü?

- Buyrun ben Radyo ODTÜ İdari Koordinatörü Oktay Demirci. **Birdenbire nasıl geçti 10 yıl?** - 10 yıl hayatımızın fon müziği olarak geçti. Çok yol katettik, bu yoldaki en büyük destekçimiz dinleyiciler oldu.

Kimin fikriydi radyo kurmak?

- ODTÜ öğrencileri ve radyo sevdalılarının bu fikrinin üniversite tarafından ciddiye alınması ve tam destek verilmesi bizim için büyük bir şans.

Ne tür bir radyo sizinkisi?

- Radyo ODTÜ özel bir yayın kuruluşu olsa da, kamu hizmeti yapmaya çalışan bir sivil toplum radyosudur.

Radyoda kimler çalışıyor?

- Çalışanların bir kısmı öğrenci. Büyük bir kısmı da çeşitli bölümlerden mezun olduktan sonra mesleğini radyoculuk olarak seçmiş, bu işi çok seven profesyonel kişilerden oluşuyor.

Bu işten iyi para kazanabiliyor musunuz?

- "İyi para" çok göreceli bir kavram. Aslında, yani hayır ama bekliyoruz.

Na tür telefonlar geliyor en çok?

- Amacı Numune Hastanesi'ne ulaşmak isteyip de ısrarla bizi arayan hasta yakınları oluyor. Zira Radyo ODTÜ'nün telefonu 0 312 210 30 30, Numune Hastanesi'nin telefonu ise 0 312 310 30 30. Yetkililerden bu karışıklığa bir son verilmesini istiyoruz.

Her yerden dinleyebilir miyiz sizi?

- Ankara'da 103.1'den, Dünya'nın her yerinden, www.radyoodtu.com.tr üzerinden dinleyebilirsiniz.

Sıradaki parçayı tüm hayvan okurlarına istiyor ve size iyi yayınlar diliyoruz.

- hayvan dergisi okuyucuları hemen şu anda Radyo ODTÜ'yü açsın, işte bu parça sizin için geliyor.

Alo hayvan'dan arıyoruz, Ufuk Çaylı mı?

- Merhabalar, ben Ufuk Çaylı. **ODTÜ Şahinleri olarak el değmemiş temiz bir lig istiyor musunuz?**

- Amerikan futbolunda el değişiyor valla. Amatör bir ruhla karşılıklı anlayış çerçevesinde yürüyen ligimizde şike olmuyor.

Ülkemizdeki ilgi nasıl?

- İnsanlar halen Amerikan futbolunu "iri yarı insanların birbirini öldürmeye çalıştığı oyun" olarak düşünüyor. "Amerikan" kelimesine gelen tepkiler var. Köken aynı ülke olmasına karşın, basketbolcular bu tepkileri almıyor mesela.

Sizin liginizde en popüler takımlar hangileri?

- Yıllarca elde ettikleri başarılar ile Hacettepe Red Devils'in ve özgün isimleri ile Boğaziçi Sultans'ın popülaritesi inkâr edilemez. Tabii ki başarılı oyunlari ile Ege, İTÜ, Bilkent ve ODTÜ de popüler takımlar.

Takım isimlerinin çoğu İngilizce, neden?

- Temel neden; sporun kurallarına varana kadar her metnin İngilizce olması ve kuruluş aşamasında örnek alınan takımlar. Halen birçok kuralın Türkçe karşılığı yok.

Uluslararası alanda başarı var mı?

- Uluslararası organizasyonlara henüz katılma şansımız olmadı.

Çok sakatlık oluyor mu?

- Ortalama bir saha sporu kadar. Evet, sert çarpışmalar yaşıyoruz ama üzerimizde yaklaşık 3-3,5 kilo kadar koruyucu ekipman oluyor.

Malzemeler çok pahalı mı?

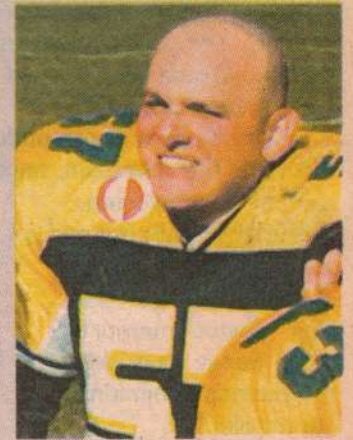
- Evet, bu sporun en büyük sorunu da bu. Bir kişinin zorunlu ekipmanları 400\$ civarında.

İstek ve dileklerin ne?

- Takımca yıllardır varolan takım ruhunu kaybetmeden yolumuza devam etmek ve şampiyon olmak, ileride de milli takım düzeyinde mücadele ve başarı istiyoruz.

Başarılar diliyoruz.

- Çok teşekkürler.

Tül
Berrin
Karakaş
Okuyan us

Başkalann
Fotoğrafi
Semra
Aktunç
Kendi
Yayını

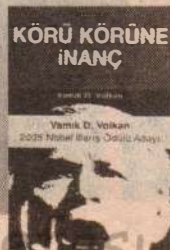
Komikaze
Erdil
Yaşaroğlu
Doğan
Kitap

Dipsulan
İhsan
Tevfik
pervaz
yayınları

İdeolojik
Aklın Serüveni
Mustafa
Alagöz
Babil
Yayınları

Körü Körüne
İnanç
Vamık D.
Volkan
Okuyan us

Ark Sanat
İki aylık
kültür
sanat ve
edebiyat
dergisi

Aylak
Derdi
Öykü
İki aylık
öykü
dergisi

hayvan dergisi'nin enerji kaynakları Şen Profesörler, bu ay bir Pazar kahvaltısında buluştu. Çürümeye karşı yenilenmeyi, hayata genç bakmayı konuştular. Ankara temsilcimiz Emrah Serbes kayıttaydı.

Sen jeneratörsen ben dinamoyum!

Ahmet: Genç kalmak, nutuk at-mamakla mümkün.

Cengiz: Güzel özetledin. Bu ko-nuyu burada bitirelim.

Ahmet: Haklısın. Ne güzel kah-valtı ediyoruz. Kapatın kardeşim şu kayıt cihazını.

Cengiz: Hocam sen Tempo'da yazmaya başladığından beri iyice nazlı oldun.

Ahmet: Ben tempolu koşamadı-ğımndan Tempo'da yazayım bari dedim. Orada entelektüel açığı varmış, ben kapatıyorum.

Cengiz: İyi para alıyorsundur.

Ahmet: Ne demezsin, harcaya-cak yer bulamıyorum.

Cengiz: Hesabı ödersin o zaman.

Ahmet: Çok gelmesin. Ben devlet memuru-yum. Senin kazandığı-nın yanında benimkinin lafı mı olur?

Cengiz: Hocam konu-ya gelsek.

Ahmet: Konu neydi?

Cengiz: Aklın hesapta, ko-nuyu şaşırdın.

Ahmet: Ne alakası var, tamam ben ödeyeceğim. Garson!

Cengiz: Bekle! Kahvaltı bitsin, öyle ödersin. Hayatında hiç mi he-sap ödemedin?

Ahmet: Yok. Bizim evde hesabı karım öder. Ben maaşımı alır ona veririm. Felsefe profesörüym, benim parayla ne işim olacak.

Cengiz: Konumuz, gençlik ba-şımda duman.

Ahmet: Bu ayın şarkısı o mu? Öncelikle şunu söyleyeyim, gençlik üstüne konuşma bir yaşlılık be-

lirtisidir. Demek ki bizim yaş ke-male erdi. Genç, Eski Yunanca'da yeni demek. Yeni olmakla tazelen-mek arasında ciddi bir ilişki var. Yeni olmanın karşısı olan sav, gü-neşin altında yeni hiçbir şey yok-tur savı.

Cengiz: Yaşananlar birbirini tek-rar eder hikayesi yani.

Ahmet: Evet. Yeni olmaktan in-sanlar neden korkuyor, çünkü ye-ni olma aşinalıktan gelmediği için, risk taşıyor. Yani yeni olmak bir tür tehlikeyi içerdiği için, insanlar güvende olayım da eski olayım di-yorlar. Garantili ol-sun.

Cengiz: Me-

mur zihniyeti yani.

Ahmet: Şimdi memur derken neyi kastettiğine bağlı. Beni kas-tetmiyorsun umarım.

Cengiz: Sen az önce demedin mi ben memurum diye.

Ahmet: O ayrı. Ben memurlu-ğun zihniyetine karşıyım.

Cengiz: Zihniyetine karşısın ama maaşlardan memnunsun.

Ahmet: Yok, maaşlardan da pek memnun değilim, biraz zam olma-sı lazım.

Cengiz: Hocam yani sen de, ne zihniyetten memnunsun ne maaş-tan. En iyisi emekli ol.

Ahmet: Yok, ben seviyorum öğ-rencilerimi. Çalışmayana takıyo-

Her sabah,
yaşamı hallaç
pamuğu gibi atmak
lazım. Havalandırıp,
kabartacaksın. Her
sabah aynanın
karşısına geçip biraz
kabaracaksın.

rum, düşük not veriyorum. Emekli olsam kiminle uğraşacağım. Konuyu dağıtmayalım.

Cengiz: İlginç, ilk defa böyle bir cümle sarf ettin. Devam et o zaman.

Ahmet: Ne diyordum, Ahmet Hoca'nın gençliğe hitabesinde kalmıştık. Ne biyolojik olarak ne de psikolojik olarak sürekli yeni olabilirsin. Benim yenilikten anladığım bir mana yeniliği. Her sabah uyandığın zaman, hayatın anlamını yeniden devşirmek, yeniden canlandırmak, işte bütün mesele bu.

Cengiz: Hamlet konuştu.

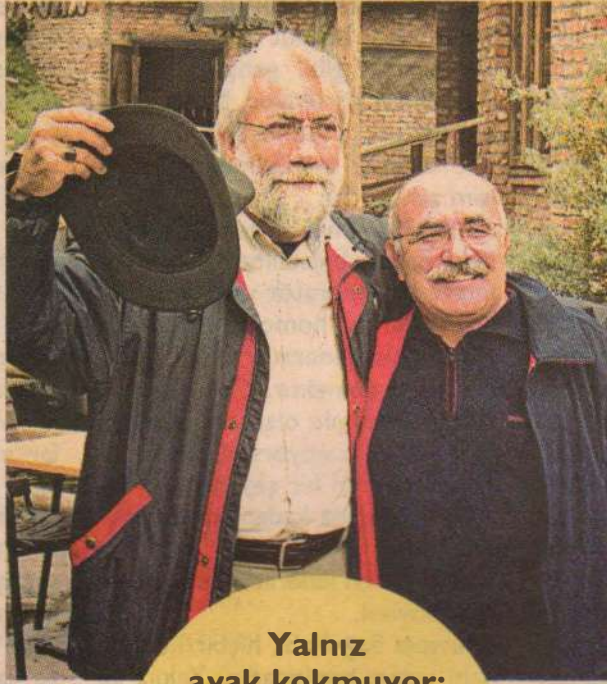
Ahmet: Hamlet değil abi, Ahmet! Hani eskiden mahallelerde yorgancılar olurdu. Hallaçla pamuğu atarlardı. Her sabah, yaşamı hallaç pamuğu gibi atmak lazım. Havalandırıp, kabartacaksın. Her sabah aynanın karşısına geçip biraz kabarcaksın. Kendini tazelemek, yeniden kendini gözden geçirmek, aynı zamanda bir sağlık belirtisidir.

Cengiz: Genç olma, genç kalma; günümüzde çok öznel ve ideolojik bir söylem haline geldi.

Ahmet: Bravo. İşte gençlik dalgaları bunlar. Saç taramakla, bıyık kesmekle olacak zannediyor. Şişman, benim gibi herifleri sabahın köründe görüyorsun, koşuyorlar. Saunaya giriyor, Viagra alıyor, sonra o yolda ölüyor.

Cengiz: Kadim kültürlerde, örneğin Sibiry'a'daki bir şaman topluluğunda ya da Afrika'daki bir kabilde, yani pre-modern diyeceğimiz topluluklarda değerli olan yaşlılıktır, olgunluktur. Yaşlılık bilgeliği temsil eder. Çağımız oluşturulmuş bir gençlik ideolojisi çağı. Ortalıkta bir genç kalma tutkusu var ve bu giderek saplantıya dönüştürülüyor. Genç kalın derken, bunun altında yaşamı sorgulama gücü kastediliyorsa bir itirazım yok. Ama pek öyle olduğunu zannetmiyorum.

Ahmet: Ben de aynı kanaatteyim. Sorulması gereken şu: Kokuşmak-

Yalnız ayak kokmuyor; insanın ruhu da kokuyor. Bazı insanların ruhunun çok kötü koktuğunu hissediyorum.

ta mıyım? Eskimekte miyim? Hayatta bakış tarzım acaba bir alışkanlık haline mi geldi? Yoksa ben bu bakış tarzımla çözemediğim problemler karşısında numara mı çekiyorum? Yenilenmek ve genç kalmak, birlikte yapılacak bir iş. İnsan tek başına bir odaya oturup genç kalamaz. Hep beraber genç kalınır. Yani ben, Cengiz abimle beraber genç kalabilirim. O benden ayrı güzellik salonlarına gidiyor. Ben bir konsültasyona kadar gideyim diyor, biz konsültasyonun ne olduğunu anlamaya çalışırken o çoktan güzellik salonunda alıyor soluğu.

Cengiz: Konuş Ahmetçiğim, yalandan kim ölmüş! Gençlik sorgulamakla kalmayıp değiştirme güdüsünün yüksek olduğu bir yaşam dönemi. Bu yaşam döneminin dinamizmi, büyük ölçüde devrimcidir. Bu anlamda statükoya teslim olmayan gençlik ruhundan bahsedildiğinde bir itirazım yok. Ama günümüzdeki gençlik söylemi bö-

le değil. Burada daha çok fiziksellığe vurgu var. Dolayısıyla dirilik, çekicilik ve cazibe ön planda, bu çok kadük bir duruma tekabül ediyor. Bu anlayış sayesinde, bir gençlik sektörü yaratıldı. Her şeyin olduğu gibi gençliğin de piyasası yaratıldı. Medikal sektör, plastik cerrahi ve benzerleri ciddi bir rant sağlıyor bu işten. Öyle bir talep yaratıldı ki, hemen herkes gençlik pazarında bir müşteri haline geldi.

Ahmet: Bu işlerden en çok ihtiyaçlar para kazanıyor.

Cengiz: Evet. Ama manevi anlamda, yani her türlü statükoya meydan okuyan

gençlik pazarlanabilir değil. Bu anlamdaki gençlik vurgusunun hem fazla bir getirisi yok, hem de böyle bir vurgu sistemin köküne dinamit koymak demek. Liberal ekonomi için gençlik, fiziksel açıdan pazara sunulabilecek bir meta. Bu budalalığa da yaygın bir şekilde düşüyoruz. Saçımızı boyuyoruz...

Ahmet: Saç ektirme de var. Bana hocam size ekelim dediler taksitle, kabul etmedim. Ben kelimden memnunum.

Cengiz: Çekici kalma pahasına ölümcül olan müdahaleler kabul ediliyor. Botox en hafifi. Çılgınca kullanılan vitaminler. Yükselişe geçen sebzeler bile var. Mesela brokoli. Bir takım yapay ya da doğal maddelerin pazarlanmasında kullanılan en önemli propaganda aracı, genç kalmak. Genç kalmak arzusu, yaratılmış bir şey, çağa ait.

Ahmet: Oysa kendini tazelemek çok farklı bir olgu. Yenilenme aşkına tutulmuş topluluklarla olur bu iş. Belki muhabbet toplulukları diyebiliriz bunlara. Tıpkı Antik Yunan'da olduğu gibi. Bizim sufi gelecekte de var bu. Önce bedenine dikkat edersen, onun enerjisiyle de manevi alanlarda tazelenirsin. Çünkü genç kalmak, öncelikli olarak bunun manasına önem verilmesi gereken bir şeyken, bir ölçüde de biyolojiktir. Yani bir sürü

hastalığın varsa ben hâlâ gencim diye dolaşmazsın. Bedenin buna izin vermesi lazım. Ama onu anlam enerjisiyle desteklersen, o anlamda gençliğin ardında olmanın yolunu tutabilirsin. Mesela Attila İlhan, ölmeden önceki imza gününde 14-15 yaşındaki çocukların imza kuyruğuna girdiğini görünce, belki de son mutluluğu o görüntü oldu.

Cengiz: Ben orta yaş dönemini yavaş yavaş bitiren bir insan olarak, hayatımın belki de en kendimle barışık dönemi 40'dan sonrasıydı diyebilirim. Yeniden o gençlik çağıma dönmek istemem, çünkü gençlik dönemim ıstırapla doluydu. Kafan karışık, duyguların karışık, ne olacağın belirsiz, sürekli yakınlaşma ihtiyacı içindesin, reddedilmeye karşı aşırı duyarlısın. Her attığın adımda yetersizliğin, beceriksizliğin, mahcupluğun var. Hiçbir doğallığı, insanı sıcaklığı, varlıklar alemini hissedmeden, böyle kaygılarla geçen en az on beş sene.

Ahmet: Goethe'nin bu konuda yazdığı bir roman var. Genç Cengiz'in Acıları diye..

Cengiz: Kötü espri! Bir taraftan da ana baba olma, toplumda bir yer edinme gayreti, bunun neresi güzel, neresi keyifli. Palavra. Orta yaşlarda o güne kadar önüne koyduğu bir takım hedefleri gerçekleştirmiş hiçbir insanın dönüp de "Ah benim gençliğim!" diye hayıflanacağını zannetmiyorum.

A h m e t :
Ben hayıflanırım.

Cengiz: Sen ayrı bir vakasın, senin üzerinden yapılacak hiçbir genellemenin bilime bir faydası olacağını düşünmüyorum.

Ahmet: Abi şimdi sen övdün mü beni, yoksa sövdün mü?

Cengiz: Yok hocam, ben senden bağımsız olarak durumu tahlil etmeye çalışıyorum. Orta

yaşlarda mutsuz, doyumsuz, kendi varlığından hoşnut olmayanların, bir nostalji gibi, gençliğe özlem duydukları görülüyor. Bu zamanla bir saplantıya dönüşebiliyor. Ancak tedavisi mümkündür. Benim işim şahsen bu.

Ahmet: Demek ki gençlik içimizdeki hayatı bulabilmek. Yani içimizde bir jeneratör var. İnsan dediğin aslında, homo-jeneratördür bir bakıma. Jeneratör insan, yaratıcı insan demektir. Genç kalmak sürekli üretimle olanaklı, tabi hep aynı şeyleri üretiyorsan, basmakalıpsan, senden bir şey olmaz. Mesela ben sapına kadar homo-jeneratörüm.

Cengiz: Sen jeneratörsen ben de dinamoyum.

Ahmet: Sağol abi, hiçbir konuda beni yalnız bırakmadın. Yalnız şu da var, kendini tazeleme mücadelesi verirken; kendinden memnuniyetle, memnun olmama arasındaki dengeyi tutturmak lazım. Çok fazla memnun olduğunda bir gaflete düşersin. Ama hiç memnun olmamak da seni berbat hale getirir. Kendinden memnun olmak, bir bakıma sürekli enerji sağlar. Ama patolojik düzeyde olmak kaydıyla. Yoksa kendini geliştirmek istediğin yanlar tükenmez. Buna rağmen ben bir hiçim, bitim

demeye başlarsan, yok olursun.

Cengiz: Gençliğin bocalama ve arayışları, daha olgun olmanın zorunlu koşulu. Dolayısıyla bu tatsız yanı bilmekle beraber, gençliğin bitmemesi gereken, tüm yaşam boyu sürmesini arzu ettiğimiz yönü, değerler dünyasıyla ilgili. Gençliğin manevi değerlerine bağlılık, bir dinamo gibi kendini yenileme şansı verecektir sana. Genç bir insan, hep aynı insanlarla bir arada olduğunu, aynı işleri yaptığını anladığı zaman, yani rutinliğinin farkına vardığı zaman dehşete kapılır. Hemen bir farklılık ihtiyacı duyar, bu kendiliğindendir. Organizma her değişikliğe kolay uyum sağlayamaz. Bu uyum mekanizmaları gençlikte daha esnektir. Manevi ve bedensel anlamdaki sürekliliğe sahip çıkmalı ama ona teslim olmamalıyız, onunla yetinmemeliyiz. Kendini sev, kendini beğen, kendi duygularının farkına var falan, bunlar hep söyleniyor, palavra laflar. Modern toplumda gençliğe övgü, orta yaşlara gelmiş insanların tükenmişliğinden kaynaklanıyor. Çünkü bu sistem daha orta yaşlara gelmeden insanların posasını çıkarıyor. Bunu ortadan kaldırmak için çaresi olarak da hayali bir gençlik figürü ortaya atılıyor. Geriye dönük hayali gençliğe vurgu, bireysel olduğu kadar, ortak geçmişlere de yapılıyor. Örneğin 68 kuşağı olmakla övünmek, ne ile övünüyoruz! Başarılı olduğumuzdan değil. 68, iz bıraksa da başarısız.

Romantik bir şekilde dönemimizi yüceltiyoruz. Çünkü bütün dünyaya kafa tutan bir dönem. Biz adil bir dünya yaratacağımız fikri, dönüp övünülecek bir şey tabi. Egemen düzen o kadar güçlüydü ki, Don Kişotvari, şövalyece başkaldırıları

Kuş gribi diyorlar ama aslında ruh gribi var. Salya sümük ruhlar, ağır bir şekilde hasta yatıyor.

birden değil, yavaş yavaş ortadan kaldırdı. Burada mühim olan, yenileceğini bile bile kavgaya girme cesaretidir. Yani hesapsız. Yolda olmanın heyecanı, gençlik ruhu ancak böyle tanımlanabilir.

Ahmet: Yani dayak yiyeceğini bildiğin kavgaya giriyorsan, gençsin.

Cengiz: Gençlik işte böyle bir bağlanmadır.

Ahmet: Gençlikle, acemi olmak arasında da bir ayırım yapmak lazım. Gençlik belli bir yaş diliminde olmak demek değil.

Cengiz: Konu aslında 'gençlik' değil de yaşam tazeliği zaten.

Ahmet: Yalnız ayak kokmuyor, insanın ruhu da kokuyor. Bazı insanların ruhunun çok kötü koktuğunu hissediyorum. Ruh da bir organizmadır. Beslenmezse, yeterince kan gitmezse, ruh kokmaya başlıyor. Yaşlı olup olgun olamamak bu işte. Hep aynı fıkraları, aynı anıları anlatıyor, giderek çirkinleşiyor, katılaşıyor, daha anlayışsız oluyor, dünyayı kavraması daralıyor. Ne kadar çok ihtiyar var abi. Sokağa çıkıp dövelim. Bir tane de ruh için stetoskop olacak, ruhu dinleyip kaç yaşında olduğunu anlayacaksın. Çok umutsuz değilse, ruha kök hücresi sokup yeniden yaratacaksın. Sokmak biraz erotik oldu.

Cengiz: Ruha kök hücresi ekme de o zaman.

Ahmet: Aslında sizin işiniz ruha kök hücresi ekmek, ama habire ilaç yazıp duruyorsunuz. 20 yıl önce "Psikiyatristler Hıyar mıdır?" diye bir yazı yazmıştım. Çoğunun hıyar olduğunu düşünüyordum sen hariç. Bana Prozac verme, uyuşturma beni, canlandır! Kuş gribi diyorlar ama aslında ruh gribi var. Salya sümük ruhlar, ağır bir şekilde hasta yatıyor.

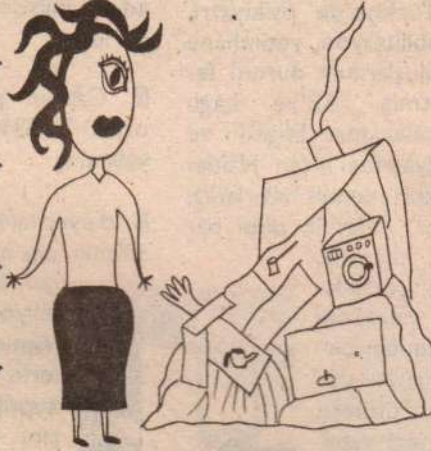
Cengiz: Güzel, konuyu güncel göndermelerle bağladın.

Ahmet: Bağlamada iyiyimdir bilirsin.

Cengiz: Bilirim, hesabı iste de gidelim.

Ahmet: Dur yahu, daha karpuz yemedik. **h**

Rüya tabirleri Selva Bayyurt

Rüyamda kırlar, çayırar gezip duruyordum. Yeşilliklerin içinde bir ev enkazı gördüm. Enkazın içinde kıpırdayan bir el vardı. Hemen tuttum, eli çektim. Yardım amaçlı bu hareketim sonucu el kopmaz mı! Aman da, yaman da diye dövünürken el yine kıpırdadı. Demek ki yaşıyordu. Ben de alıp eve getirdim. Kopmuş bir ele ne yapılırsa hemen onu yaptım.

Suya koydum. Ertesi gün elin kolu çıktı. Geldi sırtımı kaşdı. Daha ertesi gün elin bir kolu ve bir eli daha çıktı. Omzumu ovdu. Daha daha ertesi gün elin gövdesi çıktı. Bana sarıldı. En ertesi gün elin bacakları, kafası çıktı, insan oldu. Ertesi gün bizim çocuğumuz oldu. Bana güzel bir el gelmişti.

Eloğlu da olsa herkes insan. Birini önce tek bir özelliği için seviyorsun. Sonra bir sürü başka şey görüyorsun. Onları da sevince bir insanı sevmiş oluyorsun. Keşke herkes kendinden başka birini daha sevse. Sonra birini daha, birini daha....

SEYİTALİ ARAL

Yurdumuzda, 57.557 köy korucusu varmış. Çatışmaların azalması, bu insanları adli suç işlemeye yöneltiyormuş. 4.980 korurcu, mala, şahısa, cina- yet, adam kaçırma ve kaçakçılık gi- bi suçlar iş- lemiş.

Ülkemizde, 2.600 okulda tuva- let, 3.640

okulda su, sabun, genel temizlik malzemesi yok- muş. Okulların % 15'i şe- hir suyu olmadığından su bidonu kullanıyormuş.

6 yaşında ki Meryem Bayraktar, düğünde dede- sinin açtığı ateş sonucu başından vurularak öldü- rüldü.

ABD asker- leri, Irak'ta öl- dürdükleri di- renişçilerin re- simlerini bir porno sitesine, kendilerine bedava porno resimler göndermesi kar- şılığı anlaşılmış. Pentagon olayı biliyormuş. Resim al- tı yazıları ilginçmiş " Piş- miş Iraklı. Düşüncelerini anlatması için onları Al- lahlarına gönderdim" gibi.

Beyazlar bize anımsaya- bildiğimden çok söz verdiler; ancak hiç birini tutmadılar. Biri hariç; topraklarımızı alacaklardı. Aldılar. (Kızılde- rili Atasözü)

Türkiye'de psikiyatri, rehabilitasyon, yetimhane kuruluşlarında durum fe- laketmiş. AB'ye bağlı "Uluslararası Engelli ve Psikiyatride İnsan Hakla- rı" kurumunun hazırladığı rapor; yetersiz tıbbi ba- kım, tecavüz, açlık, çocukla- rın personel tarafından bir- birleriyle döv- vüştürülmesi, anestezi yapılmadan elektro şok gibi ifade- lerle doluy- muş.

Adana, Kürkçüler F tipi ceza evinde sol görüşlü mahkumlar, kantinden aldıkları bisküvi, krema ve çikolatadan mozaik pasta yapmışlar. Hapishane di- siplin kurulu, gardiyanlar olaya derhal müdahale et- miş. Savcılık soruşturma açmış. Kantin- deki her ürü- nün üzerine "amacı dışın- da kullanmak yasaktır" ya- zılmış, mahkumların yedi- ği dayak cabasıymış.

Türk Deniz Kuvvetleri- ne, Oruç Reis Firkateyni Kaptanı ve personeline. Babam Oğuz Aral'ın ve Ava- nak Avni'nin anısını; Gemile- rinin sancakla- rında yaşatma inceliğinden ötürü, şükran- larımı sunarım. Hatırlattığınız ve hatırladı- ğınız için kendim ve ailem

adına milyonlarca teşekkürler.

GAP'ın gerçekleştirme oranı % 51'miş her şey yalanmış.

İtfaiyecilerimiz, parkları sulama, afiş asma gibi bir- çok işlerde kulla- nılıyormuş. Ekip- man eksikliği alev- lerle savaşıyor bu insanların hayatla- rını tehdit eder düzeydeymiş. Po- lis, laborant, bale- rin ve müzisyen- lere tanınan yıpranma payı, itfa- iyecilere tanınmıyormuş.

Srebrenica'da bir toplu mezar daha bulunmuş.

Yalan söz söylemek, sı- cak su içmeye benzer (Kı- zılderili ata sözü)

Özel dersanelerin sa- yıları 20 kat artmış. Ge- çen yıl, ülke çapında 2,5 milyar dolarlık bir pasta paylaşılmış. Son 10 yıl dersanelere 34 milyar dolar gitmiş.

Avrupa Üniversiteler Birliği, üniversitelerimize kötü not vermiş. Eğitim yetersiz ve kalitesizmiş.

Diyarbakır, Dicle Üniver- sitesi akade- mik yıl açılış konuşması öğrenciler ol- madan yapılmış. Sebep güvenlik so- runuymuş. Rektör prof. Fikri Canoruç ve Vali açı-

lış konuşmalarında "sevgili gençler, sevgili öğrenciler" diyerek kulak çınlatmışlar.

Avrupa da 1000 kişiye 1. Türkiye'de 31.000 kişiye 1 itfaiyeci düşüyormuş.

Dünyada çalınan çok değerli sanat ve tarihi eserler, uyuşturucu piya- sasında bedel olarak kul- lanılıyormuş. Yaz başında Topkapı Sarayı soyul- muştur bir haf- ta sonra fark edilmişti ve Sakal-ı Şerif hadisesi dur bakalım....

Bush'un kar- deşi Jeb Bush' un valiliğini yaptığı Florida da "tehdit ediyorsa vur" yasası çık- mış. Ulusal Silah Derne- ği'nin desteklediği yasa, vali Jeb tarafından 'halkın suç ve suçlulara karşı akıl- lıca bir önlemi' olarak de- ğerlendirilmiş. Herkes el- ler tetikte bekliyormuş.

Cesur adam bir defa ölür, korkak adam her gün (Kızılderili atasözü)

Almanya'da ders kitap- larında 37.000, ABD'de 32.000, Japonya'da 35.000 kavram işleniyormuş. Türkiye'de ise bu rakam 7000'miş.

60 yıl sonra Kuzey Kut- bunda buz kalmayacak- mış, doğa artık kontrol- den çıkmış.

Manavgat'ta antik kent kalıntılarının olduğu yere taş ocağı açma izni verilmiş.

Marketlerde satılan, şampuan tadındaki fabrikasyon sakızlı muhallebi, keşkül geleneksel tat zirvası ürünleri boş verin. Anne ve anneannenizin ellerinden öpün, bu lezzetlerin değerini bilin, yapmasını öğrenin, tüketmeyin, üretin...

"Biz ; korumayı öğrenerek yetiştirildik. Mahvetmeyi öğrenerek değil" (Kızılderili ata sözü)

Herhangi bir kasırga, Dünyada ki tüm elektrik üreten ünitelerden daha fazla elektrik enerjisi üretiyormuş.

Türkiye'de 36.000 kişi böbrek nakli bekliyor-muş. Ülkemizdeki organ bağışısı konusundaki duyar-sızlığımız, mafya-nın işine yağ sürü-yormuş.

Konya Selçuk Üniversitesi kantininde oturan bir gurup öğrenci "BirGün" gazetesi okudukları için polis tarafından sorgulanmış, "bir daha bu gazeteyle okula girerlerse" ne olacağı özenle, bir bir anlatılmış. Yasakmış, sakıncalıymış, tü ve kakaymış.

Cahit Aral'a Manyas'tan gelen köy tavuğunu çiğ yemek bile koymaz.

Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları hastanesi'nde, bir şizofren

hasta kendini eşarbi ile asarak intihar etmiş. Kaçmaya çalışan diğer bir hasta ise parmaklıklara sapla-

narak hayatını kaybetmiş. Hastaların yaşam ve durumlarına uygun prosedürler ve sistemler söz konusu değilmiş.

İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı hazırlamış ve valiliklere göndermiş olduğu genelgede; polisin bar, pavyon, diskotek gibi yerlerde denetimlerde uygunsuz biçimde tespit ettikleri üniversite öğrencilerini, rektörlüğe bildirmeleri emredilmiş. (Devlet ve polisin uygunsuz vaziyet kriterleri neymiş ki?)

Devlet özel okullara süper kıyak geçmiş, ama özel okullar birliği başkanı Rüstem Eyüboğlu memnun değilmiş. Gelir vergisi, kurumlar vergisi, sigorta primleri indirimi KDV'nin kalkmasını istelermiş. Eğitim ufak ufak özelleşiyor muymuş mu?

Evinizden Asteriks, Tenten, RedKit, Mister No ve diğer kahramanları eksik etmeyin .

Özel okullarda okuyan bir öğrenci yıllık ortalama 10 bin yeni T.L. ödüyor-muş.

6-7 Eylül olayları Fotoğraf ve Belgeleri Fahri Çoker albümü Tarih Vakfı yayınları. Çok önemli bir eser ve evladiyelik bir şahitlik.

Iraktan dönen 4 ABD askerinden biri ciddi psikolojik yardım istiyormuş.

Alternatif kedi isimleri: Erkek: Nostromo. Dişi: Kaşık. h

Kimse

kendiliğinden

bir şeyi bırakmıyor,

kapanmış bir kapının

tokmağını bile;

öyle eli tokmağa

yapışmış eller.

Hava serin, erken

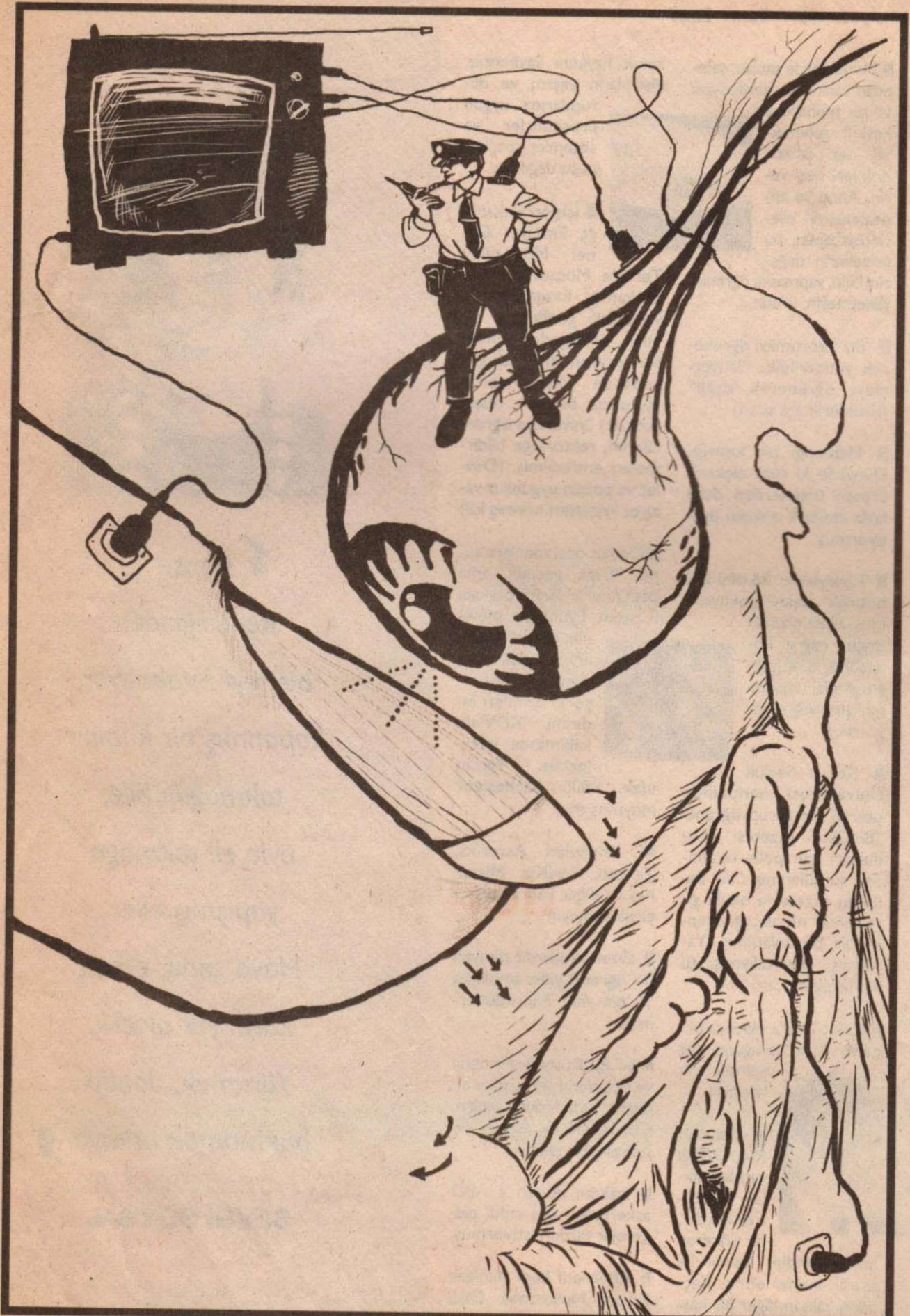
kararıyor ortalık.

Yürümek, dönüp

bakmamak arkaya. 9

.....

SEVGİ SOYSAL

Hiç bir yerde görmediğiniz görüntüler! Az sonra!

www.extramucadele.com

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Geleneksel olarak hep ölüm kazanır. Burada gençlik kazanıyor, kızlar kazanıyor.

Şiirin edebiyatla bir ilgisi yok bence, plastik sanatların bir dalıdır şiir.

Nazif Topçuoğlu ve Altay Öktem şaşırtıcı insan anatomisi, fotoğraf, şiir, ölüm ve daha bir çok şey üzerine keifili bir sohbet ettiler. Biz de kulak kabarttık...

Ölümlerden ölüm beğen

Başlayalım...

Nazif Topçuoğlu: Neler yapıyorsunuz siz şimdi?

Altay Öktem: Bir yaşlılar yurdunda çalışıyordum doktor olarak. Birtakım teknik sorunlarla sürdüler, ben de istifa ettim. Şimdi özel bir klinikte çalışıyorum.

Nazif: Fotoğraf çekilebilecek, morg gibi yer var mı oralarda?

Altay: Fazla dramatik şeyler yok. Arkadaşlara sorar öğrenirim isterseniz. Ben uzun zaman acil serviste çalıştım. Parçalanmamış insan gelmiyordu o günlerde. Bu biraz vahşi kaçabilir tabii.

Nazif: İyi de, model kızları getire-

ceğim ben; yani bakacaklar. Hani kadavra üzerinde çalışırlar ya. Rembrandt'ın da vardır öyle bir tablosu. Onların hepsi kız olacak.

Altay: Ya, siz nasıl buluyorsunuz o kızları?

Nazif: Çok zor oluyor. Benim beğenmem, onların beğenmesi ve istemesi. Bunları çakıştırmak bayağı bir mesele oluyor. Tabii yanlış anlamaya da çok müsait bir durum. Bir de, manken falan istemiyorum. Daha saf, yaptığı işe daha inanan mı diyeyim, bilemiyorum. Çektiğim resimlerin çoğunda beni şahsen tanıyan tiyatrocu arkadaşlarım var.

Evlerde porno çekim

Altay: Size sübyancı diyen oldu mu?

Nazif: Olmadı ama diyebilmek için can atıyorlar. Genç kızların resimlerini çekeceğim, okul eteği giyecekler, ki bazen bu etekler kısa olabiliyor. Resim çekeceğiz, arayıp konuşamıyor kızlar, mesaj atıyorlar; "Babam izin vermedi, erkek arkadaşım bırakmadı." Bunlarla uğraşmak beni yoruyor.

Altay: Fotoğraf sanatçısının daha güvenilir olduğunu düşünüyorum. Çünkü Türkiye'de evlerde porno çekimler çok yaygın. İnsanların içlerinde önceden de vardı ama arada filmi tab edecek bir kişi olduğu

için gerçekleşemiyordu. Bence "poloroid", ev yapımı porno olaylarını patlattı. Sonra video kameralar, şimdi de dijital teknoloji. Eminim sokaktaki tipik çiftlerin birçoğu birbirlerini çekip, nasıl seviştiklerini izliyor.

Bir Tepki Ver

Altay: Fotoğraflarında ilk zamanlar sadece hayvanlar, et vardı. Sonra, kızlar, kitapla birleşti galiba. İç organların yerini kitaplar aldı değil mi?

Nazif: Ben küçükken ressam olmak isterdim. Olamadım, fotoğrafçı oldum. Fotoğrafçı olunca reklam fotoğrafı çekiyorsunuz mecburen. Hele 80'lerden sonra acayip sıkıldım, kafamda bir yandan da sanat kavramı vardı. Milletimizin reaksiyonsuzluğu, tepkisizliği hiçbir şeye tepki vermemesi... Ne yapsam da bu insanları provoke etsem, ne yapsam da tepki alsam derken, ilk olarak o etleri çektim. Kanlar, etler o dönem sanat dünyasında da çok popülerdi, onlarla da dalga geçerek yaptım. Baktım yine tepki yok. Bu etleri, kızların ellerine verdim, dedim. Düşündüm ki, halkımız buna bir şey der. Hiçbir şey demedi halkımız.

Altay: Halkımız anlayışla karşılıyor böyle şeyleri (gülüşmeler). Biraz yavaş gelişen şeyler bunlar.

Tepki almak için, aynı temayı değiştirek yeniden işlemek gerekebiliyor.

Nazif: Felsefe yapısı masumiyet, genç kız ve ölüm. Hafif olarak da işlenen, genç kızın cinsellik boyutu. Yaşlı erkekle genç kız vardı birkaç yerde. Bu aslında Orta Çağ resminde işlenen bir temadır. Orada yaşlı adam Azrail'dir, resimlerde de genç kızı öldürür. Benim fotoğraflarımda, genç kızlar adamı öldürüyor; yani öldürüyor derken, dalga geçiyor, saçını çekiyor. Bir de feminist taraf var, benim kızlar 'mal' gibi durmuyor. Renkli basındaki gibi değil; akıllı kızlar, bakışları onu aksettiriyor. O fotoğraflarda bir isyan vardı, et temasında, t.şakları şişiyor, gözleri oyuyorlar.

Altay: Penguen'deki yazılarımda zaman zaman kullandım sizin resimleri. Tarz olarak ilginç gelebilir ya da tepki çekebilir diye düşündüm. Yazılarla direkt bağlantıları yoktu. İlginç bir şekilde, fotoğraflar yazıdan daha fazla ilgi çekti.

Sürekli mail geliyordu. Bazen arada tek tük bir iki kişi "Sapık mısın, nedir bu, iğrenç!" diye tepki veriyordu. Belki sergi salonundan çıkartmak ve yay-

gınlaştırmak gerekiyor onları.

Nazif: Ben de onu diyorum, şu an çok mutluyum, bu dergi önemli bir mecra aslında. Renkli bir moda dergisinde çıkacağıma, burada çıkmam daha önemli benim için. Fotoğrafını çektiğim kızların arkadaşları, üniversiteliler, gençler bir şekilde bu dergiye ilgi duyuyor. Fakat galeride onlara ulaşmak biraz zor.

Yazı da Gerekli

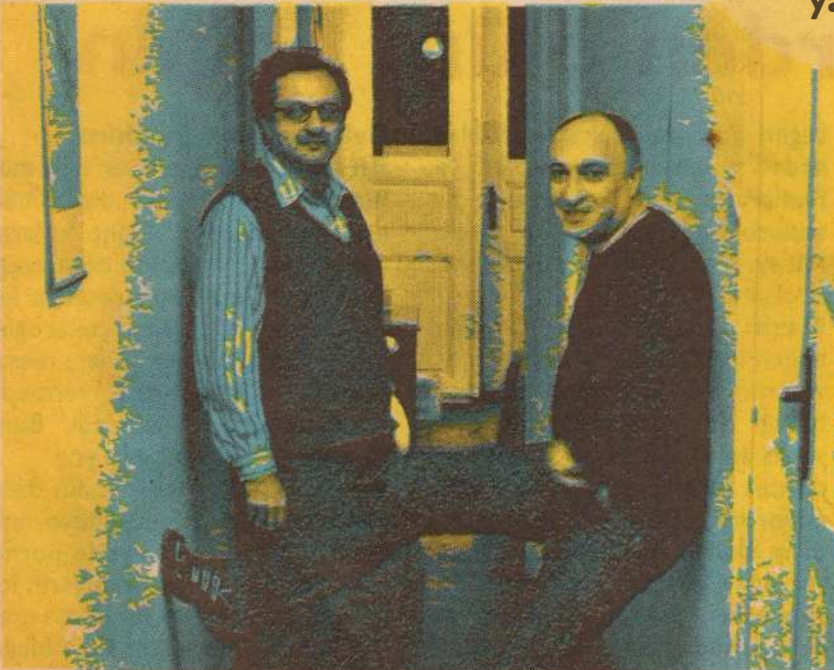
Nazif: Zor değişen bir toplumuz. Bir şeyi öğreniyoruz, bir adım atılıyor ve orada kalıyor. Ara Güler'i belledik zor bela. Fotoğraf denince Ara Güler. Tamam, bitti. Soru sorma alışkanlığı yok. Yasak. Çok fazla sorarsan vuruyorlar kafana, o da ayrı. Beki toplumda kültürel ürünlere fazla talep yok. Orhan Pamuk bir kitap yazmış, yüz bin basmış, herkes kitabı alıyor, kütüphaneye koyuyor, hoop kültürel görevimi yaptım, bitti. Gençler bienallere, kitap fuarlarına ilgi duyuyor ama onlara kültürel çeşitliliği sunacak mecra yok.

Altay: Yaptığımız işi düşününce aramızda bir kan bağı varmış gibi geliyor. Türkiye'de sanatın marginal uçlara kaydığı ya da böyle olduğu söylene de, derler ya askeri toplumuz.

Her şey de bir hiza var. Romanda da, şiirde de böyle bu. Adam bir kitap yazmış, uçmuş adeta. Ama o uçuşta bile bir hiza var, hizayı bozmadan uçuyor.

Nazif: Yazının fotoğraftan daha net olabileceğini düşünüyorum. Fotoğraf, görsel ve sanatsal bir şey. Herkes ayrı yorumlayabilir ama bir şeyler öğretmek istiyorsanız yazmak gerekiyor. Yazdığım kitapta da (Fotoğraf Gösterir ama...) bir tezim var "En iyi belgesel, yayımlanmayandır". Ebu Gureyb Cezaevi'ndeki Amerikalıların yaptığı işkenceleri gördük, fakat görmediğimiz birçok fotoğraf ve belge var. Ve muhtemelen resmi çekilmemiş birçok işkence... Sadece orada değil, tüm dünyada.

Aynada kendimize çıplak bakamıyoruz ama Türkiye'de evlerde porno çekimler çok yaygın.

**O fotoğraflarda
genç kızların ve
gençlerin,
o ölü etlere karşı
muzaffer ve
mağrur duruş
hali var.**

Dolayısıyla medyanın bize verdiği tepkilerle hakikati anlıyoruz. Hakikati anlamak zor, okumak ve düşünmek lazım.

Ölümün tınısı

Altay: Öküz dergisi döneminde, etlerle yaptığın çalışmalar çok ilgimi çekmişti. Yakınlık duyuyordum, çünkü insan vücudu, et, ölüm teması beni etkileyen konular. Bir de etin canlı veya cansız insanı kendinden uzaklaştıran bir tarafı var; fakat Türkiye’de insan kendi bedenine uzak. Kimse kendisini doğru dürüst çıplak bile görmemiştir. Aynanın karşısına geçmek ciddi bir hadise. Mesela, bir böbreğe bakarken yabancılık hissetmek ne tuhaf! Senin içinde de aynısı var. Ölüm teması bizde hem hayatın içinde hem de bize çok uzakmış gibi algılanıyor. Bir de hep dini ve mistik bir havası vardır ölümün; ilahiler, imamlar, ney sesleri falan. Halbuki metal müzikte distortion tonlardaki elektrogitarla ölümü anlatırsın. Sizin fotoğraflarda ilk bu dikkatimi çekti. Ete ve ölüme yaklaşımınızda kasvet değil, acayip bir heyecan ve gürültü var; sanki ney değil de elektrogitar çalıyor.

Nazif: O fotoğraflarda genç kızların ve gençlerin, o ölü etlere karşı muzaffer ve mağrur duruş hali var. Ters dönüyor olay. Geleneksel olarak hep ölüm kazanır. Burada gençlik kazanıyor, kızlar kazanıyor ve yaşama sevinci renkleri

le canlılığa yansıyor.

Altay: Kuzu kafasına dantel örttüğünüz bir fotoğraf vardı.

Nazif: Depremi resmiydi o, kimse de anlamadı. Anlaşılsın diye altına yazdık: Ağustos 99. Yok, gene anlaşılmadı. Kurbanlık koyunlar gibi bekliyoruz bir deprem daha olsun, öleceğiz zaten.

Altay: Ağabeycim, seninki de çok simgesel olmuş.

Nazif: Eeee ne yapalım bende her şey simgesel...

Şiir, plastik sanatların bir dalı mıdır

Nazif: Fotoğraf aslında bir dil, bir araç. Yabancı dil öğrenmek gibi bir şey. Bir insan çok aptal değilse bir yabancı dili öğrenebilir. O dilde okur, yazar, konuşur, tartışır. Ama yabancı bir dille ya da öğrendiği bir dille sanat yapmak çok ayrı bir şeydir. Şiir yazarsın, yazı yazarsın, alış-veriş listesi yazarsın. Bunlar yazıdır, sanat değil. Fotoğrafın da birçok alanda kullanımı var ama sanat olarak kullanımı %1’den az bence. Ayrıca günümüzde sanat, işlevi ve fonksiyonu olmayan bir şeymiş gibi tarif ediliyor. Fotoğraf ise birçok alanda işlevselliğe sahip, dolayısıyla insanlar fotoğraf sanat mı diye şüpheye düşüyor. Moda fotoğrafı var, vesikalık fotoğraf var. Şiir sanat amacı ile yazılmıştır mutlaka. Alış-veriş listesi yazarken kafiye yazmıyorsun ki, “al biraz çörek, unutulmasın börek” diye mi yazıyorsun?

Altay: Şiirin aslında edebiyatla da bir ilgisi yok; bence plastik sanatların bir dalıdır şiir. Edebiyatın içine sokulması, kullanılan malzemeden kaynaklanıyor. Sözcükleri, harfleri kullanıyorsun, yazı işin içine girdiği için edebiyat olarak görülüyor. Ama şiirde kullanılan dilin edebiyattakiyle hiçbir ortak yönü yok. Şiirdeki dilin kullanımı resimdeki boyanın kullanılmasına benziyor. Dil bir şey anlatmaz, şiirin malzemesini oluşturur. Resme, fotoğrafa daha yakındır şiir.

Nazif: Tek bir anlamı yoktur şiirin. Bir roman,

bir hikayede herkes aynı şeyleri anlar ama şiir yorumu açık bir şeydir.

Altay: Duvara bir fotoğraf assam, an-nem "Bu nasıl resim" der. Ne bileyim insanın içi açıl-sın, dereler aksın, bir kır manzarası olsun ister. Şiir de böyle. Hatta sanatın bütününde böyle bir şey var. İnsana hoş vakit geçirtsin, güzellikler versin isteniyor. Fakat sanata şiddet girmiş durumda. Bir kırdan, derenin yanında ya da manzaranın karşısında duramam, sıkılırım ben. Bunun yerine mezbahaya gitmeyi tercih ederim. Eski bir bodrumda o eski boruların arasındaki acayip estetik çok farklı gelir bana. Kır gerillası olamam ama silahımı alıp Beyoğlu'nun arka sokaklarında dolaşabilirim.

H.P. Lovecraft

Altay: Son kitabımda (Bu Kitaptan Kimse Sağ Çıkamayacak) Lovecraft'ı çağrıştıran Necronomicon diye bir bölüm ve kahramanları tanınmış yazarlar. Onların üsluplarıyla yazdım. Dolayısıyla iki türde de okunabilir. Bahsi geçen yazarları tanıyorsanız ayrı; tanımiyorsanız, keşfetmek açısından da ayrı olabiliyor. Keşfedilmese de bir kayıp olmaz esasında.

Nazif: Nedense aklıma H.P. Lovecraft geldi. Ben yeni keşfettim Lovecraft'ı.

Altay: Evet bayağı içine kapanık ve karanlık birisi. Annesi çocukken eve kapatmış; orası burası kesilmesin, düşüp bir yerini incitmesin diye. Bir fanus içine almış çocuğu, bunun sonucunda da hiçbir şey yapamayan, bir şey beceremeyen, kişiliksiz, korkak, anti sosyal birisi olmuş ama içinde böyle bir fantezi biriktirmiş.

Nazif: Lovecraft, beni de etkiliyor. Cadılar, hayaletler, yaratıklar, karamsarlık var. Biliyorsunuzdur, tam olarak hatırlayamıyorum ama yasada karamsarlığın suç olmasıyla

**Kır gerillası
olamam ama
silahımı alıp
Beyoğlu'nun arka
sokaklarında
dolaşabilirim.**

ilgili maddeler de var. İntiharı övmek... Hadi bu anlaşılabilir.

Gençliğe Güven

Nazif: Gençler aslında birer çıkış yolu arıyor. Hakim ideolojiler gençleri ne duygusal ne de düşünsel olarak tatmin etmiyor. Bizim zamanımızda da tatmin etmiyordu. Okulda söylenen hiçbir şeyi ciddiye almazdık, sanırım şimdi de öyle.

Altay: Üniversitelerde konferanslar, kitap fuarları, çok ciddi oturup tartışıyorlar ama bakıyorsunuz ki çok az bir kitle. Okurumu tanıyorum artık, söyleşilerimde de hep aynı kişileri görebiliyorum. Gençlerin bir kısmı müzik, şiir, edebiyat, ile bayağı ilgili. Fakat, büyük bir kısmı tamamiyle ütopyasız kalmış. Özellikle 80 sonrası bu yapılmaya başlandı ve başarılı da oldular. Üniversitenin daha ilk sınıfından itibaren, değişik sektörlerle bağlantıya geçmeye çalışıp, gelecekte hangi sektörde çalışacağını ve işe girebileceğini ayarlamak durumundalar. Yani her şey belirlenmiş, bunun dışında onları hiçbir

şey ilgilendirmiyor.

Sanata Ne Gerek Var

Nazif: 80'den sonra dünyada ve Türkiye'de bir materyalizm hakim oldu. O tüketim şekli çok fazla pompalandı ve globalleşme de bu aslında. Global markalar ve insanın buna açlık duyması. Toplumda böyle bir baskı oluştu. Cep telefonu diye bir şey var; film çeki-

yor, ses kaydediyor, dikeş dikeş ama her sene bir iki milyar verip yenisini almak zorunda kalıyorsun. Bunun gibi binlerce şey var tüketmen gereken ve bu yüzden de para kazanmak zorundasın. Böyle bir dünyada sanat, ne insana ne de sanatçıya para kazandırıyor, üstelik sanata harcanacak para da var.

Altay: Eskiden sanat, insanın kendini tanıması, kendini pekiştirmesi için bir nedendi. Ben tiyatro çalıştım, fotoğraf çektim, yazı yazdım. Tiyatrocu mu olacaktım, hayır; önemli olan kişiliğimi geliştirmek ve hayata başka perspektiflerden bakabilmektir. Bu anlamda sanata bakan gençler de var, bizi okuyan çok az bir kitle.

Çağdaş sanat denilen şey

Altay: Ben performans sanatlarını anlamıyorum. Belki tutucu ve klasiğim. Mesela "uyuyan adam" var. Adam bir iki gün uykusuz kalmış, yatağı koymuş, uyumuş. Millet de onu seyrediyor. Tabii bunun da vereceği bir mesaj vardır ama kim uyusa o mesajı iletecek herhalde. İlginç bir fikir bulup uyguluyorsun, performans oluyor.

Nazif: Onu bırakın, çağdaş sanat denilen şey o kadar az kişiyi ilgilendiriyor ki. Kitleleri esas ilgilendiren sanat hadiseleri 80 öncesinde olurdu. Böyle şeyler çok azaldı. Müzik tamamen saçma sapan bir hal aldı, garip dans müzikleri, teknolar, kafayı uyuşturan endüstriyel şeyler. Çok ihtiyarlar gibi konuştum ama; eskiden zenci müzikleri

vardı rap müziği, Shaflar falan. Ne kadar protest, kavgacı ve tepkisel-di. Şimdi müzik klipleri aerobik sınıfı gibi. Zenci kızlar koca k.çılarını sallıyorlar, tüm içerik gitti. Bilgisayar teknolojisi, medya ve paranın sadece belli ellerde toplanmış olması, tüm iletişim kanallarını mümkünmül şekilde kontrol edilir hale getirdi. Dolayısıyla hangi film veya müziğin çıkacağı yönlendiriliyor. Bundan dolayı uyutucu, uyuşturucu, avutucu bir hâl aldı kitle sanatları. Hatta haberler bile bir nevi eğlence programı gibi.

Altay: Bu aslında bir süreç sorunu. Bir doygunluk noktası var. Globalleşme gerileyecek gibi. Gençlerin az bir kesimi de olsa bu boşluğun farkına vardı; kendilerinden memnun değiller, bir yerlere tutunmaya çalışıyorlar. İşte biz de o boşlukta olan gençlere elimizi uzatıp bir işlev görmeliyiz. Zaten biz de içimizde o boşluğu hissettiğimiz için üretiyoruz. Ben içimdeki boşluğu doldurmak için yazıyorum.

Nazif: Ben de dışımdaki boşluğu doldurmak için film çekiyorum. İyimser olmak için bir sebep yok aslında. Bu yalnızca Türkiye için değil, tüm dünya için böyle. Doğa ölüyor, depremler, kasırgalar, kuş gri-bi gelecek yüz milyon insan ölecek deniyor. Belki bu sayede dünya da bizlerden kurtulmuş olur.

Kuş gri-bi değil tavuk vebası

Altay: Kuş gri-binin orijinal ismi tavuk vebası esasında. Sevimli hale getirmek için kuş gri-bi diyorlar. İsviçre’de test edilmiş, virüsün en ölümcül şekliymiş, bir firmaya etki eden tek antibiyotikten yüklüce sipariş edilmiş. Toplu ölümler bekleniyormuş.

Nazif: 13. yüzyılda büyük bir veba salgını oluyor Avrupa’da, gün be gün ilerleyerek tüm kıtaya yayılıyor. Milyonlarca insan ölüyor,

birtakım insanlar manastırlara kapanıp kurtuluyorlar. Sorgulamaya başlıyorlar “Dinimiz iyi ise, Tanrımız iyi ise, niçin bizim başımıza bunlar geldi” diye. İlk defa o zamanlardan sonra müsbet ilim hızlanır diye bir şayiye vardır. Orta Çağ’a karanlık çağ deriz, birden Rönesans çıkar ortaya. Avrupa doğar ve medeniyet canlanır.

Altay: İnsanoğlu doğaya hep hükmetme gayesinde. Doğayı bozarak kendini ve her şeyi rantı çevirme çabasında. Kapitalizmin geneli budur zaten, her şeyi satar, kendini de satar, doğayı da satar, insanı da satar ve paraya çevirir. Fakat bir yere kadar bozabiliyor çünkü doğa kendisini koruyor.

Bakteriler ve ölüm

Altay: Bakteriler çok sevdiğim bir konu. Herkes buna tıbbi bir konu olarak bakıyor ama bir sürü çeşit var: Virüsler, bakteriler, protozonlar... Sonuçta da insanoğlunun bu canlılarla ilişkisi, antibiyotik üretip onları yok etmek üzerine. Bakteri-yi bir mikroskoba koyup baktığınız

**Böyle
bir dünyada
sanat ne insana
ne de sanatçıya
para
kazandırıyor.**

zaman, inanılmaz bir canlı olduğunu görüyorsunuz, inanılmaz bir dünya var orda. Hayvanlar alemi hakkında birçok belgesel vardır ama bakteri türleri hakkında bulamazsınız. İnsan vücudunu doğa gibi algılayıp, bakterilerin de birer evren olduğunu düşünürsek; kanda gezinenleri, konakladığı dokuyu yiyenleri var. Dokular arası küçük gölcükler gibi sıvılar var, kılcak damarlar nehirler, ana arterler de okyanuslar gibi. İnsanda değişimler oluyor, mesela öldükten sonraki ölü morluğu çok ilgimi çekiyor.

Nazif: Nasıl oluyor bu?

Altay: Ölme biçimine, koşullarına bağlı olan bir şey. Adli tıpta ölünün katılığı ve morluğu da değişiyor. Mesela, evlerde ölü olunca şişmesin diye üzerine metal bıçak, makas bir şey koyarlar sanırım metal şişmeyi biraz engelliyor.

Nazif: Delik açıp içerideki havayı çıkartmak için değil yani.

Altay: Belki delik açsan da olur, belki de batıl bir inanç.

Nazif: Peki ölü gittikten sonra bıçak boş odada kalır mı?

Altay: Bilemiyorum.

Nazif: Ne yani o bıçağı bir daha kullanıyorlar mı? Bıçak tırtıklı mı oluyor?

Altay: Herhalde yıkayıp kullanırlar, bıçağın tırtıklı olması da bir şeyi değiştirmiyor sanırım.

Nazif: Kan kaybindan ölmek nasıl bir şey.

Altay: Beşir Fuad yazmıştı onu, hem ölüyor hem de an be an yazıyor. Aslında bir tür kendinden geçme hâli; kan azaldıkça tansiyonun düşüyor, göz kararması oluyor. Keyifli tarafı da var gittikçe kendinden geçiyorsun, için çekiliyor. Öyle yaşanan fetişler de var; adam kendisini asıyor tam boşalırken kesiyor ipi. Asılırken bir ereksiyon ve boşalma hadisesi var.

Nazif: Biz de krematoryum yok değil mi, niye yok? Kampanya başlatalım derginizde.

İskambil kağıdıyla ölüm

Altay: Ben biraz snuff olayından bahsetmek istiyorum, efsane mi gerçek mi?

Nazif: Allah belamı versin kitabımda onu da yazdım. Bir İranlı kadın bir fotoğrafçıyı öldürdü, gerçek snuff o. İnternete düştü mü bilemiyorum ama galiba polisler almış filmi.

Altay: Ben de kitapta değişik ölüm biçimleri yazdım, bir yazar iskambil kâğıdı ile ölüyor. Şah damarına geliyor bir hengame sırasında, hani elinde iken elini keser ya. Hepsini bir biçimde ölüyor, hatta kahraman bile ölüyor, kahramansız kalıyor roman. Polisiye değil ama kitabın kendisi ve kahramanları arasında bir şey aslında.

Nazif: İnternet oyunu yapsana.

Altay: Ölümünden oyun, ölümlerden ölüm beğen.

Memleket kokusu...

Altay: Peki o kitabının adındaki "fotoğraf ölmedi ama tuhaf kokuyor" espirisi nedir?

Nazif: Değişiyor, eskisi gibi değil artık görünüşü de, kokusu da. Değişmeyen şey ölür.

Altay: Benim aklıma ölüme giden bir değişim geliyor. Ölmeye yakın insanların kokusu değişir, hissedersin onu. Ölümün kokusunu ölen insanlarla birlikte olursan anlayabilirsin.

Nazif: Doktor olmak mı gerekir?

Altay: Doktorlar ölüyle çok ilgilenmiyorlar ki. Doktor muayene ediyor, reçete yazıyor, olmadı ameliyat ediyor sonra da yoğun bakıma bırakıp evine gidiyor. Hastanın başında vakit geçirenler. Hemşireler, hastabakıcılar, hademeler falan. Bence insan için geçerli olan, ülke için de geçerli. Ölmek üzere olan ülkelerin üzerinde de bir koku olabiliyor.

Nazif: Ne güzel kokular, parfümler ithal ediyoruz, hep daha güzel kokmak için bence.

Altay: Ben Türkiye'den, daha çok hacı yağı ve misk-i amber, bir de gül suyu kokusu alıyorum; gasilhanede çok kullanılır. Ülke genel bir gasilhaneye gidiş sergiliyor, o kokuyu alıyorum. **İ**

ergenlik öyküleri

Eski bir fotoğraf.
Dokuz yaşında (1960)
Erdek Şeker Kampında
babam, annem ve kardeşimle.

Ergenlik öykülerinin bu ayki konuğu; tiyatro, sinema, günlük yaşam tarihi gibi konularda birçok kitabın yazarı Gökhan Akçura.

Erdek ve Twist

Twist yılları. 1965'ler filan. Yazları babamın eskiden Şeker Fabrikaları'nda çalışmış olmasından kalma bir hak olsa gerek, Erdek'teki Şeker Kampı'na gidiyoruz. 15 günlük bir düş. Çoğunluğu Ankara'dan gelen kızlı erkekli grupların

arasına karışıp kolay yoldan adam olma telaşı içindeyiz. Adam olmanın yolları taşlı. Denizde hızlı yüzeceksin, trampelden afili atlayacaksın, giysilerin modern olacak, saçların uzun, mayon yakışıklı... Üstüne üstlük yaşımdan büyük gibi

Deniz kenarında yürüyüş serbest, ama hâşâ el ele dolaşmak yasak!

Erdek'ten altmışlı yıllara ait bir kartpostal.

davranacak, paran çokmuş gibi harcayacak, her şeyi biliyormuş gibi güleceksin. Adam olmak kolay değil şekilde görüldüğü gibi!

Kamp yeni yetme kızlarla dolu. Ama bende nerde o cesaret! En fazla bakıp bakıp ah çekiyor, yüz verirse üç beş laf ediyoruz. Akşamları deniz kenarında yürüyüş serbest, ama hâşâ el ele dolaşmak yasak! Elbette herkes benim kadar beceriksiz değil. Ama kim ne yapıyor, onu da pek bilmiyorum. Arada erkek erkeğe konuşuyor, kızlar hakkında dedikodu yapıyoruz. Erkek ve kız kardeş durumları da olduğundan her şey belli bir edep dairesinde... Gazinonun üstünde kağıt oynarken bacaklar birbirine değişiyor bazı bazı. Ama anlamazlığa vuruluyor, niyetler buhar gibi uçuşuyor... Akşamları kampın arka bahçesinde tiyatro ya da film seyrediyor, ama ailelerimizin yanında oturuyoruz. Orkestra gelince akla kara ortaya çıkıyor. Ankara diskoteklerini tanıyan ağabeyler hünerlerini gösteriyorlar. Hippy Hippy Shake! Biz de kıyıda köşede sallanıyoruz. Bacaklar ve eller bir ileri bir geri oynatılacak. Twist, shake ve limbo! Dönemin dansları. Anlamasan da itiraf etmek yok. Mış gibi yapacaksın!

O zamanlar Erdek'te bağ bahçe sağlam duruyor. Arka taraflara yapılan gezilerde cesur olursan adım atmak şansı var. Hele ata binmeyi biliyor ve sırtını dik tutuyorsan iki puan daha alıyorsun. Bende bir iki kez ata binmişim vakti evvelde. Hani burda da açık vermeden turluyorum, kışım hop hop edince acısa da çaktırmıyorum. Sonra yürüyüş devam ediyor ve bakıyorum (diyelim adı) Nazan sol yanımda. Nazan göz koymayı düşündüğüm ama sadece düşündüğümü iki üç kızdan biri. Bir yaşıyor bir hızlanıyorum, kız yine yanımda. Elimi hafifçe değdiriyorum eline, çekmiyor. Tutar gibi yapıyorum, tam tutamıyorum daha... İtiraz yok. Yürüyüş biraz içeri doğru, gruptan ayrılarak sürüyor. Nazan benden becerikli. Oturuyoruz bir ağacın dibine. İnişiyatif onda. Önce dudaklar, sonra eller. Bir ara bikiinin üst bölümü-

ne doğru hamle ediyorum. Cesaretim artmış. İtiraz var. Ama dinlemiyorum, eller içeri dalıyor.

Görünenin her zaman gerçek anlamına gelmeyeceği konulu ilk dersimi alıyorum. Görülen yükseltiyer aslında illüzyon... Bu gerçeğin ortaya çıkışı büyüü bozuyor. Nazan gruba doğru koşuyor...

Aradan iki üç yıl kadar geçmiş. Babam herhalde bana hayat tecrübesi kazandırmak için yazları turistik mekanlarda iş buluyor. O yıl Marmaris Lidya Oteli'nde bellboy-luk yapıyorum. Yani bavul taşıyorum. Biraz da utanıyordum bu işten. İşin ilk haftasının sonunda otele Nazan ve ailesi gelmesin mi? Biraz yüzüm kızarıyor ama Nazan durumu olgunlukla kabul edince rahatlıyorum. İkinci gün bana yalnız kalabileceğimiz bir yer yok mu diye soruyor. Erdek'ten hatırlanacağı gibi müteşebbis kız! Resepsiyonist Ekrem ağabey anlayışlı. Bana boş bir odanın anahtarını veriyor. İşte en nihayet bir genç kızla bir otel odasında bir kere... Düş değil gerçek! Odada bekliyo-

rum, kalbim pıt pıt atarak. Nazan geliyor. Soyunup uzanıyor. Tam işin en heyecanlı bölümü başlayacakken, evet ne oluyor? Nazan hüngür hüngür ağlamakta..! Ben şaşkın. Hıçkırıklar bitince anlatıyor. Sevgilisi motorsiklet kazasında yeni ölmüş. Ne olacak şimdi? En müşfik, anlayışlı halimi takınıp teselli ediyorum. This is the end. Vuslat başka bahara...

O yılların fotoğraflarını içeren albüm bir su baskınında tarumar oldu. Kurtarabildiğim resimlerden biri. Biraz lekeli, özürkü. Arkada Şeker Kampı ve iskelede bendeniz.

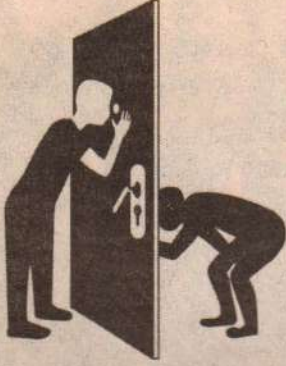

Benim amatör makinemle Erdek Şeker Kampı'nın genel görünümü)

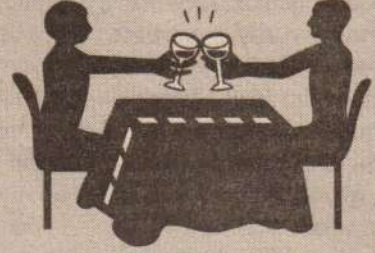

Dingbat

Cemil Cahit
cemilcahiyavuz@yahoo.com

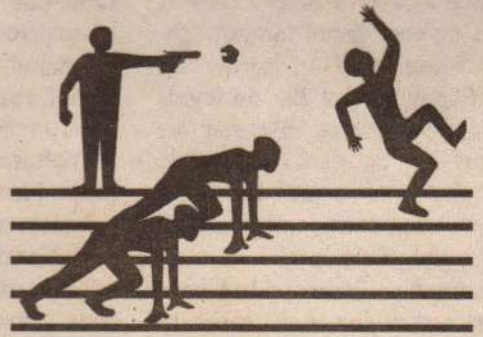
Bakış açısı

Trafik Provası

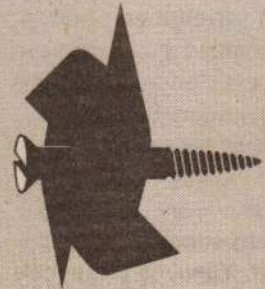
Yıpranma payı

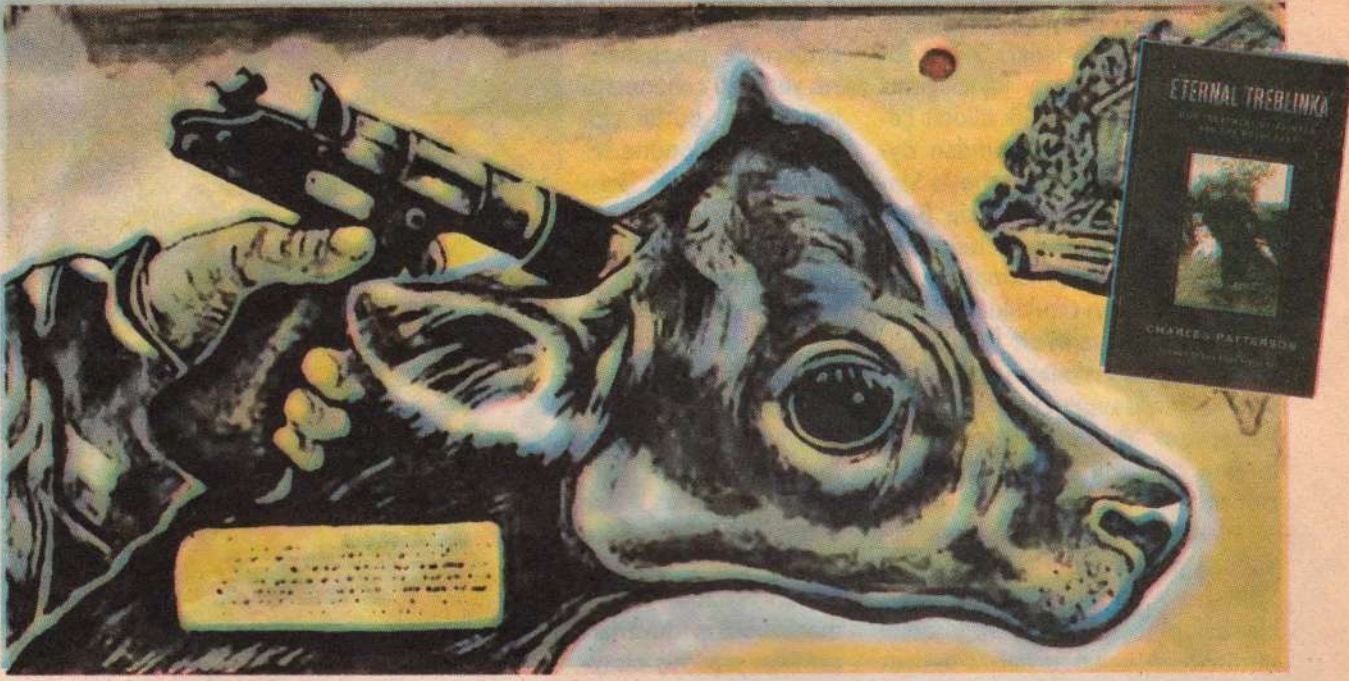
Infaz

Cinayet zanlısı

Sınırlı enerji

İnsanoğlu etçil. Sistematik biçimde et ve obur yanını doyuracak kuruluşları uygarlığın mihenk taşı yapmış. Felsefesinden endüstrisine değin...

Chicago mezbahalarından ölüm kamplarına uzanan yol

HALİL TURHANLI

Charles Patterson Sonsuz Treblinka*: Hayvanlara Davranışımız ve Holokost başlıklı kitabında, biz insanların çağdaş toplumda hayvanlara karşı kurumlaşmış bir şiddet uyguladığımızı öne sürüyor ve bu zulmün, bu kıyıcılığın kurumlaşma sürecini ürkütücü örneklerle gözler önüne seriyor. Mezbahalar ile ölüm kampları arasında tarihsel bağ kuruyor.**

Patterson, Henry Ford'un montaj kuşağında dizilen işçilerden her birinin otomobilin bir parçasını takması esasına dayalı üretim yöntemini Chicago mezbahalarının

işleyişini esas alarak geliştirmiş olduğunu hatırlatıyor. Bu etkilenmenin aslında bir zincir oluşturduğunu, Fordist yöntemin de Treblinka ve diğer ölüm kamplarındaki toplu imha yöntemlerinden model alındığını ekliyor.

Mezbahada, Fordist yöntemde ve Nazilerin

ölüm kamplarında ortak olan, sıkı bir hiyerarşik örgütlenme içinde zincirleme emirlerin bildirilmesi

ve uygulanmasıdır. Bu örgütlenme ve emir uygulama ilişkileri içinde kimse manevi sorumluluk duymaz. Ölümlerden dolayı hiçkimse vicdan azabı çekmez. Bu işbölümü manevi sorumluluğa, ahlaksal kaygıya, aslında

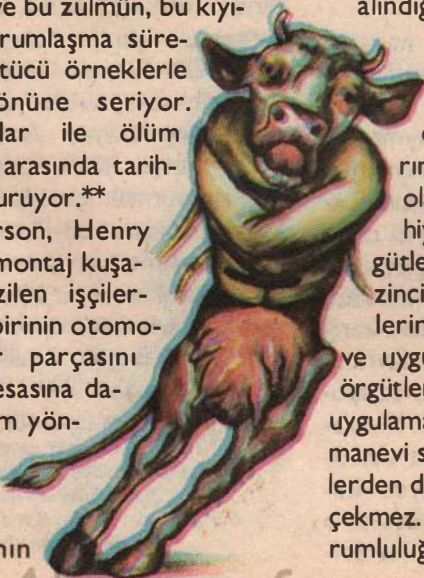
teknik sorumluluğun dışında hiçbir sorumluluğa yer vermez.

Mezbahadaki, fabrika montaj kayışındaki ve ölüm kamplarındaki görev bölümü ve işlevsel farklılaşma, sonuç ne denli dehşet verici olursa olsun, bu sonucu görmeyi önler.

Geliştirdiği hareketli montaj bandı sistemiyle otomobil sanayinde, büyük ölçekli üretimde çığır açan ve otomobilin yaygın tüketim mali olmasını sağlayan Henry Ford, aynı zamanda azılı anti-semit olarak da ün sahibiydi.

Satın aldığı gazetelerde "Uluslararası Yahudi Komploları"na karşı halkı uyaran yazılar yayımlıyordu. Patterson, onun Hitler'e duyduğu hayranlığı da açıklıyor.

"Eğer mezbahaların duvarları camdan yapılmış olsaydı hepimiz vejetaryen olmaz mıydık?"

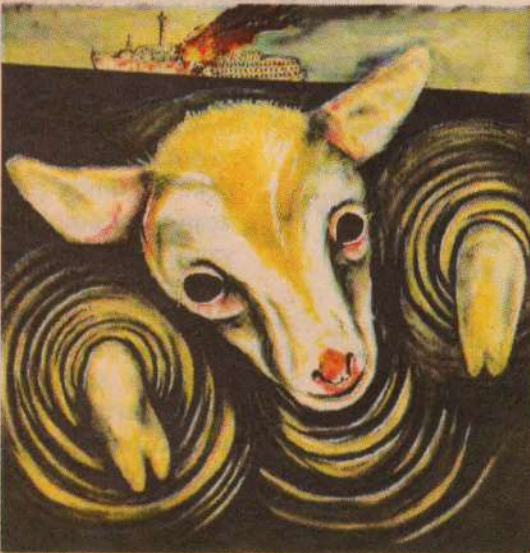
Akşamsefası

Sonsuz Treblinka, Nazilerin Yahudilere uyguladıkları "nihai çözüm" ile hayvanlara kıyıcılığımız arasındaki paralelliğe ilk dikkat çeken yazar olması bakımından öykücü, romancı Isaac Baschevics Singer'a ithaf edilmiş. "Biz de Böyleydik" başlığını taşıyan altıncı bölüm, genelde ölüm kamplarından sağ kurtulanların tanıklıklarına, deneyimlerine dayanıyor. Büyük acılar çekmiş bu insanların çoğu, hayvan hakları savunucusu olmuşlar. Patterson, "Bu kitap onların kitabı. Ben yazmadım, onlar yaşadıklarını anlattılar" diyor.

Militan bir hayvan hakları savunucusu olan sanatçı Sue Coe'nun 'Ölü Et' (1996) başlıklı çalışması bir bakıma Patterson'un kitabını bütünlüyor, onun savlarını dehşet uyandırıcı imgeler halinde yeniden sunuyor.

Ölü Et, Sue Coe'nun elinde bir taslak defteriyle ABD'deki birçok mezbahayı dolaştıktan, kesilecek hayvanlarla göz göze temas kurduktan, kanla kayganlaşmış zeminlerde yürüdüktan, ne denli vahşi bir iş yapmaya hazırlandıklarının farkında olmadan bıçaklarını bileyen işçileri gözlemledikten ve pek çok taslak çizdikten sonra gerçekleştirdiği bir resim kitabı. Resimlerden oluşan bir günlük, bir belgesel grafik.

Öldürebilmek için ne üniforma giymek, ne de modern silahlarla teçhizatlanmış olmak gerekli.

Sue Coe'nun resimlerinde mezbahaların yeryüzü cehennemleri olduğu bütün çıplaklığıyla göz önüne seriliyor. Karanlık, kasvetli iç mekanlar, henüz nabızı atarken iç organları çıkarılan hayvanlar, ayaklarında çizmelerle kan birikintileri arasında yürüyen işçiler... Kameranın yakalayamayacağı, fotoğrafik gerçekçiliğin sınırlarına sığmayacak bir terör atmosferi. Tom Regan, 'Ölü Et'e yazdığı ön sözde, "Eğer mezbahaların duvarları camdan yapılmış olsaydı hepimiz vejetaryen olmaz mıydık?" diye soruyor.

Sue Coe, insanların hayvanlara karşı acımasızlığını, kıyıcılığını Çukur (The Pit) adlı çalışmasında da eleştirmişti. Sue Coe, öykülü resimleriyle karikatür sanatının öncüleri arasında sayılan William Hogart'ın 'Acımasızlığın Dört Evresi' adlı oyma basık eserinden etkilediği bu resim dizisinde evde ezilen, anne-babasından dayak yiyen bir çocuğun maruz kaldığı şiddeti hayvanlara yansıttığını anlatıyordu.

Descartes'ın hayvanların ruhtan ve dolayısıyla duygudan yoksun oldukları, acı duymadıkları düşüncesi hayvanlara, onların dünyasına bakışımızda belirleyici oldu. Kartezyen düşüncenin inşa ettiği insan merkezli dünyada, hayvanlara karşı her türden kötü davranış, kıyıcılığı doğal sayılıyor. Rasyonel varlık olarak insanı evrenin efendisi sayan kartezyen düşünce, "Düşünüyorum, o halde tahakküm kurabl-

lirim" cümlesinde en özlü anlatımını buluyor.

Hayvanlara karşı acımasızlık, onlara uygulanan şiddet topluma yayılıyor. Kadınlara, çocuklara, azınlıklara yöneliyor. Bunun için kurbanlar önce "Her türlü şiddet uygulanabilir bir varlık" olarak düşünülüyorlar, yani hayvan kategorisi içine yerleştiriliyorlar.

Savaşın acımasızlığında da bu yaklaşım var. Öldürebilmek için ne üniforma giymek ne de modern silahlarla teçhizatlanmış olmak gerekli. Karşı taraftakileri insandan daha aşağı birer yaratık olarak görmek gerekiyor. Karşısındakini insandan daha aşağı gören, onu hayvan kategorisi içinde algılayan asker, Irak'ta Ebu Gureyb Cezaevi'nde olduğu gibi savaş esirlerinin boynuna tasma geçirebiliyor. Amerikalı askerler birinci körfez savaşında da Iraklıları vurmak için izlerken "hindi avı"na çıktıklarını söylüyorlardı.

Dün Amerikan askerleri Vietnamlı çocukları birer böcek gibi görerek üzerlerine napalm bombası atmışlardı. Bugün İsrailli askerler aynı gözlerle gördükleri Filistinli çocukların üzerine tank sürüyorlar. **1**

* Treblinka, Auschwitz kampının kuzeyinde yer alan bir diğer büyük toplama kampı.

** Charles Patterson, *Eternal Treblinka: Our Treatment of Animals and the Holocaust*, Lantern Books, New York, 2002.

Ses ve ışığın gömüldüğü
ıslak toprak. Ne dost,
ne aile, ne anavatanlar.

Adam

Yoklama
Vardiyaları
.....
HAKAN GÜNDAY

Kıbrıs bir deniz kazasıdır. Biri Türk, diğeri Rum, iki batık geminin kalıntısıdır. Yıllar içinde yosun tutan gemiler bir adaya, üzerinde yaşayanlar da siyam ikizlerine dönüşmüştür. Sirt sırta yaşayan ve hiçbir cerrahi müdahaleyle ayrılamayacak olan iki halk. İki halk, bir halka. Halkanın kuzeyindeki kentin adı Girne'dir. Girne'ye giden yolda polisler bıyıklı, tek katlı binalar mor ışıklıdır. Bunların çoğu pavyon, birinin de adı PlayClub'dır.

PlayClub'ın içinde plastik ağaçlar, cam sahneler, çelik borular, kabuğu ayıklanmış yemişler, aynadan örülmüş kadınlar ve İrfan vardır. Geçmişi on dokuz yıllıktır. Gözü kara, gözkapığı saydamdır. Garsondur. Beyaz gömleği, siyah kravatı, tükenmez kalem ve tükenmiş umuduyla, sahneyi kuşatmış masaların arasında yaşar. PlayClub kapılarını akşam yedide açar. İrfan nereyi bulursa uyumak için oraya yatar. Dostu yoktur. Parası azdır. Kıbrıs batsa, adayı en son İrfan terk eder çünkü yüzme bilmez. Üzerinde ayakta durmadığı sürece Akdeniz'e adımını atmaz. Zaten Hatay'dan adaya nasıl

geldiğini de hatırlamaz.

Fenna, Hintlidir. Sağ kulağında yedi, sol kulağında tek delik vardır. Kıbrıs'a gelmesinin nedeni Şeyh Sadri'nin eteğini öpmektir. Fenna'nın peçesi de, kocası da yoktur. Goa'da ecstasy yutmuş, Konya'da Mevlevi doyumuştur. Şimdiyse, otuz dört yaşında, Sanskritçe'den bozma İngilizce'siyle Girne limanında yol soruyordur.

İrfan'ın yanıtı basit, kafası karışıktır: "Gel benimle!"

İrfan yürür, Fenna izler. Yeni Delhi'den beri peşinden sürüklediği Havran bezinden torbasını elinden alıp omzuna asan İrfan'ın iki adım uzağında Kıbrıs'ın toprağını çiğner. Şeyh Sadri'nin dergahı deniz, deniz de dergahı görür. Bakışmanın sonu ve dergahın kapısı yoktur. Ama İrfan girmez. "İşte, burası!" der. Fenna gülümser. İrfan gülümser. Gülümsemenin sonu ve kalbin kapısı yoktur.

Akşamın yediye düştüğü zamanlarda Kıbrıs'ın gölgesi suya taşar. Fenna taştan binaya, İrfan tozdan yola yüklenir. Şeyh Sadri, Hintli kadını odasında ağırlarken, İrfan PlayClub'ın sandalyelerine takla attırır. Gece gelir ve iz bi-

rakmadan gider. Verilmiş sözleri varmış gibi "Sen de sözüm kaldı!" demek için adresin sorulduğu saatte, adresin sorulduğu yerde buluşurlar. İrfan'la Fenna aşiktir. Bundan sonrası masaldır.

Aşk bir hayat kazasıdır. İki yatık insanın kalıntısıdır. Yıllar içinde yosun tutan insanlar bir adaya, ruhları da siyam ikizlerine dönüşmüştür. Sirt sırta uyuyan, göğüs göğse sevişen ve hiçbir cerrahi müdahaleyle ayrılamayacak olan iki ruh.

Birbirine girmiş iki geminin yola çıktığı limanlar Ege'nin, birbirine girmiş iki insanın yola çıktığı limanlar, hayatın iki yakasındadır. Ancak artık arada su vardır. Derin ve berrak. Ses ve ışığın gömüldüğü ıslak toprak. Ne dost, ne aile, ne anavatanlar. Adaların hafızası yoktur. Geçmişleri buhardır. Küvette sevişenlerin kıtalara uzaklığı bin bir harita kadardır. Her an Akdeniz'e gömülmeye hazır kayaların üzerinde sonsuzluk hayalleri kurmak ancak bir adalıya ve bir aşığa yakışır. 1976 yılının 29 Mayıs günü, aşkın adam olduğu gündür. O tarihte Rodos'ta doğanların arasında Hakan da vardır. **h**

Bizim memlekette “şafak” deyince akan sular durur. Defterlerce doldurulan, sayılara dökülen bir şeydir çünkü şafak. Yettiği olur, attığı olur... Cart curt ettiği, takıldığı da... Kimi kez uzar, kiminde serinletir... Karanlıkta bıraktığı da olur aydınlattığı da.

Şafağın kadar konuş!

FILİZ BİNGÖLÇE

Öyle menem bir şeydir ki şu şafak, pek çok erkeğin hayatında bir dönem en önemli sözcük katına çıkmış oturmuştur.

Doğal olarak “şafak saymayan” bizler, bu işin iviğinden civiğinden habersiz yaşıyoruz... “Şafak ne ki?” diye sordüğümüzda ise aldığımız yanıt hazır: “Şafak yirmi boru mı!”

Türkiye’de vatani görevini yapan er ve erbaşın, terhis olma tarihine kalan sürenin gün hesabıyla adı olarak kullandığı “şafak” sözcüğü, argomuza önemli katkılar sağlamış en az “kuş” ve “hıyar” sözcükleri kadar dikkate değer bir konum edinmiş durumda. Şafak hesabıyla baktığımızda yüzden fazla lafın bu çerçevede kullanıldığını görüyoruz.

Kimi böbürlenerek, “şafağım demiş cart curt, ben mi yapacam bu işi” diye söylenirken, kimi dertli dertli “mehtap diye kızım olacağına şafak diye oğlum olsun!” deyip iç çe-
kıyor. Ki-

mi “plakaya düştüm” diye göbek atıp Düzceli arkadaşının sırtında koğuş turu atıyor, kimi “şafak bitince hürgeneralim” diye havalara zıplıyor.

Şafak üzerine üretilmiş deyimler şöyle sıralanıyor:

şafağı yetmek (arg.) Artık kıdemli hale gelmek, kimi ayrıcalıklardan yararlanmak. Örneğin ön sırada televizyon izleme, gazonada sigara içme, içtima sırasında elleri cebe, palaskaya sokabilme hakkını kazanmak.

şafağın hızlı atması (arg.)

Kolay ve zevkli iş yaparak günlerin nasıl geçtiğinin farkında olmamak.

şafağın takılması (arg.) Terhis olunacak güne

yaklaşıırken günlerin zor geçmesi, sıkıntı yaşanması hali.

şafağın uzaması (arg.) Ceza alıp geç terhis olmak.

şafağını söyle de t.şaklarım serinlesin! (arg.) Terhis olmaya az günü kalmış askerler tarafından, kendilerinden daha çok günü kalanlara “hain” bir edayla söylenir. Amaç, ötekinin çok gününü kendisinin az gününü karşılaştırıp neşelenmektir.

şafak 460 (arg.) On beş aylık askerlik süresi.

şafak 550 (arg.) On sekiz aylık askerlik süresi.

şafak atmak (arg.) Sağa sola; yazı yazılabilecek her yere, terhisine kalan gün sayısını yazmak.

şafak bitince hüramiralim (arg.)

(Denizci er ve erbaş için) Terhis olunca, kazanılacak özgürlük için söylenir. Diğerleri “hürgeneralim” der.

“Mehtap
diye kızım
olacağına,
Şafak diye
oğlum olsun.”

şafak doğan güneş (arg.) Terhisten önceki son gece.

şafak göz gözü görmüyor (arg.) Askerliğinin bitmesine çok sayıda günü kalanlarca söylenir.

şafak karanlık (arg.) Askerliğinin bitmesine çok sayıda günü kalanlarca söylenir.

şafak kayıp (arg.) Askerliğin uzaması halinde kullanılır.

şafak kazandibi (arg.) Askere yeni gelenlerin gün sayısının çokluğunu belirtmek için kullanılır.

şafak on ikiden sonra doğan güneş (arg.) Terhise on iki gün kaldığı andan itibaren askerliğin psikolojik olarak bitti kabul edildiğine ilişkin bir deyimdir.

şafak ömür boyu (arg.) Üst üste askerden kaçarak terhis süresini uzatanlar için kullanılan bir deyimdir.

şafak sıkıştırması (arg.) Terhise çok az zaman kala iş yapmak istememek, zamanın bir an önce geçmesini istemek.

şafak sırasına göre yemek sırası (arg.) Terhise en az günü kalanın en öne geçmesi mantığına dayalı olarak oluşturulan yemek sırasıdır.

şafak tepti (arg.) Askerliğin gün olarak uzamasına neden olacak bir ceza alma hali.

şafak tüfek numarası mı! (arg.) "Kalan gün o kadar çok ki, anca bu kadar olur" anlamında söylenir.

şafak yakmak (arg.) Askerliğini uzatacak ceza almak.

şafak yemek (arg.) Askerlikte günlerin geçmesi hali.

plaka (arg.) Askerin şafak sayısının 81'e düşmesi ile kullanılan bir deyimdir.

plakaya düşmek (arg.) Askerin şafak sayısının 81'i bulmasıyla birlikte yapılır. 81 Düzce ilinin plakası olduğu için o bölükte Düzceli varsa terhisine 81 gün kalan asker ondan kendisine çay ısmarlamasını isteyebilir, hatta sırtına binip kendisini yatakhane dolaştırmasını da. Şafak sayısı geriye doğru düştükçe o gün sayısını taşıyan ile mensup er varsa terhis olacak arkadaşı öteki ne istediğini yaptırabilir. [h]

Tarih Pınarı

Her sabah bekaretini yenileyen 'Hatayiler'

ESER BAYKUŞ

İstanbul'da ilk genelev düşüncesi, Kırım Savaşı sırasında (1853-1856) kente çok fazla Avrupalı'nın gelmesi ve yaşantı şekillerini burada da sürdürmeleri sonucunda ortaya çıktı.

Kente yerleşen Avrupalılar, Galata ve Beyoğlu'nda ahlaki sorunların yaşanmasına neden oldu. Bölge sakinlerinden bazılarının da aynı yaşantıya eğilim göstermesi sonucu, mahalle aralarında bu amaçla kullanılacak evler kurulmaya başlandı. "1856-1858 yılları arasında, ilk yasal genelevler açıldı"

Beyoğlu'nda 'Altıncı Daire' adı altında, fuhuş yapan kadınlar denetim altında tutuluyordu. Fuhuş yapılan evlerin mahalle içlerine doğru yayılması üzerine, 1884'ün Şubat ayında Şura-yı Devlet kararıyla bir talimatnâme yayımlanarak ilk genelev Beyoğlu'nda kuruldu. 'Abanoz Sokağı' adı verilen bu genelev dışında genelev açılması ise yasaklandı.

Genelev açılırken, dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar vardı. Birincisi, güvenilir bir kerhane çavuşu bulmaktı. Kerhane çavuşu, genelevde çalışan kadınların korunmasından tutun da evin günlük ihtiyaçlarına kadar herşeyden sorumluydu. Bilhassa genelevin zabıta ve polis ile olan ilişkilerini düzenlemek, sorun çıkaran müşterilerle ilgilenmek, evden kaçmaya yeltenen ya da ek gelir için kuraları çiğneyen kadınlar ile ilgilenmek genelev çavuşunun görevlerindendi.

Zamanla, genelev çavuşları toplumda itibarlı bir yer kazandı-

lar. Ama delikanlılığa ve kabadayılığa yeni adım atmış haylaz takımının da kendisini kabul ettirebilmesi için itibar ölçütü oldular. Her daim yanlarında irikiyim adamlarla dolaşan genelev çavuşlarını dövmek, el öptürmek kabadayılıkta çok önemli bir referanstı. "Çavuşu tokatlamak" deyimini de buradan gelirdi.

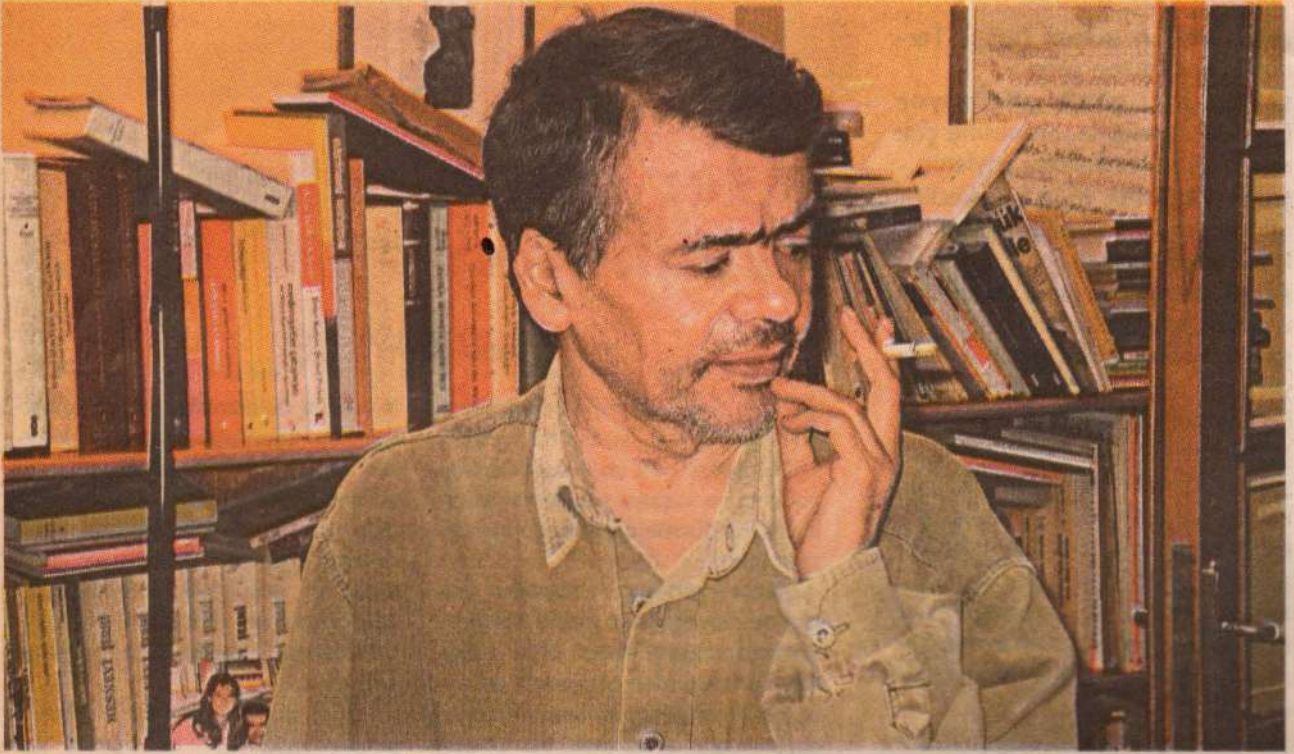
Tüm bunların yanında, Osmanlı genelev kültüründe asıl devrim 'hatayi'lerin piyasaya düşmesiyle oldu. Hatayi denen kadınlar geceleri erkeklerle birlikte olurlar, sabah yine bakire olarak uyanırlardı. Düşünüldüğü gibi hatayiler büyücü değildiler. Sadece tıbbi açıdan bir kusurları vardı. Sorun tamamen 'Hymen' denilen kızkık zarlarının türünden ileri geliyordu. Kresentrik (yarım ay) ve annüler (yuvartak halka) hymen sahibi olan kadınlarda da kızkık zarı hemen bozulmaz, az bir kanamadan sonra bir sonraki ilişkide yine kanama yaşanır. Bu

özellikleri onları genelevlerin gözdelelerine haline getirmiştir.

Bu durum piyasaya korsan hatayilerin sürülmesine neden olmuştur. Başını İmrahor isimli Afrikalı bir cerrahın çektiği bir grup cerrah, bazı kuşların ödlerinden ya da bağırsaklarından elde ettikleri ince zarlara, küçük bir kan topu haline getirerek bazı hayat kadınlarının, kadınlık organlarına yerleştirmeyi başarmışlardır.

Bugünün hymenoplasti ameliyatı sayılabilecek bu uygulama ile, gerçek hatayilerden ayırtedilmeyen bakire kadınlar elde etseler de sahtekarlıkları kısa sürede ortaya çıkmıştır. [h]

Şair, yazar Halki Aktunç ustamız, geçtiğimiz yaz ciddi bir rahatsızlık geçirdi. Bir parça kendine gelir gelmez ziyaretine gittik. Bir de baktık ki etraf resimlerle dolu. Meğer abi, bi dolu resim yapmış. Üstad, resim yapmayı, Kasım ayında açacağı sergiyi, sansürü, küfürü ve şiiri anlattı.

Argo unutuluşa bırakılamaz

- Resim, aslında eski macera. 90'lı yıllarda şair ressamın sergisi-ne de katılmıştım. Yazık ki bir katalog hazırlanmadı o sergi için. Çok güzel bir sergiydi; çok güzel işler vardı. Ben hep resim yaptım aslında, ama resim yapmak bu değil diye düşünüyordum. Sonra resimleri rüyalarımdaya görmeye başladım. Çıldırılmıştım. Gecede üç dört resim çıkıyordu. İki yüz resme varmıştı. Salonun her tarafı resimlerle dolmuştu. Artık ne ben ne Semra seçebiliyorduk. Sonunda, resimlerine, duygularına çok güvendiğim ve beni teskin etmek ya da 'canım, iyi, fena değil' gibi arkadaşlık etmeyecek kadar güvendiğim birtakım kişilere bu resimleri gösterdim. "Söyleyin ama!" dedim. Bunların içinde Ber-

Bi' saatten sonra resim mi yapıyorsun, roman mı, şiir mi yazıyorsun, fark etmiyor.

na Türemen, İsmail Türemen, Ahmet Oktay, Tülay Tura ve son olarak da Bedri Baykam var. Ve onlar dedi ki, "Sen bir sergi aç, meydan-ı hamiyete bir çık" dediler. O yüzden de bu cesareti buldum. Şimdi, buradan başka yerlere gidebileceğimi de hissedebiliyorum tabii. Bu duyguyla kim bilir kaç kere karşılaştım. Çekinme var ya, elini tutuyor insanın. Ama o seni yendiği zaman geliyor geliyor geliyor geliyor.

- Kitap fuarında Vüsat O. Bener paneli vardı. Orada da aynı şeyi söyledim. Bi' saatten sonra bu adam şiir mi yazıyor, karikatür mü çiziyor, resim mi yapıyor, sözlük mü yoksa roman mı yazıyor, fark etmiyor. Çünkü hiçbirisinin Çin duvarlarıyla birbirin-

den ayrılmadığından kesinlikle eminim. Esasında bir tek şey yapıyorsun. Hepsini birbirini besliyor. Belki bir yerde o yerin kuramlarına sığmayanı, başka bir yere taşınarak, göç ederek yeni bir şeyler koymak istiyorsun. Resim de öyle. Eğer altında benim yaşamsal öyküm olmasa kesinlikle sergi açmam. Ama bu var işte. Bu resimleri ben dikiz aynasında gördüğüm ve çizdiğime göre, başkaları da görsün.

- Bu söyleyeceğimin çok önemli olduğuna inanıyorum. Türkiye'deki aydın takımının içine düştüğü en büyük yanlışlardan birisidir, alanları "uzlaşmaz karşıtlar"mış gibi görmek. Birbirimizle dövüşüyorduk biz. Örneğin Yeşilçam ile Sinematek. Bunlar birbirini yok farz ediyorlar. Oysa Yeşilçam'ın içinden Yılmaz Güney çıkacaktı ve çıktı; bu apaçık. Oğuz abi (Aral) ve arkadaş-

ları ile onların alay ettiği "saçma bunlar, uluslararası yarışmalar için karikatür çiziyorlar, yazısız mazisiz, içinde ulusal yaşamdan hiçbir iz bulunmayan, züppece saçmalıklar" dedikleri... Orada da Karikatürcüler Derneği ile Gırgır birbirini uzlaşmaz karşıt olarak görüyor. Halbuki değil.

- Bana "Niye şiir yazıyorsun?" demişlerdi 70'lerde. "Ulan, sen hikayecisin!" demişlerdi. Sana ne! Ben hikayeyle anlatamadığımı anlatıyorum orada. Yani bırakın resim ve yazıyı; yazı alanları arasında bile "nerden çıktın ulan" tadı yaşıyor Türkiye'de. Sanatçının blok olarak görünmesi lazım. Yazmak olur, çizmek olur, bestelemek olur. Hepsi bütünsel bir anlam için. Ha, bir başkası, ki onu da "dar bir alanda kalmış" diye asla küçümsemem, sadece karikatür yapar. Olsun. Ona da diyecek bir şey yok. İşini iyi yapmaktadır, varsın yapsın. Şiir yazmaz, roman yazmaz, resim yapmaz, sadece karikatür yapar. Tamam. Başımın üstünde yeri var. Ama diğeri bir blok olarak var olur. Vüsat O. Bener, galiba aynı nedenle şiir kitabına Manzumeler diye bir isim koymuştu. Şiir Atı'nın 20 yıl önceki sayılarından birinde. Ben, Yeraltı Destanları: Kasımpaşa Ressamlarını yazmıştım. Ben de bunlara Manzumeler demiştim. Salah Bırsel o sıralarda okuyup, "Ben bunları çok sevdim" dedi. Ben bunların manzumeler olduğunu iddia ediyordum, "Salah abi ben bunlara manzumeler demiştim" diyordum, yani ben de bunları sanki küçümsüyordum. Hayatımda bir kez beni azarladı Salah bey. "Biz de bunlara şiir diyoruz!" dedi.

- Birkaç gündür Attila İlhan okuyup gözyaşları döktüm ama dün akşamdan beri Can Abi'yi (Yücel) düşünüyorum. Allah Allah! "Her Boydan" kitabında Jacques Prevert'den bir şiir çevirmiş, şimdi ezbere söyleyeceğim, yanlış olabilir. (sesinin taklidini de yaparak)

Köpek, kral ve ben

Yarın öleceğiz, yarın sabah

Köpek aklıktan

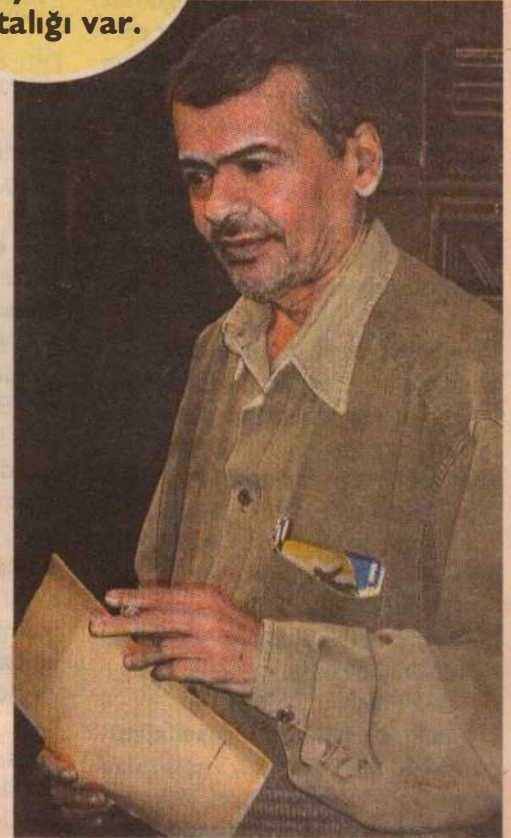
Kral cansıkıntısından
Ben sevdâ ateşinden
Aylardan Mayıs

- Şunu anlatmadan geçemiyeceğim. Çağaloğlu'nda Çınar isimli bir lokanta vardı. Orası bizim yerimizdi. Sık sık giderdik. Bir cum-bam vardı benim. Bir gün otuyorum. Bi' baktım. Can Abi geldi. Canının çok sıkın olduğu da belli. Beni görmedi önce. "Abi nerden geliyorsun?" dedim. "Bokun içinden geliyorum!" dedi. Rengahenk yeni çıkmıştı. Kitap son derece özenli, iyi bir kağıda, Burhan Uygur resimleriyle basılmıştı ve hemen şu "göt meselesi" yüzünden mahkemeye verilip toplatılmıştı. Mahkemesi görülüp beraat ettikten sonra Can Abi kitabın peşine düşmüştü. Tabii o kadar özenle çalışılmış bir kitap. "Gelin alın" demişler. Mahkeme de bu Çınar Lokantası'nın hemen karşısı. Gitmiş. "Kitapları alacağım" diye. "Buyurun efendim alın, aşağıda depoda" demişler. Depoya gitmiş, karanlık, izbe bir bodrum katı. Ne-reye gideceğini de bilemiyor, ışık yok. "Yahu burda ışık yok mu?" demiş. "Ampül lazım" demişler. "E takmıyor musunuz" demiş. Demişler ki "E ampülü takmak için biz yazı yazıcaz, bu konuda karşı yazı çıkıcak, buraya ampül takılabilir diye." Demiş ki, "Ben gidip bakkaldan alayım" "Tamam" demişler. Gitmiş, ampülü takmışlar, gerçekten kanalizasyon basmış orayı. Kitaplar yerde, leş halde, o güzelim kitap. Ki hemen bir parantezle geriye döneceğim. Rengahenk şiirini yazdığı sıralarda cebinde taşırdı. Çok sevdiğim bir şiirdir. "Yeni bir kelle şiir çıktı" derdi. İşte, bokun içine girmiş. Kitaplardan alabildiği kadarını almış. Taşımış. Biz de orda

karşılaştık işte. Şunu düşünecek olursak, bizim memlekette birilerini bir şey saymamak, yok saymak, ya da uzlaşmaz karşıt saymak... Bu hastalıklar var. Can Abi de bu şiirleri yazdığı sırada "Şiir mi ulan bu! Ya, Neyzen Tevfik'e mi özeniyorsun, mizahi şiir mi olur" gibi laflar edildi. Hiçbir alakası yok ama yapıldı bu. Sonuçta kalan kalıyor tabii ki. Çünkü o çok farklı bir şiir yazdı. Ve de bütün bunlar daha sonra bir acı olarak içinize çörekleniyor.

- Dilbilim yüz yıllar boyunca küfrü ve argoyu ele alırken biraz hanım evladı davrandı. Küfrün ne olduğu ve ne önem taşıdığı, bilimsel açıdan, daha son otuz kırk yılın meselesidir. Bütün dünya için söz-konusudur bu. Uluslararası, sözel salgırganlık yıllığı gibi bir yıllık çıkıyor ve içinde küfür de var. "Ananı s.keyim" sözlükte yer alır mı. Hayır olur, diyor. Çünkü onun bir yorumu, bir karşılığı var. Neyin karşılığı olduğu kesinlikle önemli. Dilin

**Bizim
memlekette
'birilerini yok
saymak' ya da
'uzlaşmaz karşıt
saymak'
hastalığı var.**

içinde, bunu çöpe atalım diye bir şey yok. Böyle bir şey olmadı için, adam onu apayrı bir öge olarak alıyor, değerlendiriyor. Unutuşun kucağına da atmıyor. Bu var, diyor. Allahtan ki Kaşgarlı Mahmut, Divân-i lûgat it-Türk'ü yazmış. Çünkü orda bugün bile kullanmakta olduğumuz küfürler var. Dilin ayrılmaz bir parçası küfür. Yaşıyorsan, sıçacaksın yani. Nasıl söyleyeyim ben bunu kardeşim. Bu gerçekliktir. Ve gerçeklikle ilgili yapabileceğimiz şey onu saptamak, eğer becerebilirsek yorumlamak, anlamını kavramak. Başka bir şey yapamayız. O yoktur, dediğin anda sen de yok olursun.

- Erotologya'ya da aldığım bir anekdot bu. Yazar çizer takımının etrafında dolaşan aşırı kibar, küfrü, argoyu küçümseyen bir adam varmış. Bir gün Nurullah Ataç sinirlenmiş ve bu adama "Siz gidin, hatta evden dışarı çıkmayın!" demiş. Adam şaşkın, "Neden" demiş. "Çünkü sizi gören annenizle babanızın s.kıştığını düşünür!" demiş.

- S.kmek fiili bizim cinsel kültürümüzü ele vermek açısından önemlidir. Çünkü cinsel ilişki erkek organına bağlanmaktadır. Yani

bu bir ideolojinin çok somut göstergesidir. Erkeğin tek başına yaptığı bir fiil yani. Bu fiili çözümlediğin zaman altından bir gerçek çıkarıyor yani.

- Eğer bu çalışmalar olmasa, bir tarafımız tamamiyle yok sayılacak ve zamanla yok olacak. Reşat Ekrem Koçu yeniçeri argosunu veriyor. Yazmasaydı yok olacaktı.

- Hemen aklıma Otto Dix geliyor, onun çok eski bir albümü var. Özellikle dışavurumcularla başlayan, dünyaya resim yoluyla küfür etme... Bunlar resim yoluyla çok şiddetli küfür etmişlerdi. Rönesansın en baba resmi çok evcildir. İnsanlar, portreler, vücutlar.. adeta taharetlenmiş, tuvaletten geçmiş, pudralanmıştır. Yavaş yavaş

Kuzey'den insan ruhu, çirkinliği, öfkesiyle yavaş yavaş Güney resmini, yani bizim hep büyük gördüğümüz rönesans resmine insanın öfkesi Kuzey'den, Alman resminden geliyor. Bir Otto Dix kadar iyi küfür eden başka bir ressam ben bilmiyorum. Türkiye'de küfür eden, belki, Yüksel Arslan diyebilirim. Ama o da küfürden ziyade ifşa etme şeklinde. Bana daima önemli ve ilginç geldi. Güney'deki neşe ve sıcaklık yerine kuzeydeki gam, sinir, öfke. Bir Munch güneyden çıkamazdı ve iyi ki de çıkmış. Dünya resmi Rönesans resmi ne kalsaydı her şey evcil ve cici kalacaktı. Gelelim bize. Bizde de hiç eksik değil, evelallah. Bundan bin iki yüz yıl önce Uygur havzasında bir ma-

ğarada bir adam ereksiyon halindeki bir adamı çizmiş, Temür Kuş yazmış üstüne de. "Kuş" argo sözlüğündeki haliyle aynıdır o vakitte.

- Semra'yla Londra'da gezinti yapıyoruz, Thames kıyısında. Bahçıvan kulübesi gibi döküntü bir kulübenin üstünde görmüştük. İnsandaki ihtiyacın altının bu kadar güzel ve net olarak ortaya konmasına gülmüştük. Beceriksiz bir yazıyla "I saw a cunt" ... Bi .m gördüm. Yani "Midas'ın kulakları eşek kulağı" gibi bir şey bu. Minicik bir yazı. Şuna bağlamak istiyorum. Küfrün dışa vurduğu nokta aynı. Bir kere çocuk olağandışı bir şey görmüş, bu bir. Gördüğü bu şeyi dışlaştırması lazım, bu iki. Gördüğü şeyi adıyla dışlaştırması lazım, bu üç. "I saw a pussy" yazabilirdi, ben bir kadın cinsel organı gördüm, diye yazabilirdi. Değil kardeşim. O, adlı adınca a ve m. Bir gereksinim bu. Küfrün karşılık geldiği noktadır bu.

- Eğer müstehcenlik bir küfür biçimi sayılırsa Osmanlı minyatüründe bol bol var. Yapılagelmekte olan nakışa ben de bunu ekliyorum diye söylüyor.

- Naima tarihçilerimiz tarafından kesilmiştir. Evliya Çelebi'den bazı bölümler atılmıştır. Naima'da sansür edilen yer Cem Sultan'ın ırzına geçilmesi. Bu yapılmış. Adam almış götürmüş zindana. Benim Erotologya kitabımda kısmen vardır. Bu tarihsel bir gerçektir. Bunu yapan da Necip Ali. Bunu kesmeye kimse'nin hakkı yok. Demek ki adamın adabına dokunmuş.

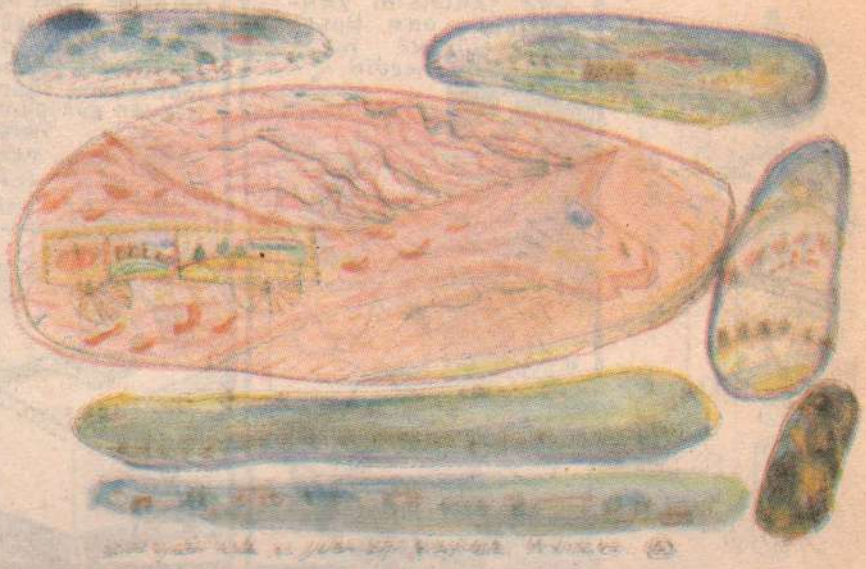
- Türk hukukunda ve yasalarında sözümona müstehcenlikle ilgili maddeleri oku ve gül! Onlar hâlâ çok

fazla değişmiş değildir. Bu memlekette hâlâ "göte göt derler hakim bey"i anlattığımıza göre, aslında demek ki yargı kendisinin söylemek isteyip de söyleyemediği şeyi birisi nasıl çıkıp da söylüyor durumunda. Bence psikanalizi yapılacak bir durum bu. Kesinlikle.

- Resmi tarihçi Prokopios "Bu egemen pezvenkler görsünler ki yaptıkları gizli kalmayacaktır, ben de bunları yazıp bırakıyorum işte!" diyor. Geri kalan her şeyi toplu adaba, genel kurallara, tırnak içindeki ahlakın sınırlarının içine çeke çeke yazmış. Ama ondan sonra da "Al sana gizli tarih" demiş. Birileri bunu tarih boyunca yapmış. Benim utandığım, yazık dediğim şey, bizim coğrafyada ve tarihte net olarak varolan birtakım geleneklerin Tanzimat'la birlikte Hristiyan ahlakının baskısıyla yok edilmeye başlanması. Bu acı. Ve de o ahlakı savunduğunu bilmiyor bugün sözümona sağ değerleri savunduğunu zannedenler. Bunları gizliyorlar, yok ediyorlar. Yahı sen kimsin. Naima senin peygamberin olması lazım. Elini dokunduramazsın, bre hıyar. Ama hiç utanma, sıkılma duymadan sansüre kalkışıyor. Allahtan bir yerlerde kalıyor işte. Hepsini imha edemiyorlar.

- Binbir Gece Masalları'nın çevirisini yapan İngiliz Sir Francis Richard Burton. Bu adam çok ilginç bir adam. Bir keşşaf. Tanganika gölünü bulan adam. Çok güzel Arapçası, Farsçası var. İki dilde de divan yazmış. Türkçesi de var. Adam ıtırılı Bahçe'nin bütününü çevirmiş. Öldükten sonra karısı ıtırılı Bahçe'nin o bölümlerini yok etmiş. Fakat daha sonra bulundu ve yayınlandı. The Glory of Perfumed Garden diye yayınlandı. Anlamalı bir isim. Bu tarafta bu anlamda kesinlikle sansür yok.

- Zekerli Karagöz, bu sadece gülmece ögesi olarak var. Hayali Küçük Ali geldiğinden beri yok. Çünkü ahlaksız. Bu var. Karagöz bir erkektir, zekeri de vardır, ve hayal

sahnesinde çıkıyor. Onu çıkartıyor. İşin matrak tarafı da şu. Bunlardan söz ediyorsun ya, ha sen bunu demek ki savunuyorsun. Bakışları bu. Kardeşim, herhangi bir şeyi savunduğum yok. Var mıdır, yok mudur. Vardır. E sen neyi yok ediyorsun. Ben var olduğu şekilde verelim, değerlendirelim diyorum. Vay, sen demek ki Zekerli Karagöz'den yanasın. Herifin aklında fikrinde başka bir şey olmadığı için yalnızca bu var. Ben Zekerli Karagöz'ün nesini savunayım, ama var, ve onu koy ortaya.

- Arkadaş evlerinde çocuklar arasında inanılmaz bir etkisi oldu Argo Sözlüğü'nün. Annelerinden babalarından gizli okudular kitabı. "N'apıyosun" "E Hulki amcanın sözlüğünü okuyorum!" Allahtan o sözlüğe hiçkimse bir şey diyemedi. Dava falan açılmadı. Yalnız Filiz'in (Bingölçe) kitabına dava açıldığı zaman ben kendimi ihbar ettim. Hatta savcılara 'kendi görevinizi yapmamakla

**Eğer
müstehcenlik
bir küfür biçimi
sayılırsa
Osmanlı
minyatüründe
bol bol var.**

sizi itham ediyorum' dedim. Ama mesela Murat Bardakçı'nın Dellakname-i Dilküşa'yı yani Gönüller Açıan Dellaklar kitabı toplatıldı, sonra yine bırakıldı. Adam kendisi zaten hamamlar kethüdası. Kamu görevlisi.

Hamam denetçisi. Kendisi oturup yazmış. Şurdaki şu kadar sabaha kadar fişek atar, bilmem ne diye yazmış.

- Bu sansüre göz yummak cina-yettir. Can Abi'nin kitabı sadece "göt" sözcüğü yüzünden toplatıldı ya. Asıl incelenmesi gereken bunu yapan adamlar. Cebren muayene edilmeleri gerekiyor bence.

Semra Hanım ve Hulki Bey...

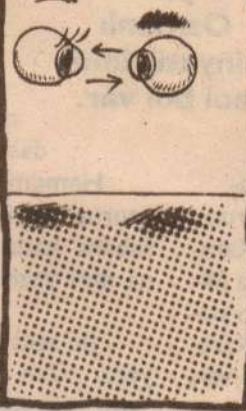
İlk İzlenim

Geride aklında kalan tek fotoğraf: içleri kir dolu tırnaklı eller...

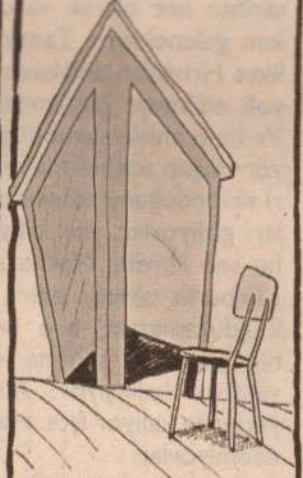
İlk görüşte aşk için 3 dk yetermiş.

Önce ön yargı, sonra ilk izlenim...

İlk intibaya güvenenler insan kaynaklarındaki insanlar

Kişiliğinden hiçbir iz kalmamalı. Tek tip giyim; gömlek, kravat, döpi.

İlk izlenimin uğramadığı az gelişmiş ülkelerin yoksul insanları; modacıların esin kaynağı; göz mavisi, açlık yeşili

Sibel Torunoğlu, Taksim-Harbiye güzargahında geçen bir gece masasında, göz göze geldiği mavi balıkla konuştu. İşte o konuşmadan Sibel Torunoğlu'nun oltasına takılanlar...

Sibelâlem

• • • • •
SİBEL TORUNOĞLU

Mavi balık

Geçen sene idi, Ramazan'dan iki gün önce, gece saat üç. Önce Seven Eleven'a gittim, bir çay içtim. Atilla'yı gördüm. Atilla gay. Çok yakışıklı. Ailesi Avusturya'da. O burada takılıyor. Bir gün otostopla Kumburgaz'a bizim yazlığa gitmiştik. Üniversiteden arkadaşlarımla buluştuğumda Atilla da yanımdaydı. Çok hava bastım kızlara. Neyse, o gece benim çok canım sıkılıyordu. Atilla, 'Geleyim konuşuruz' dedi. Ben Atilla'yla ev arkadaşı olmayı düşünmüştüm bir ara. Ama cebinde parası yok, Marlboro içer. Yemek beğenmez. Bir de ev içinde bana kumandanlık taslıyor. Ben o gece Harbiye sokaklarını arşınlayıp macera arıyordum. Ve eğer eli ayağı düzgün birine rastlarsam sevgilim olur diye düşünüyordum. Taksim'e doğru yürürken, bir transseksüel, iki sporcu genç, bir de Ayber'le tanışmamız böyle oldu. Ayber bana "Nereye gidiyorsun?" diye sordu. "Kendime sevgili arıyorum" dedim. Transseksüel kız, "Ayber'i al" dedi. Ayber de "Bırak kızım bu işleri, eve git" diyor. Bir yandan da Ayber'le el ele tutuşuyoruz. Neyse, otoparktan arabalarını aldılar. Araba iki kişilik. Ayber "Sen eve git, biz sana eskortluk ederiz" dedi. Ben gerisin geri eve dönüyordum bir baktım Atilla karşıdan geliyor. Beni Atilla'ya emanet ettiler, İsviçre plakalı arabalarıyla kayboldular.

O günden sonra Taksim-Harbiye arasını arşınlayıp Ayber'i bekledim. İsviçre plakalı arabayı travestilere sorup durdum. Ayber'e aşık olmuştum. Can'dan ayrıldıktan sonra sekiz yıldır, beni Ayber'den başka kimse etkilememişti. Hayaller kuruyordum ama bir daha onu görebilmem neredeyse imkansızdı. Aslında Ayber'e telefonumu vermiştim ama aramazdı kesin. Telefona ismimi kaydederken, "Şişko Sibel yaz hatırlarsın" demiştim. "Hayır, motor Sibel yazarsam daha iyi hatırlarım" demişti o da. Fazla uzatmayayım, bir ay sonra Ayber'in bizim sokakta oturduğunu öğrendim. Birbirimize misafirlğe gitmeye başla-

dık. Bir ara ben kafayı yedim, Pangaltı'ndaki bir erkek kuaförüne gidip saçlarımı kazıttım. Meğerse bu kuaför çocuk Ayber'in sevgilisiymiş.

Şu anda İlhan İrem çalıyor radyoda. "Ayrılıkların da sonu var, bir gün çıkıp geleceksin" diyor şarkıda. Gözüm akvaryuma takıldı. Bir tane balık var ve balık kımıldamadan durup ağlıyor. Neden mi? Ayber bana fıstık yeşili, deri oturma odası takımı verdi. Koltukları eve getirdiğim gün. Koca akvaryum çatladı ve balıklardan üçü öldü. Bir balık kaldı, o yüzden ağlıyor. Sevgilisinin geri dönmesini bekliyor.

Ayber bana bir elektrik süpürgesi, bir kettle(ketıl), bir ocak, kameralı bir telefon vs... bir sürü şey hediye etti. Ara sıra yemeğe gidiyoruz. Bazen arabasıyla gelip, beni simit evine çay içmeye götürüyor ama biseksüel. Anlatıkları şöyle:

Ben: Tamam ver bana.

Ayber: Yakın oturalım ama.

Ben: Yok böyle iyi.

Ayber: Canım yakın otursana. Kayıt daha iyi olur.

Ben: Yakın mı oturalım?

Ayber: Evet.

Ben: Tamam bakalım şimdi. Önce nasıl tanıştık onu anlatalım istersen.

Ayber: Harbiye'de yolda yürüyordum. Bir arkadaşım vardı İsviçre'den, öyle tanıştık sizinle.

Ben: Sizinle demesene. "Seninle!"

Ayber: Seninle mi? Herhalde!

Ben: Haaa! Anladım, 'bir bahar

Eşcinsellikle alakam yoktu. Doğaya aykırı bir şey bu. Üstelik İmam Hatip lisesi mezunuyum ben.

akşamı rastladım size' gibi.

Ayber: Evet öyle. "Güllüm" ya-
palım.

Ben: Bir olayı beş kişi, beş ayrı bi-
çimde anlatırmış. Bir de benim yo-
rumumu bilsem. Ben o gece çok
güzel bir romantizm yaşadım. Ha-
yat verdin sen bana. Kendi kendime,
'bu evliya' diye düşündüm. Yanlış
bir kelime söylersem, kay-
bolursun diye korktum. O gece
sen çok sahiplenmeci, korumacı,
çok maskülin (erkeksi) davrandın.
Ama daha önce farklıydın sen.
Çevren daha genişti. Bu sıralar bir
içine kapanıklık var sende.

Ayber: Başımdan olaylar geçti o
yüzden.

Ben: Anlatsana.

Ayber: Harbiye'ye taşındıktan
sonra hayatım değişmeye başladı.
Gece sokaklara çıkmaya başladım.
Değişik, marjinal yerler öğrendim.
Çevre edinmeye çalıştım. Sonra
sakal traşı yaptırmak için bir ku-
aföre gitmeye başladım. Orda
Ceyhun'la tanıştım. Arkadaş ol-
duk. Başıma gelmeyen de kalmadı.
Bana gelip gidiyordu. Her gün sa-
bah yedide geliyor, sekizde çıkı-
yordu. Haftada iki kere bende ka-
lıyordu, sarılıp uyuyorduk. Meyve
suyuna hap atıp bana tecavüz etti.
Ben ona, o bana 'sped alıkiyorduk'
(oral seks). Aslında ben de onun
bana yaptıklarını, ona yapabilirdim
ama yapmadım.

Ben: İlk defa eşcinsel ilişkiyi
onunla yaşadın değil mi?

Ayber: Evet. Barda çalışıyor-
dum. Bir gün 'Seven Ele-
ven'dan iki pizza, meyve suyu
filan aldık. O gece oldu. Birkaç
gün sonra bana mesaj atıp, o
gece bana yaptıklarını anlattı.
Psikolojim alt üst oldu.

Ben: Olayın bu bölümünü
bilmiyordum. Yani sana ilaç
verdiğini. Gerçekten var mı
öyle bir şey?

Ayber: Evet.

Ben: Ama bu çok ağır bir
durum.

Ayber: Ondan sonra başka
duygularla onu sevmeye baş-
ladım. Sonra ayrıldık. Evini
bastım. Yüzüne sprej siktim.
Ona bu ortamda ekmek ye-

dirmeyeceğimi söyledim. İşten
çıktı. Mecidiyeköy'de kuaför salo-
nu açtılar. Onunla çekilmiş fotoğ-
raflarımızı gidip oralara astım.
Dükkanına yumurta attım. Bir gece
dükkanın oradan geçerken bir
'clio' bir de motorsikletle peşime
düştüler. Ceyhun, arabamın cami-
nı kırdı ama onları atlattım.

Ben: Ayber, ama bu çok zor bir
durum. Sen haklısın yaptıklarında.

Ayber: Çok yıprandım, mahvol-
dum. Önceden bu tarz eğilimlerim
yoktu. Bir ara bütün yaz tatile git-
miştik. Ona ehliyet almaya çalıştım,
araba kullanmayı öğrettim. Evde
birlikte yaşadığımız olayları içeren
CD'ler ve fotoğraflar var. Aslında
Ceyhun'un beni sevdiğine inanıyor-
rum. Sanırım baskı yüzünden, ailesi-
ne farklı, bana farklı konuşuyor.

Ben: Ayber biliyor musun? Bir
kadın sevdiği erkeğin bir başka er-
kekle cinsellik değil, hafif bir duy-
gusalılık yaşamasına bile katlana-
maz. Bu bir tabu. Nasıl bir duygu
bu, erkek erkeğe aşk? Karşılaştırı-
bilir misin? Daha önce kız arkada-
şın oldu mu? Ya da karşı cinsten

**Yüzüne
sprej siktim.
Dükkanına
yumurta attım.
Çok yıprandım,
mahvoldum.**

aşık olduğun biri var mıydı?

Ayber: Ortaokuldayken çok gü-
zel bir kız vardı, ona aşkıttım. Çok
kızla birlikte oldum. Benim eşcin-
sellikle alakam yoktu. Doğaya ay-
kırı bir şey bu. Bir de üstelik İmam
Hatip Lisesi mezunuyum. Kur-an'ı
Kerim'i öğrenmek istemiştım, Cu-
ma'ya giderdim, namaz kılıp oruç
tutardım. Ama bu olaydan sonra
hayata küstüm.

Ben: Çocukluğundan hatırladığın
bir şeyler var mı?

Ayber: Çok yaramazdım. Çok
duyarlıydım bir de.

Ben: Nasıl yaramaz? Cam mı kı-
rardın mesela?

Ayber: Cam kırardım, gardrop
tepelerinden yatağa atlardım. Di-
lim koptu, diktiler.

Ben: Allah aşkına! Türkiye'de
mutlu musun, dışarı gitmeyi düşü-
nüyor musun.

Ayber: Düşünüyorum.

Ben: Geçen sene bir arkadaşla,
yani bir adamla tanıştım. Adam
bana ne sordu biliyor musun? "Ba-
na bakabilir misin" dedi. Ben çalış-
sacağım, ona bakacağım yani. Za-
mane erkekleri çok değişti. Bu
toplumsal bir değişim aslında. Tra-
vestilerden alıştılar, kocam deyip
heriflere bakıyorlar.

Ayber: Ben şık giyinen, saçına
sakalina dikkat eden, metroseksüel
biriydım. Bu zengin diye düşü-
ndüler, gay zannettiler. Belki
Ceyhun da, bu bana bakar diye
düşündü. Lüks yaşayan bir insa-

nım. Bunun parasını yerim
diye düşündü herhalde.
Hasta etti beni. Yatıp kal-
kıp Ceyhun'dan intikam al-
ma planları yapıyorum. Ben
bunları hak etmedim. Ama
ne oldu? Rezil oldu. Pan-
galtı'nda gezemiyor.

Ben: Bundan sonra hayatını
nasıl yaşayacaksın?

Ayber: Bu tarz ilişki bir da-
ha yaşamak istemiyorum.
İlk ve son olsun. Evlenmeyi
düşünüyorum ileride.

Ben: Normal, yani heto-
roseksüel hayata dönecek-
sin. İyi, o zamana kadar
ömrüm vefa ederse bek-
leyeyim bari. **h**

Baskın Hoca bu ay yine, Kenan Evren sınavına kaldığı yerden devam ediyor.

Soru - Cevap
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
BASKIN ORAN

Soru: Cevap:

Kenan Evren'in verdiği demeçlerden 12 Eylül faşizminin "düşünce" yapısını nasıl anlayabiliriz?

İkinci bölüme bir fıkrayla başlayalım. Evren, berberine saçlarını kestirirken berber ikide birde soruyormuş, "Sayın devlet başkanı, demokrasiye ne zaman geçilecek, ne zaman geçilecek" diye. Paşa en sonunda dayanamamış, "Neden bu soruyu sorup duruyorsun" demiş. Berberin cevabı: "Sayın devlet başkanım, ben o soruyu sorunca saçlarınız dimdik oluyor, rahat kesiyorum." Aslında bu fıkra, 12 Eylül döneminin temel karakteristiğini ortaya koyuyor.

17 yaşındaki Erdal Eren'in bile yaşını büyütüp idam sehpasına yollayan 12 Eylül faşizmi, yabancı basında da tepkilere yol açıyordu. Evren, kendisiyle görüşen Avrupalı gazetecilerin idama yönelik sorularıyla sık sık karşılaşılıyordu. En sonunda baskın bir demokrasi hırsız olarak ev sahibini şu demeciyle bastırdı: "Sizde niye idam var diye soruyorlar. Biz onlara soruyor muyuz sizde niye idam yok diye. Ve şuna inanın arkadaşlar, Avrupa'daki pek çok ülkenin akli başında olanları idamı kaldırmaktan pişmanlar."

Evren, Anayasa referandumunu aynı zamanda kendini Cumhurbaşkanı seçtirmek için de kullanmıştı. Zonguldak'ta şöyle der: "Bizim seçilmeye ihtiyacımız yok. Biz sağ oldukça, sıhhatte oldukça vazifemizi yaparız ama rey dilenmeyiz." Cumhurbaşkanı seçiminde kendisinden başka aday olmamasını da çok doğal karşılar. Bu demeç İzmir'deki konuşmasından: "Şimdi iki, üç aday, dört aday çıkacak, bir-birimizle yarışacak mıyız? Propagandasız da seçim olmaz. Hadi de-

sek ki kimse propaganda yapmasın öyle seçim olsun. Öyle de seçim olmaz. Bu sefer propaganda yapılırsa memleketin bugünkü hali, böyle bir propagandaya elverişli değil." Aslında bütün süreci Aydın konuşmasında özetler. Tarih 1983: "Dememişler midir ki, sabreden derviş muradına ermiş. Sevgili vatandaşlarım, biz de 12 Eylül'e gelinceye kadar az mı sabrettik. Ama sonunda muradımıza erdik."

Evren'in insana bakışıyla, özgülüğe bakışı aynı minval üzerinedir: "İnsanlar, nasıl ki paraya, zevk ve sefaya doymazlar, daima daha fazlasını isterler ve sonunda elindekini de kaybederler."

Paşa'nın Diyanet İşleri Başkanını aratan türden fetvaları da kayda değer: "Namaz kılınacak safları öyle ayarlamak lazım ki, namaz kılının ayağı arkasındakinin burnuna değmesin." Seferiliğinden ötürü oruç tutamadığı günler için de garip "hadisleri" vardır Paşa'nın: "O zaman geldiğimde biliyorsunuz Ramazan'dı. Çok da sıcaktı. Şimdi ham-

dolsun ramazan değil, rahat rahat su içiyorum artık."

Bir de, karışık ruh hali içinde olduğundan mıdır yoksa iki cümleden birinde Atatürk'ten alıntı yapması gerektiğine inandığından mıdır, anlaşılması zor sözleri vardır: "Cenabı Allah şöyle buyuruyor: 'Ey Muhammed, de ki, bilenle bilmeyenler bir olur mu?' Atatürk'ün dediği gibi 'Türk milleti çalışkandır, Türk milleti zekidir.' Yeter ki ona imkanlar sağlansın."

Paşa'nın gittiği her yerde, kendisini dinleyen kalabalığa hemşehrilerim diye hitap etme alışkanlığı vardı. Bu alışkanlık bir yerden sonra tepkilere yol açınca şöyle bir çözüm buldu: "Her gittiğimiz yerde, sağ olsunlar, belediye başkanları önce o şehrin hemşehrilik beratını ve anahtarını takdim ediyorlar, konuşmamı ondan sonra yapıyorum. Böylece göğsümü gere gere hemşehrilerim diyorum vatandaşlarıma."

Paşa kendi kurdurduğu MDP'nin seçimlerde başarısız olacağını söyleyenlere şöyle cevap verir: "Efendim, filan partinin tabanı yokmuş, filan parti tabansızmış, sanki ayakkabı alıyorlar. Sevgili Giresunlular, vatandaşlarım, sizlersiniz taban olan, onların söylemesiyle taban teşekkül etmez. Şimdi onların taban taban diye tutturdıkları taban, kendi vaktiyle kurdukları teşkilatın mensupları, taban dedikleri o. O taban eskidi, delindi artık".

Bozuk saat bile günde iki sefer doğruyu gösterir denir. Evren de Adapazarı'nda yaptığı konuşmada belki de hayatının en yerinde sözlerini ediyor: "Ben kendimi en akıllı insanlar arasında görmüyorum. Eğer akıllı insanlar arasında bir imtihan yapılırsa, belki de ben sonuncu olurum."

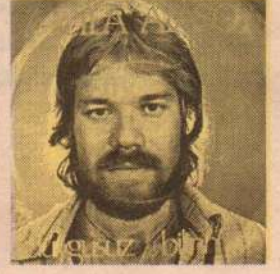

Bu yumuşak ve tok sesin fırtınasıyla savrulacaksınız.

Atilla Atasoy Fırtına

Gülmek ya da gülmemek

Yetmişli yıllarda davudi sesiyle, esmer ve yağız Türk tipi erkeklerin arasından uzun, sarı saçlarıyla sıyrılan biri Atilla Atasoy. Saçlarına koşut sarı sakallarıyla her ne kadar salaş bir görünüm yansıtsa da, bir nevi yerli Chuck Norris'ti o. Resimlerinde yakası açık gömlekleri, kalın zincir kolyesi, çoğunlukla süetimsi yelekleriyle kimi zaman western filmlerinden fırlamış bir aktör, kimi zaman da salon adamı görünümüyle aklımda kalmış. Hiçbir zaman star olmadı, büyük kitlelerin coşkusuyla karşılanmadı, Erol Büyükburç, Alpay gibi... Ancak derinden, sessiz ama tutkulu, sağlam adımlarla yürüdü yolunda. Asla sönük bir isim değildi, başka bir yerin, başka bir kul-

varın sesi oldu Atilla Atasoy. Bugün geriye dönüp baktığınızda Dilenci, Haberler, Anılar, Bir Gün Beni Ararsan, Zaman Meyhanesi gibi unutamayacağımız şarkıların yorumcusu, kimi zaman da bestecisi olarak görüyoruz Atasoy'u. Aslına bakarsanız çoğu şarkısını dinledikçe hatırladığımız, şaşırdığımız, unuttuğumuzu fark ettiğimiz biri o. Özellikle sözleri ve müziği Atilla Atasoy'a ait olan Fırtına adlı şarkı Atasoy'un en iyi şarkılarından biri. Şarkının girişi rüzgâr efektleriyle başlıyor, piyano ile destekleniyor. Başarılı bir orkestrasyonla sunuluyor şarkı.

Şarkıyı dinlerken; gecenin ilerleyen saatlerinde, ıssız bir yolda yürürken buluyorsunuz kendinizi. Biliyor-

sunuz; bir fırtına kopacak, siz elleriniz ceplerinizde, başınız önünüzde, dalgın dalgın yürürken, rüzgârın ensenizi önce hafiften yaladığını hissedeceksiniz. Şarkı "seninle savrulmak güzeldi" diye sürerken, o melodi birdenbire western filmlerindeki sahneleri yaşatacak size. Bu kez uzun bir yolda yürürken, rüzgâr yerdeki kâğıtları, çöpleri, her şeyi savuracak... Kovboy çizmeli bir adam, rüzgârın uğultusu arasında karşıdan gelen diğer adamı bekleyecek. Eli, belindeki silaha hükmedecek şekilde... Rüzgâr şiddetini arttırdıkça, melodi de yaklaşmakta olan tehlikeyi vurgulamak istermiş gibi hızlanacak. Sonra Atilla Atasoy'un, yumuşak ve tok sesi, ruhumuzdaki savrulmalara gönderme yapacak, siz de o fırtınayla savrulacaksınız.

SEVDİĞİM
BAZI BÖLÜM
ŞARKILAR 6

Ayın En Sıkı Sekizlisi 8

- 1-Duman – Aman Aman
- 2-Deja-vu – Fani Dünya
- 3-Kramp – Lan N'oldu Be
- 4-Çilekeş – Kendimden Geriye
- 5-Teneke – Kalpsiz
- 6-Serdar Öztop – Güneş Doğudan Yükselir
- 7-Direc-t – Git
- 8-Soda – Bırak Gitsin

Özlü Sözler

Eline mikrofon alan, ışıkların altında yaşayan, kameraların önüne çıkan insanların hiç biri normal değil. Kontrollü şizofreni bunun adı. Hepimiz öyleyiz.
Gülben Ergen

Çok genç olmama rağmen bu kadar mesafe kat etmekten, vergi sıralamasının 15. sırasında yer almaktan mutluyum. Beni bu yere layık görenlere de müteşekkirim.
Petek Dinçöz

Tuhaf şarkı sözleri
Dam Üstünde Saksakağan

Hilal Cebeci - İpe ipe

Benden iyi gizlemişsin,
Karaktersiz olduğunu söz de-
medin mi evleneceğiz,
Güzel günler düşleyeceğiz
Sen var ya sen yalandan da-
ha yalansın
Kapıma bir gün ipe ipe gele-
ceksin

Söküklerini dike dike gideceksin.
İhanetin bedelini sen de bir
gün ödeyeceksin,
Kapıma bir gün ipe ipe gele-
ceksin
Söküklerini dike dike gideceksin.
İpe ipe ipe git
İpe ipe ipe git gideceksin

Rober Hatemo / Saf Sevgilim

Üzgünüm üst üste alt alta
Balık istifi boğuşup ken-
dimle bazen
Seninle...
Bir daha bir daha sorduy-
sam
Dönüp özür dilediysem
Anlamak zorundayım
Beni kitap gibi evinip çevi-

rip okumadın mı
Ekin ekim hasadımı top-
lamadın mı
Saf sevgilim dereleri geçtim
Susuz mu döndüm
Dost dediğin arkandan
vurdu
Kalbura döndün

R a f l a r d a B u A y

Deja-vu / Kendin Coş

2005 yılı birçok ilk albümün kucaklandığı, yeni seslerin bu sahnede kendilerini gösterdiği bir yıl oluyor. Kuşkusuz her yıl, birçok yeni isimle karşılaşılıyor, ancak bu yıl çıkan grupların neredeyse hemen hepsi ses getirdi, en azından dikkat çekti. Çok değil, bundan beş yıl önce genç bir grubun kendini bu sahnelerde göstermesi oldukça zordu. Firmalar, kolay kolay adı duyulmamış bir gruba yatırım yapmak istemiyordu. Şimdi ise neredeyse, genç isimlerin avına çıkılmış durumda. Biraz farklı bir melodi, söz yakaladıklarında birden bire en üst noktaya getiriyorlar; Manga'da olduğu gibi... Gerçi yedi sekiz yaşındaki çocukların da ihtiyacı var böyle müziklere, o nedenle gülümsüyorum. Elbette bu çıkan isimlerin arasında Deja-vu gibi ciddi-

yetle dinlediklerimiz de oluyor. Beş yıllık bir geçmişi olan Deja-vu Ankaralı bir grup. Geçen yıl, Roxy Müzik günlerinde birincilik alarak dikkatleri çekmişti. Çıkardıkları ilk albümleri Kendin Coş'la beklentilerimizi boşa çıkarmadılar. Gerçi albümün kayıt kalitesinin pek de iç açıcı olmaması, bu çocukların kendilerini tam olarak ifade etmesini bir ölçüde sekteye uğratsa da, diğer ilk albümlerin arasında öne çıkıyor Deja-vu. Daha da ötesi, ilerisi için umut veriyor. Özellikle de Kurban'ın ikinci albümü olan Sert ile yarattığı tarzı ya da grubun dağılmasıyla doğan boşluğu Deja-vu daha da geliştirerek, kendi sesini ve tavrını koyarak dolduruyor.

Albümde arabesken türküye varana kadar birçok melodinin rock'la, nu-

metal'le harmanlanması söz konusu. Özellikle Çetin Akdeniz'in bağlamasıyla şarkılara katılması ortaya çok hoş sürprizlerin ve melodilerin çıkmasına neden olmuş. Grubun solisti Cenk Sönmez'in müthiş yorumu, yaratıcılığı albümde öne çıkıyor. İyi bir ses, iyi bir müzisyen o, grubun diğer elemanları gibi. Dinlemek gerek...

Soda / Bırak Gitsin

2001 yılında Muğla'da kurulan bir grup Soda. Muğla'da kurulmasına aldanmayın, aslen İstanbullu bu çocuklar. Okul nedeniyle Muğla'da bir araya gelen Candaş Ergezer (solist, gitar), Orkun Uluocak (davul), Okan Can Taşkın (gitar) ve Cenkay Üstün (bas gitar), müzikle yollarını birleştirmeye kararından sonra, 2003 yılında ilk demoları Bırak Gitsin'i çıkarmışlar. Aynı yıl Fantamania Ege finalisti olan grup, bu yıl Kaskav Üniversitearası Müzik yarışmasında da dört dalda birincilik aldı. İstanbul semalarında pek sahneye çıkmasalar da, Ege'de birçok barda ve konserlerde sahne

alan Soda, Duman'ın alt grubu olarak da şarkılarını söylemiş. Grubun henüz bir albümü yok, ama bir çok iyi bestesi, söyleyecek güzel sözleri var. Her şeyden önemlisi, çok samimi ve yaptıkları işte ısrarlılar. Müzik ruhlarını öyle ele geçirmiş ki, şarkı söylemekten başka seçe-

nekleri kalmamış. Bunu çok iyi biliyor ve düşlerinin peşinden gidiyorlar. Şarkılarında genellikle modern hayatın getirdikleri, yok ettikleri üzerine kurulan bir felsefe hakim. Yaşadığımız zamanın hızı ve rekabete dayandığının farkındalar, dolayısıyla şarkılarıyla da bununla mücadele ediyorlar.

Evet, birçok grup çıkıyor, ama içlerinden iyi olanları ayıklamak, bilinçli bir seçim yapmak gerekiyor. Kanımca Soda, eğer onlara şans verilirse, iyi isimlerin arasına katılabilecek, önü açık bir grup. Hem müzikal anlamda, hem de lirikler bazında başarılı. Grubun solisti Candaş'ın yorumu da dikkate değer. Gaziniz varsa eğer, Soda birebir.

Orası artık Fransız Sokağı; barları, kafeleri ve zengin müdavimleriyle. Ama yağma yok, sömürgecilere ve onların uzantılarına Fransız kalmayacağız.

Canlı Hakları
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
PANTER EMEL

Cezayir Sokağı'na Fransız kalmak

Galatasaray'ı Tophane'ye bağlayan yokuşun bildim bileli Cezayir Sokağı olan adı, bir yıldan beridir Fransız Sokağı. Bu değişikliğin, kimseyi rahatsız edip etmediğini bilmiyorum ama sömürgeci zihniyet, her kime ve neye bulaşır sa beni rahatsız eder. Geçen günlerde o sokakta düzenlenen etkinliklere katılacakları ilan edilen yazar, çizer ve sanatçı takımı demek ki rahatsız olmayan taraftı. Sayıları belki de yüzden fazla olan bu anlı şanlı kişilerin isimlerini devasa bir bez afişin üstünde görünce, bu şöhretlerden bazılarının, yazılarında haklarını savunduğu insanlar, acaba bu sokağa gelebilir miydi diye düşündüm. Başladım yollara dizilen "Fransız Sokağı" etkinlikleri tabelalarının üzerini keçeli kalemle karalayıp, Fransız yerine Cezayir yazmaya. Tabelaları yaza karalaya sokağın başındakine gelince iki kişi ortaya çıktı. Ne yaptığımı sordular. Ben de "afişte yanlışlık var Fransız'ı Cezayir'le değiştiriyorum" dedim. Ellerindeki cep telefonuyla polis çağırdılar...

Daha önce "Fransa'nın Cezayir Soykırımı" adında bir belgesel hazırlayan sinemacı Atilla Hakan Ganimgil de filmin tanıtımı için bu sokaktaki Le Caprice Cafe'yi seçiyor, ancak işletme müdürü filmin içeriğinden haberdar olunca izin vermiyor. Kendisiyle görüştüğüm Ganimgil, gerçekten de işini iyi yapan, ciddiye alan ve inandıklarını yansıtan biri. Hazırladığı yeni belgeseli "Ermeni Dosyası" ile ilgili anlattıkları ve bilgisayarında gösterdiği, dönemin görüntüleri inanılmaz. Ganimgil, Cezayir'le ilgili belgeselinde, 1,5 milyon Cezayirli'nin Fransızlar tarafından katledilmesini, o dönemde Cezayir'de asker olan Fransızların ağzından anlatıyor.

Cezayir, Fransız kolonisiyken, ülkeyi kültürel yönden de sömüren Fransa, resmi dili Fransızca yapar. Varlığını sürdürmek için, Cezayir direnişini kıracak her tür

lü işkence yöntemine başvurur. Kadınlara tecavüz eder, halkı asitle yakar... Bunlar yakın geçmişte yaşandığı için geride çok sayıda belge, fotoğraf ve kanıt var. Sinemacı Atilla Hakan Ganimgil'in konuyla ilgisi sürüyor. Önümüzdeki günlerde Cezayir'in daveti üzerine oraya gidiyor.

CNN'de Mithat Bereket'in konuğu Ataol Behramoğlu. (Behramoğlu da Fransızlaştırılan Cezayir Sokağı etkinliklerinde DJ olarak ilan edilenlerden) Mithat Bereket soruyor: "Chirac, kültür devrimi yapmamız gerektiğini söyledi. Bu konuda ne diyorsunuz?" Behramoğlu "Ben bir aydınım" diyerek konuya giriyor ve bir şeyler anlatıyor. Haklı, o Fransız Sokağı'nı aydınlatan bir aydın.

Can Dündar da etkinliklere katılacağı ilan edilenlerden. Derгимizin 2004 Aralık sayısında

Neşet Ertaş

Bir televizyon kanalında, Bülent halk ozanı Neşet Ertaş'ın, çocukluğundan bu güne hayatını anlatan "Garip" adlı bir belgesel izledim. Burada, Neşet Ertaş farkının nereden kaynaklandığını iyice anladım. Kırşehirli sanatçı için yerel yöneticiler bir heykel yaptırmaya başlamışlar. Tasarlanan heykel şöyleymiş: Babası Mu-

harrem Ertaş'la birlikte köy köy gezen Neşet Ertaş'ın çocukluk hali, baba Ertaş ve eşekleri. Bu eskizi gören Neşet Ertaş, babasının eşeğin üzerinde bulunmasına şiddetle karşı çıkar, "bir canlının diğer bir canlının üzerinde olmasına razı değilim" der. Ancak heykelin yapılmasına başlandığı için bunu değiştireme-

Dündar'ın "Önce İnsan" belgeselini eleştirmiş ve bu "Önce"nin ayrımcılık olduğunu yazmıştım. İşte şimdi açıkça görülüyor: "Önce İnsan" diyenler için Fransızlar Cezayirli'lardan daha fazla insan kabul edildi.

Yıllardır kendisini sömürülenlerin yanında bildiğim çok ünlü bir yazarın da bu etkinliklerde yer aldığını öğrenince kendisini aradım. "Allah Fransız Sokağı'nın belasını versin, zaten katılmayacağım" dedi.

Uzun lafın kısıası AB'ye girmemiz için istenen "Kültür devrimi"ne böylece Cezayir Sokağından başladık. Orası artık Fransız Sokağı; barları, kafeleri ve zengin müdavimleriyle. Ama yağma yok, sömürgecilere ve onların uzantılarına Fransız kalmayacağız.

(Bazıları bir'den azdır)

yeceklerini söyleyenlere Ertaş "hayır" der "heykelin böyle yapılmasını istemiyorum, ya hepimizi ayrı ayrı gösterin ya da hiç yapılmasın". Yöneticiler Neşet Ertaş'ı bir türlü ikna edemezler.

Heykelin son hali şöyle: Yerde oturan bir çocuk (Neşet Ertaş) ve eşeğin yanında elinde bağlamasıyla duran baba Ertaş.

Bazıları da bir'den çoktur.

Sergili günlük.
Bugün eski isyerindeki kızlaa yemeğe çıkıcaz. Beni eskisinden daha sık görmelerini istiyorum! Ama uyuyakaldığım için evden apak topak çıktım. Neyseki bu rozetler beni biraz topladı. Sende dene! (söz veriyorum salata yicem! Salatadan başka birşey yok!)

düdükten
sık-sık

elise da clémentine
Bismillah! Her zamanla sık

Eski penye
ceketini
kes.
BOCERO
OLSUN!

Her yerde
PONPON;
ATKIDA, YAKADA
CEKETTE,
ELDIVENDE

SACLARDI
ÖRGÜ,
TAVIRLARDI
GÖRGÜ!
☺

YANDAN
ASILAN POSTACI
ÇANTALARI
ÇOOK
MODA!
(Yandan
Yandan)

Küçük Sinema Dükkanı

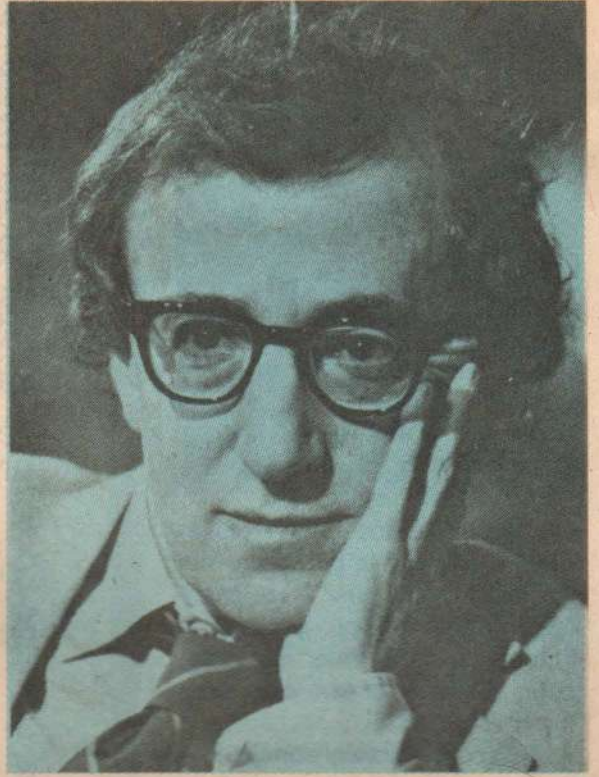
SABRİ KALIÇ

Tırıvırı gerçekler

• Woody Allen'in senaryosunu yazdığı 1965 tarihli What's up tiger Lilly? filmi Norveç'te yasaklanmıştı. Çünkü filmin bir yerinde, oyuncu Peter Sellers bunalıma giriyor ve bedenine bir Norveç bayrağı sararak kendini yakmaya çalışıyordu. Her fırsatta Türkiye'ye "düşünce özgürlüğü" diye laf sokan Avrupalılar da filmler, kitaplar yasaklardı yani...

bu filmde rol alıp tahliye olduktan sonra Hollywood'a gitti ve küçük roller oynayan gerçek bir oyuncu oldu.

• 1973 tarihli Woody Allen filmi Sleeper'da, o zamanki ABD başkanı Richard Nixon için şöyle deniyordu: "O ayrıldıktan sonra Beyaz Saray'daki gümüş yemek takımlarının tamam olup olmadığını kontrol etseniz iyi olur"! Birkaç ay sonra Watergate skandalı patlayınca, gerçek çıkan bu espri filmin en büyük reklamı oldu.

"Bu filmi çöpe atarsanız size bir tane bedava film çekeceğim!"

• Manhattan filminde hiç ön jenerik yoktur. Film öyle, küt diye başlar!

• Allen'in, Hannah ve Kızkardeşleri filminin bir yerinde Eliot karakteri Lee karakterine bir şiir verir;

e.e.cummings'in bu şiiri bizim de yabancı olmadığımız bir dizeyle başlar: "Hiçkimsenin, yağmurun bile, böyle küçük elleri yoktur".

• Son tırıvırımız Yeşilçam'dan: Hoşça kal Ali Kapta-noğlu! Şoför Nebahat yetim kaldı, Yalnızlar

Rihtimi ıppısız artık; ama iyi ki vardın, iyi ki yazdın... Senin kalemine layık bir sinema sektörü olamadığımız için bizi affet!

• Woody Allen'in sık sık "en sevdiğim filmim" dediği Kahire'nin Mor Gülü'nün baş rolü için önce Michael Keaton düşünülmüş, hatta çekimlere başlanmıştı. Ama Allen oyunculuğu beğenmeyince Keaton'ın yerini Jeff Daniels aldı.

• Woody Allen 1979 yılında çektiği ve sonradan en beğenilen filmlerinden biri olan Manhattan'ı hiç beğenmemişti. Öyle ki yapım stüdyosu olan United Artists'e şöyle bir teklif götürdü:

Yeşilçam ve Hollywood Klişeleri

Hollywood:

• **Düştüm mapus damlarına!:** Her Hollywood filminin hapishanesinde;

a) Psikopat ruhlu bir müdür,
b) Mahkumlar üzerinde terör estiren (muhtemelen zenci) bir baş mahkum,
c) Bir ara mutlaka ölecek olan sevimli, sempatik ve ufak tefek yaşlı bir mahkum veya,
d) Bir tecavüz sahnesi mutlaka vardır.

• **Mösyö lâ vabo:** Eğer küçük penceresinden kaçmayacak, uyuşturucu kullanmayacak veya orada bir olaya karışmayacaksa Hollywood filmlerinde kimse tuvalete gitmez.

• **Arka pencere:** Paris'in neresinde olursanız olun pencereden Eiffel Kulesi, Pisa'nın neresinde olursanız olun pencereden Pisa Kulesi ve Müslüman bir ülkenin neresinde olursanız olun, pencereden bir cami görünecektir.

• **Kahvaltıda kolesterol:** Her men tüm Hollywood filmlerinde kahvaltıda mutlaka kızarmış yumurta ve domuz pastırması yenir; sandviç yapılacağı zaman ise kesinlikle üçgen tost ekmekleri kullanılır.

Hollywood klişe sözü:

- Kapı veya pencere zorlanmamış, demek katil tanıdık veya aileden biri...

Yeşilçam:

• **Klip-filmler:** Özellikle 60'lı ve 70'li yıllar boyunca halkın tuttuğu her şarkı adına, konuyla ilgisi olsun olmasın film çekilirdi: Arım Balım Peteğim, Feride, Hayat Bayram Olsa, Oh Olsun, Derdim Dünyadan Büyük, Sabuha vs. vs. vs.

Ünlülerin Asıl Adları

Stephen King
(Richard Bachmann)

Christopher Walken
(Ronald Walken)

Donna Summer
(La Donna Andrea Gaines)

Susan Sarandon
(Susan Abigail Tomalin)

Mickey Rooney
(Joe Yule, Jr.)

Ginger Rogers
(Virginia Katherine McMath)

Stefanie Powers
(Stefania Zofija Federkiewicz)

Lou Diamond Phillips
(Lou Upchurch)

• **Doktor civanım:** Cüneyt Arkin en az yirmi filmde asıl mesleği olan "hekimlik" rolünü oynamıştır. Hatta, 1964 yılında çekilen, Hepimiz Kardeşiz filmi sırasında öğretmen rolünü oynayan Cüneyt Arkin'in aslında doktor olduğunu öğrenen yüzlerce köylü muayene olabilmek için set önünde kuyruğa geçince, ünlü oyuncumuz da onları kırmamak için birçok kişiyi gerçekten muayene edip reçete yazmıştı!

Adım namusum-

dur: Osman Fahri Seden, Badem Şekeri filmiyle bir moda başlatır ve o dönemdeki yirmi kadar filme Yeşilçam filminde rol alan oyuncular filmlerde de kendi adlarını kullanırlar. Türkan Şoray, "Türkan"; Cüneyt Arkin, "Cüneyt"tir artık.

Geç gelen adalet:

Yapımcılar ne büyük bir komedyen olduğunu fark edene kadar Öztürk Serengil'i tam 142 filmde kötü adam rolünde oynatırlar.

Yeşilçam klişe sözü:

Kadın: Bu tatlı sözleri kim bilir daha kaç genç kıza söylediniz!

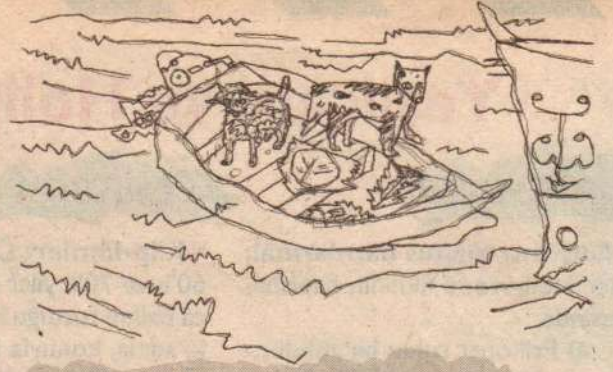
Erkek: Evet, ama ilk kez doğruyu söylüyorum.

Suphi Kaner öldü, Sadri Alışık öldü, Hulki Saner öldü, Atilla İlhan öldü... Ben de kendimi pek iyi hissetmiyorum.

Yeşilçam ve Hollywood klişelerini göndermeye devam edin. İlginize teşekkürler.
filmman@myynet.com

AL GÖZÜM SEYREYLE

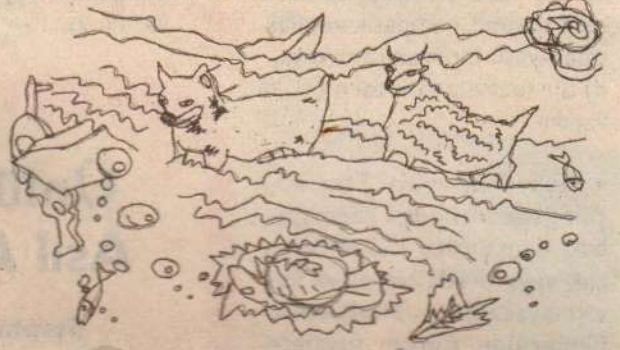
Çizen: Mehmet Tekin
Yazan: ilknur Demirtepe

Biz "kuzu kurda emanet edilir mi,
kuzu marulu yemeden durabilir mi? derken;

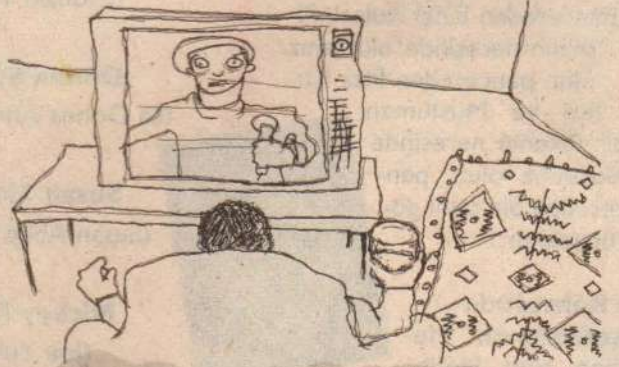
"Sayın seyirciler, boğazda bir sandal battı. Sandalda bulunan
kurt, kuzu ve marulun ne amaçta birarada bulundukları ise
açılan bir soruşturma..."

biz ince ince hesaplar yapıp "Sandalı karşıya geçirelim,
iki yakamızı biraraya getirelim," derken;

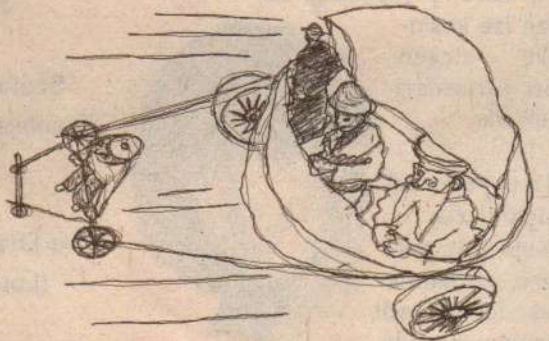
efendim, biz "iki karpuz bir koltukta olur mu,
üzüm hamuduyla yutulur mu?" derken;

"...gerçekleşen bisiklet kazasında ise, biri görmeyen,
biri duymayan, biri konuşmayan üç maymun hafif yaralandı.
Yetkilliler..."

biz "Susma, unutmaz, göz yumulur mu buna!" derken...
Aynı hikaye hep yeniden, burada, orada ya da şurada...

Bir rahip, bir haham, bir imam Çin'de bir çekşeke binmişler,
barış zirvesine gitmekte. Her biri bir dua hazırlamış zirve için.
"Ooo, benimki bir numara!" demiş rahip, başlamış okumaya...

Valiliğin, Ankaralı eşcinsellerin kurduğu Kaos GL grubunun kapatılma kararı yargıdan döndü. Ama valiliğin bu konudaki inadı devam ediyor.

(Ah)laklı hukuk

ALİ KEMAL

Eylül 1994'te, Ankaralı erkek ve kadın eşcinseller tarafından oluşturulan Kaos GL grubu yıllardır faaliyetlerini sürdürmekte ve aynı adı taşıyan aylık bir dergi çıkarmaktalar. Aynı grup tüzel kişilik kazanmak amacıyla "Kaos Gey Lezbiyen Kültürel Araştırmalar Dayanışma Derneği" için ilgili makamlara müracaat ederler. Ankara Vali Yardımcısı Selahattin Ekremoğlu imzasını taşıyan tebliğde derneğin amaç bölümünün 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu 56. maddesi ihlalden dava açılmasına karar verilmiştir denilmektedir. 56. maddede "Hukuka ve ahlaka aykırı dernek kurulamaz" demektedir.

Öncelikle eşcinselliğin "ahlaksızlık" olarak algılanması Orta Çağ kilise mantığıdır. Uzman tahminlerine göre toplumların yüzde 8 ile yüzde 10'unu oluşturan eşcinsel yurttaşlara yapılan ağır bir hakarettir. Böyle bir durum uygar ülkelerde olmuş olsa, önce sivil toplum örgütleri ve insan hakları savunucularını ayağa kaldıracak kesinken bizde derin bir sessizlik hakimdir. Kaos GL'nin kapatılmasını protesto eden 1 Ekim 2005'teki yürüyüşe katılım on-on beş kişiyi geçmemiştir. Basında ve görsel basında ise hiç yer almamıştır.

Bu çağdışı "ahlaksızlık" suçlamasını, Vali Yardımcısı Ekremoğlu'nun kişisel değerlendirmesi olarak algılamak safdillik olur. Bu durum, egemen ahlakın savunucu-

luğunu üstlenmiş devlet ve hükümetin görüşlerinin yansımasıdır.

Çünkü Kaos GL, yıllardır kamuoyunda dergisiyle ve eylemleriyle bilinmekte iken göz yuman egemenler, söz resmileşmeye gelince ahlaksız damgasını yapıştırmışlardır. Oysa hukukçular, bahsi geçen maddedeki ahlaksızlığın, eşcinsellere mal

edilemeyeceğinde hemfikirler.

Yapılan bu ağır saldırının, ayırmıcılığın, elbette hukuki yollardan çözümü mümkün görünüyor. Fakat bu kadar geri ve çağdışı bir ülke imajını silmek kolay değil. Medeni olmak, farklı cinsel yönelimdeki insanların da örgütlenmelerini onaylamaktan geçmektedir.

**Medeni olmak,
farklı cinsel
yönelimdeki insanların
da örgütlenmelerini
onaylamaktan
geçmektedir.**

Kaos GL ne diyor:

Kaos GL'nin Genel Sekreteri **Ali Erol**: "Şaşırtmıyor bu durum, devletin refleksi toplumsal hayatta bir şekilde var olmana göz yumabiliyor ama örgütlenerek kendi sözünü, formel bir statüyle kamusal alanda söylemeye kalkıştığında dur diyebiliyor. Hukuka ve ahlaka aykırı dernek kurulmaz, diyorlar. Dedikleri cümle ikinci bir cümleye açılmıyor. Dolayısıyla biz on yıllık toplumsal bir hareket olarak, hukuka ve genel ahlaka aykırı bir duruma girmiş oluyoruz. Doğrudan bizim gey ve lezbiyen kimliğimizi resmen kabul edemez. Doğrudan bizim gey ve lezbiyen varoluşumuzun hukuka ve genel ahlaka aykırı olarak kabul edilmesi bizim asla kabul edemeyeceğimiz bir şey."

Aslında aykırılık yasada, hukukta değil; çünkü yasalar hukuki değil. Bir şeyin yasal olması hukuki olması anlamına gelmez, ayrıca Hitler'inde yasaları vardı. Yasalar bozulmak içindir. ■

Oyuncu, şarkıcı ve seslendirme sanatçısı Kerem Yilmazer, 2003 yılının 23 Kasım günü meydana gelen bir terör saldırısında aramızdan ayrıldı. Hayat arkadaşı Göksel Kortay, bu hüznü ayrılığın sonrasını, oda arkadaşı Faye Dunaway'i ve Dormen Tiyatrosu ekolünü Nilüfer Açıkalın ve met üst'e anlattı.

Hâlâ inanamıyorum

- Kerem bana hiç kıyamazdı. Denize gideriz hep akli bende, "Göksi, başını ıslat, Göksi üşüme, Göksi yüz, Göksi güneşe yüzünü gösterme, derine gitme..." Alay ederlerdi, "Artık otur yerine" derlerdi. Yanına giderdim, bu sefer "Göksi krem sürdün mü, Göksi üşüdün mü..." Günde 30 kere telefon ederdi. Ben üşenirim ama o hiç üşenmezdi. Dağın tepesinde, yerin dibinde olsa bir telefon bulup ederdi. Zaten, o gün o yüzden şüphelendim. Böyle bir patlama olacak da beni aramayacak! Önce aklıma gelmedi ama aradım ulaşamadım. Aramaya devam ettim. O gün birlikte gidecektik aslında. Ama bir gün öncesinde ortaya çıkan bir söyleşi nedeniyle ben sabah erken evden çıktım. Öğleden sonra orada buluşacaktık. Bu söyleşi işi çıkmasaydı arabada birlikte olacaktık. Keşke de öyle olsaydı. Bu acıları çekmezdim. Televizyon

açıktı. Alt yazı geçiyorlarmış ama ben fark etmedim. Sürekli telefonla meşgulüm. Ntv'ye internetten mesaj yazdım. "Kerem beni merak etmesin" diye. Arkadaşlarımı aramaya başladım. "Kerem'e bir şey oldu!" diye. Bu sıra kapı çaldı. Kapıda postacı, aynı anda telefon çaldı. Suna (Keskin) telefonu açtı. Adli tıp lafını duyunca kapıya yığılmışım. Herkes duymuş ama bana söyleyememişler.

- O gün ayrılmadan önce ona "Bugün ne yapacaksın" diye sordum "Yapılacak işler var" dedi. Ben de "Bırak Kerem, bırak yapma, pat diye ölüversek ne olacak, dursun kalıver-

Bir söyleşi işi çıkmasaydı arabada birlikte olacaktık. Keşke de öyle olsaydı. Bu acıları çekmezdim.

sin işler, dinlen" dedim. O günlerde bir şey olacağı sanki içime doğmuştu. Biz evden çıkarken ya o beni, ya da ben onu kapiya kadar geçirirdik. O gün de ben bir sigara yakmışım çıkıyorum. Kapiya geldi, "Niçin yaktın şimdi bu sigaray!" dedi, "Sen ne biçim insansın, kendine bakmazsın, vitaminini almazsın, meyve suyunu içmezsin, uykuna dikkat etmezsin, sigara içersin, n'olucak senin bu halin!" dedi. Ben de ona "Sen varsın ya, sen bana bakarsın!" dedim. Son sözlerimiz bu oldu.

- Kerem Denizli'de doğmuş. Lise son sınıfa kadar orda okumuş ve ardından bir burs kazanarak Amerika'ya gitmiş. Sonra Ankara'da hukuk fakültesine devam etmiş. Biz 1968 yılında tanıştık. Dormen Tiyatrosu'nda, Eski Çamlar Bardak Oldu oyununda. Ben onun kayınlıdesini oynuyordum; o da kızımın nişanlısını. Tanıştığımızın üçüncü ayında durup dururken "Gel evlenelim" dedi. Benim de, o yıllarda hiç evlenmeye niyetim yoktu. Daha doğrusu evlilik kurumuna sıcak bakmıyordum. Dedim ki "Aman ben bunu duymamış olayım, sen de söylememiş ol, arkadaş kalalım, böyle şeyleri dostluğumuza karıştırmayalım." Sonra, ne zaman aklına gelirse evlenme teklif etmeye başladı. Durup durup tekrarlardı.

Ben de "Duymamış olayım" dedim. Uzun yıllar böyle devam etti. Herkes "Kerem sana aşık" derdi "Yok canım nereden çıkıyor" dedim. Zaman içinde birbirimizi çok iyi tanıdık ve ben "Eğer bir gün evleneceksem mutlaka Kerem'le evlenirim" diye düşünmeye başladım. Uç dört yıl sonra flört etmeye başladık ama tamamen gizliydi. Çünkü Haldun, tiyatrodaki gönül ilişkileri olsun istemezdi. Biz de gizli gizli... Hoş, biz gizli sanıyoruz ama herkes farkındaymış tabii.

1978 yılında Dormen Tiyatrosu ile Erol Günaydın'ın yazdığı, müziklerini Cemal Reşit Rey'in yaptığı Bir İstanbul Masalı adlı oyunla Londra Dünya Tiyatrolar Festivali'ne davet edildiğinde hep beraber gittik. Londra'da Kerem bana yine -29 haziran 1978- "Hadi gel, büyükelçiliğe gidip evlenelim" dedi. "Peki" deyiverdim. Çok şaşırdı. O kadar şaşırdı ki bende güldüm. "Ne o!" dedim, "Tekrarlayıp duruyordun, ben peki deyince vaz mı geçtin?" "Hayır vazgeçmedim ama burada nasıl olacak?" dedi. "Haklısın" dedim, "Ailelerimiz, eşimiz, dostumuz var, burada olmaz, gidelim yerimizde yurdumuzda güzelce nişanlanalım, evlenelim"

- Bir yıl nişanlı kaldık. 16 Ekim 1979'da evlendik. Nikahımız benim ilk tiyatro sahnesine adım attığım Kenter Tiyatrosu'nun sahnesinde oldu. Benim şahidim Hal-

Çünkü Haldun, tiyatrodaki gönül ilişkileri olsun istemezdi. Biz de gizli gizli...

dun Dormen, Kerem'in şahidi Yıldız Kenterdi. Nikah dairesinin dışına memur çıkmazdı özel izin aldık. Kerem memurla konuşmuş; adam 10 dakika

kala zar zor yetişip gelmiş. Perde kapalıydı ve Erol Günaydın çıkıp seyirciye bir konuşma yaptı; perde açıldı. 500 kişilik salon dolu. Nikah memuru sahneye adım atar atmaz alkış kıyamet kopunca zaten zorla gelen adam, gidecek gibi oldu. Neyse, adamı oturtular: Apar topar bir nikah kıydı. Aldın mı verdin mi derken, Kerem'in "Evet" demesiyle yukarıdan balkondan bir ses "Durun!" diye gürledi. "Nasıl bu nikah kıyılıyor? Sen beni unuttun mu? Ben varken sen nasıl başka biriyle nikah kıyarsın?" diye. Bir kadın gümbür gümbür bağıyor. Kerem bembeyaz oldu. Yıldız hanım bana eğilmiş per perişan "Göksel böyle bir şey olabilir mi?" diye soruyor. Kerem'i öyle tanımiyorum

ama bilinmez ki. Birden o mutlu neşeli salon, sus pus oldu. Öyle bir sessizlik vardı ki yere düşen toplu iğnenin bile sesini duyabilirdiniz. Kadın, üzerinde bir yeldirme, başı bağlı, kucağında bir çocuk yana yakıla bağırarak inliyor. "Bu çocuk ne olacak, sen bana bunu nasıl yaparsın" dedikçe Kerem "Hanımefendi ben sizi tanımiyorum!" diyor çok kibar bir şekilde ama kadın devam ediyor. Sonunda kadın "Tanımıyor musun?" dedi ve bağırarak sahneye kadar çıktı. "Bu çocuğu da mı kabul etmiyorsun, napıcam ben şimdi bu çocuğu" diye avaz avaz. Kerem, "N'aparsan yap!" deyiverince kadın "Al o zaman başına çal çocuğunu!" dedi ve kundağı nikah masamızın üzerine fırlattı. Kundak açıldı ve beyaz güller tüm masaya yayıldı. Bu Haldun Dormen'in bir esprisiymiş. Kadın da Perran Kutman. Daha bir yıllık bir oyuncu. Zeki-Metin'de oynuyor ama o yıllarda yeni bir oyuncu olduğu için sesini tipini tanımiyoruz. Bu, uzun zaman konuşuldu.

- Çocuğumuz yok. Ben istemedim. Kerem çok istedi. Çocukları çok severdi. Ben de çocukları çok severim ama provalarımız, oyunlarımız derken yıllar çabuk geçiyor malum. Sonra oturup düşündük, konuştu; birbirimize o kadar büyük bir sevgimiz vardı ki biraz da onu bölmek istemedik. Çocuk olunca birbirimizi ihmal edebilirdik. Ben hiç pişman olmadım. Kerem daha çok istemişti.

Ama ilk defa olarak Kerem'in vefatında hata ettiğimi anladım. Bir çocuğum olsaydı herhalde başka türlü olurdu. Hiç olmazsa bana destek olurdu; ondan bir hatıra olurdu. İnsan gençlikte böyle düşünmüyor tabi. Kim bilebilirdi ki böyle bir son olacağını.

-En yoğun zamanlarımızda bile bir yarım saat vakit bulur, Bebek'e giderdik. Kayık kiralara, de-

Oda arkadaşım Faye Dunaway

1960 yılında tiyatro master'i için Amerika'ya Boston Üniversitesi'ne gittim. Yurtta yer yoktu. Bir ev arkadaşı bulup ev tutmam gerektiğini söylediler. Okulun panosuna yazdım mecburen. Derken birkaç gün sonra bir kızcağız geldi, genç, güzel, şirin bir kız. Adı Faye Dunaway. Bir ev tutuk ve bir buçuk yıl Boston'da aynı evi paylaştık. O öğrenciydi, ben master yapıyordum. Faye, deli dolu bir kızdı. Ben de muzipimdir ama daha ziyade mantıklıyım. O yüzden tartıştık. Mesela günün birinde benim tek siyah elbiseyi almış giyip gitmiş. O gece ben de o elbiseyi giymek üzere plan yapmışım, elbise yok. Sonra başka bir şey ayarlayıp giyiyorum. Gelince soruyorum, "Ne yaptın" diye, kıkır kıkır gülüyor. Okulun son senesinde bırakmaya karar verdi. Diplomayı ne yapacağım, diplomasız da oyuncu olu-

**Faye,
deli dolu
bir kızdı.
Ben de
daha ziyade
mantıklıyım.**

nur diye tutturmuştu. Bu yüzden çok tartıştım onunla. Okulu bırakmasını istemedim. Aklına girdim, kandırdım ve okula dönmelerini sağladım. Ünlü olmasını bir bakıma bana borçludur. Çünkü o yıl okula Arthur Miller gelmiş, Cadi Kazanı'nı oynuyoruz. Elia Kazan ve o dönemin birtakım yapımcıları da Arthur Miller'in arkadaşları oldukları için sık sık gelip gidiyorlar. Biz hepimiz bunlarla tanıştık ellerini sık-tık. Fakat Faye fevkalade girişkendi; gidip onlarla konuşurdu. Biz okulun kafesinde bir arada otururduk; Faye gider, onların masasına otururdu. En sonunda konuşa konuşa, Elia Kazan'a kendini kabul ettirmiş, aktör stüdyosuna girmek için.

Okul bitince Faye gitti. Elia Kazan 13 seçilmiş starın kabul edildiği bu stüdyoya 14. kişi olarak Faye'i koydu, kıyamet koptu. Ancak Faye buraya devam ederken para da ka-

nize açılırdık. Geleni geçeni, gemileri seyreder, denize şöyle bir dalar çıkardık. Onu yapamazsak Dolmabahçe'ye gider çay bahçesinde ya da arabanın içinde oturur öyle sessizce denizi izlerdik. Kendimize zaman ayırırdık. Ortaköy'e, sinemaya, tiyatroya, sergilere giderdik, yazları Bodrum'a. İkimiz de seyahati çok severdik. Kerem, Denizli'ye bayılırdı. Ona Denizlispor forması hediye etmişlerdi. Evde formasını giyer öyle keyif çatarı.

- Kerem dışarıdan bakıldığında, son derece nazik ama bir o kadar da mesafeli biriydi. Müthiş ince bir espri anlayışı vardı. Yakından tanınınca ne kadar gırgırdı anlatamam. Evlenene kadar çok az konuşurdu. Evlendikten sonra bir çenesi açıldı ki benden çok konuşmaya başladı. 25 sene evli kaldık. Önümüzdeki sene ikimiz de tiyatrodaki 41. yılımızı kutlayacaktık. İki kişilik bir oyun oynayacaktık. Olmadı. Artık kutlamayı düşünmüyorum.

- Kerem'in yirmiyi aşkın filmi var. Sinemayı çok severdi. Lütfü Akad hayranıydı. Gelin filmi bildiğiniz gibi tüm zamanların en iyi 10 filmi arasında. Kerem o filmde Hülya Koçyiğit'le başrolü paylaşmıştı. Çok duru, çok temiz, çok ekonomik bir oyunculuk çıkarmıştı. Sonra sinemada devam etmeye karar verdi. Gelin'in başarısından sonra tiyatroyu bırakma kararı vermişti. Ancak o sırada seks film-

leri furyası başladı. Türk sineması bir krize girdi ve Kerem'in hayali gerçekleşemedi.

- Bizimki gibi birbirini böylesine seven iki insanın sonunun böyle olacağını söyleselerdi, sonu böyle olan bir film görseydim ama da abartmışlar derdim ama işte başımıza geldi. Saniyenin onda biri gibi bir zamanda kaybettim onu. Bütün bunların sebebi de Kerem'in disipline, adaba çok uyuyor olmasından. Sarı ışığı beklemeyip geçseydi... Nitekim aynı stüdyoya giden bir arkadaşı ona el sallayıp geçmiş yanından, Kerem gülümsüyormuş, o kurtuldu, Kerem...

- Dışa dönüktüm Kerem'in vefatından önce. Kerem öyle değildi. Ama şimdi ben de artık dışa dönük değilim. Eskiden setlerde, kulislerde falan bir kahkaha attığım zaman on tane aksi gelirdi. Espri-lerim, neşem, herkese gösterdiğim sevgi ve yakınlıkla tanınırdım ama şimdi...

- Kerem gittiğinden beri ben günde 4- 5 saat bilmece çözüyorum. Öyle oyalanıyorum. Bir tek bilmece çözerken avunuyorum. Şu anda sizinle konuşurken bile kafamın arkasında "Kerem Kerem" diye tekrarlanan bir ses var. Devamlı onunla meşgulüm. Bir tek bilmece çözerken biraz kendimi unutuyorum.

- Kalemim kuvvetlidir ama kimbama ad bilsam yazacağım. Kerem'den önce anılarımı yazmayı düşünüyordum, şimdiyse Kerem'i de katarak mı yazmalıyım, bilemiyorum. Bu sevgiyi, bu aşkı anlatmak istiyorum. Bir bakıma içimde bir karsızlık da var; çünkü Kerem afişe olmayı sevmezdi. Hatta ölümünden sonra bir arkadaşı "Eğer ölümünde bu kadar gürültü kopacağını bilse utanırdı ölmezdi." Bu cümle onu çok iyi anlatıyor. O çekingen, her zaman arka planda duran, kendini öne atmayı sevmeyen, hırslı olmayan, çok düzgün bir adamdı. Yani tam adam gibi adamdı. O kadar çok nitelikleri vardı ki. Mesela fevkalade

zanması gerektiğini söyleyince bu sefer Elia Kazan ona bir tiyatrodaki Her Dönemin Adamı adlı oyunda dublör- lük ayarladı. Çok çalışkan, çok disiplinli, çok hırslı bir kızdı. Dublör- lük yaparken oyunu da ezberlemişti. Bir gün başrol oyuncusu kız hastalanınca yerine çıkıp oynamış, aynı gece oyunu izleyen bir yönetmen Broadway'de başlayacağı bir oyunun başrolü için Faye'i seçiyor. Onlar provaya başladılar, ben Türkiye'ye geldim. Oyun başladıktan sonra bir film yapımcısı üç film- lik bir kontrat imzalamış bununla ve oradan Allah yürü ya kulum dedi. O Bonnie ve Clayd'ı çevirirken aramak istedim ancak sınıf arkadaşlarımız "Arama üzölürsün, artık kimseyle görüşmüyor" dediler ama o ve ben farklıydık. Önce bir buçuk yıl Boston'da, sonra üç yıl Newyork'ta beraber oturmuştuk, çok yakındık. Ben bir mektup yazdım. Hemen cevap geldi. Bütün adresleri vermiş beni bekliyor. 73- 74 yıllarında Newyork'a planladığımdan üç gün geç gittim. Gider gitmez sekreteri beni buldu ve Fa-

ye'in meraktan çıldırdığını söyledi. Film çekiminden dönene kadar evinde kalmamı istedi. Büyük, yeni bir evi varmış. Görmemi, orada kalmamı istedi, gittim gördüm ama kalmadım "Sen yoksan kalmam" dedim. Los Angeles'ta buluştuk. Paul Nevman'lı, Sidney Poitier'li partilere katıldık. Nereye gitse, kuaföre, terziye, her yere beraber gittik, beni hiç yanından ayırmadı. Uşenmez, herkese "Oyuncu, Türk arkadaşım" diye tanıtırdı. Uzun yıllar iletişim içindeydik ama üç dört yıl önce taşındı sonra yeni adresi gelmedi. Ama ne zaman buradan Amerika'ya bir Türk grup gitse Türk olduklarını anlayınca gider, hemen beni sorarmış, öyle çok selamını aldım. 2003 yılında Reha Erus'a sormuş. Reha bey aradı, "Sizin sayenizde Faye Dunaway ile röportaj yaptım" dedi. "Faye Dunaway röportajı var, seni anlatmış, herkes seni konuşuyor Hürriyet'te" dediler. Faye'in bir de oğlu var, o da aktör olmuş. Duyduğuma göre iyi bir aktörmüş ve çok da yakışıklıymış.

iyi kalpliydi, melek gibiydi, saf, kimseye aksi bir söz söylediği duyulmamıştır, çok girgin değildi, hep yüzünde bir gülümsemeyle arkada dururdu ama siz bilirdiniz ki o sizinle beraber, o sizi anlıyor, o sizi destekliyor, sizle ilgili, sizi anlıyor. Uzak dururdu kendini başkalarına forse etmek istemezdi. Birbirimize bir şey anlatmamız gerektiğinde şöyle bir göz ucuyla bakışmamız yeterdi. Yalnız birbirimizin anladığı şeyleri anlatırdık birbirimize. Sözsüz dilimiz vardı bizim.

- Çok sevdiği arkadaşları vardı ama onun kankası bendim. Benim çok yakın arkadaşlarım var mesela, ama onun "Hadi gel bir yerde bir şey yapalım" dediği kimse yoktu. Bazen arkadaşlarıyla gidip gezmesini söylerdim ama hayır, o beni bırakmak istemezdi; çünkü en büyük tutkusu bendim. Benden uzak olmak istemezdi. Her şeyi benle paylaşmayı severdi. Ortak arkadaşlarımızın içinde en geç ben evlendim için Kerem'e "damat" derlerdi.

- Ölümün bu türü hazmedilemez bir şey. Hepimiz insanız ölüm kafamızın bir yerinde hep var ama böyle korkunç bir ölüm, durup dururken. Kerem'in bu şekilde ortadan kaybolması... Hala inanamıyorum. Bazen, beni

Dormen Tiyatrosu Ekolü

Biz hâlâ birbirimizle görüşür aynı ailedenmişiz gibi kucaklaşırız. Borda öyle bir hava vardı biz de öyle alıştık. Haldun Dormen benim akrabam gibidir. Çok yakın ailece görüştüğümüz bir aileydi Haldunlar. Bu yıl Aralık ayında Haldun Dormen tiyatrosunun 50. yılı kutlanacak. Yılmaz Güney, Fikret Hakan, İzzet Günay, Altan Erbulak, Erol Günaydın, Metin Serezli, Ayfer Feray, Nisa Serezli, Tolga Aşkiner, Hadi Çaman, Fusun Erbulak, Erol Keskin, Suna Keskin, Turgut Borali, Zeynep Tedü Kemal Uzun, Salih Güney, Nevra Serezli, Kerem, ben, daha çok var saymakla bitmez. Haldun Dormen yalnız tiyatro bilgisi değil müthiş bir dünya görüşü aşıları.

kızdırdığı bir şeyleri bulup azıcık acımı hafifletmek istiyorum ama bulamıyorum. O kadar sakın, o kadar hoş bir insandı. Geceleri üçlerde, dörtlerde yatıyorum, televizyon da hep karışımında açık. Bazen onun seslendirdiği belgesellere rastlıyorum -bayılırdı seyretmeye de, seslendirmeye de- öylece dinliyorum sanki varmış gibi. Arkadaşlarım haber vermiyorlar üzülürüm diye ama ben hep onun sesini duymayı bekliyorum. Geçenlerde o kadar sinirlendim ki bağırıma başladım "Nasıl bırakıp gidersin beni, hani söz vermiştin, anneme beni bırakmayacağına söz vermiştin, nasıl gittin?" diye. Hiçbir zaman bunu yenemedim, yene-meyeceğim. Burada sa-

kin duruyorum ama içimde kasırgalar, fırtınalar, yangınlar var. Ben hâlâ Kerem'siz kaldığıma inanamıyorum.

- Eskiden ne yapacağını bilen bir insandım şimdi artık bilmiyorum. Hiçbir amacım, hedefim yok, yarından hiçbir beklentim, hevesim yok, sadece nefes alıp veriyorum o da başka bir şeye cesaret edemediğimden. Özlüyorum, çok özlüyorum.

Şimdilerde Beyoğlu'nda herkes damlarda, çatılarda geziyor; ancak bulundukları yerin neresi olduğunu bile bilmiyorlar.

Damdan dama atlar yar

GÜNER ÖZKUL

Eskiden bizim buralarda, yani Beyoğlu'nda insanlar mart kedileri gibi damlarda dolaşmazlardı. Damlarda gerçekten de kediler vardı, bir de gurul gurul konuşan kuşlar, haa... belki bir de hırsızlar...

Ben küçükken yerde gezerdik. Evimiz, İstiklal caddesi 40-42 numaranın beşinci katındaydı ve orası benim için dünyanın en büyük yeri olmanın ötesinde merkeziydi de; parmaklarımın ucuna basa basa, ses çıkarmadan yürümek zorunda olduğum bir merkez, çünkü alt katımızda gürültüden nefret eden polis emeklisi Nuriye'anım teyze oturuyordu. Apartmanın girişinde caddenin en nezih lokantalarından "Piknik Lokantası" vardı. Dedem oranın avukatı olduğu için bize indirim yapıyordu ama oranın işletmecisi ya da sahibi olan sakallı adam bu durumdan hiç hazzetmezdi ve bunu da göstermek için elinden geleni yapardı. Bir keresinde anneannemle alışverişten dönüyorduk da, sakallı adam elimizdeki torbalardan aldığımız pırasalar gözüktüğü için bizi içeri almadıydı. Eczanemiz "Rebul", pastanemiz "Hacı Bekir"di. Aslında ben, daha az tatlı olduğu için 'İnci'nin profiterolünü yemek istedim ama anneannem kâle almazdı. Tıpkı 'Lale Muhallebicisi'nde su muhallebisinin üstüne pudra şekeri ve gulsuyu dökülmemesi için yalvarmamı kâle almadığı gibi. Haftada bir kez, büyük alışverişe çıkılır ve balık pazarına gidilirdi. Sık sık palamut yediğimizi hatırlıyorum, anneannemin tarama yaptığını, çavdar ekmeğine kaz ciğeri sürüp yedirdiği-

ni... 'Lale Sineması'nın yanındaki erkek berberinin koltukları küçük bir çocuk için çok büyük olduğundan, kolçakların üzerine bir tahta parçası konduğunu, tahtanın üzerine oturulup, bütün sızlanmalarına rağmen saçlarımın kısacık kesildiğini hatırlıyorum. Galatasaray'dan Tünel'e doğru yürürken, sağdaki Saka Salim çıkmazında madam Olga Olcay'ın bale okuluna gittiğimi hatırlıyorum. Sınıftaki en küçük öğrenci ben olmama rağmen, solfejim çok iyiydi; hatta en iyisi bendim. Hahh... Bir zamanlar benim de en küçük olduğum yerler vardı hayatta... Tabii ya... Oysa şimdi genellikle, girdiğim

ortamlarda en büyüklerden biri ben oluyorum, her şey değişiyor, bir ben mi aynı kalacaktım!!! Ne baleden çıktıkdan sonra gittiğimiz 'Markiz' aynı 'Markiz' (artık bu ad, parayla alınmış görgüsüzlük örneği bir unvanı hatırlatmaktan öteye gitmiyor), ne kitaplarımızı aldığımız 'Sander Kitabevi' var, ne de Meşelik sokaktaki Bulgar kırtasiyecisi ve sarı, saman kâğıtlı defterler... Artık 'Kapri' marka çamaşırlarımızı aldığımız 'Zahariyadis'in yerinde yeller esiyor, babamın okul kıyafetlerimi, her türlü ıvır zıvırımı almak için beni götürdüğü 'Ak-Jale'nin ne zaman kapandığını fark edemedim bile. Elhamra ve Saray sinemaları da yok...

Şimdilerde Beyoğlu'nda herkes damlarda, çatılarda geziyor. Önceleri, böylesi bir çılgınlık örneği değildi damlar; tüvid ya da kadife ceketlerine sinen içki, kıztırma ve sigara kokularıyla entellerin gittiği 'Çatı' ve belki de yıllar sonra çulsuz genç tiyatrocuların takıldığı eski 'Cambaz' (yenisi sınıf atladı, oraya gidenler de yıldız oldular zaten...) yükseklerdeki hakimiyetlerini uzunca bir süre sürdürdüler. Sonra Leb-i Derya geldi, şimdiyse say say bitmez; bissürü yer var, öyle ki, yerde başka, damlarda başka bir hayat sürüyor. Nu-Pera, 360, Littera, Blanco, Zoe ve daha niceleri... Buralara gelen insanlar bulundukları yerin tam olarak neresi olduğunu bile bilmiyorlar. Gündüz vakti Tepedibi'nden geçerken, "Aaaa! Nu-Pera'nın sokağı di mi?" diyorlar. Yer seviyesinde binaların giriş katlarında konuşlanan badigardları yu-

kariya çıkmaya değer insanlar olduklarına ikna ederek asansörlerle yukarıya çıkıyorlar, sonra sıkılıp bir diğer çatıya, oradan da ötekine geçiyorlar. Aşağılarda gezenlerse, damlarda yaşanan hayatları magazin programlarında izliyorlar. Belki de o binaların önünden defalarca geçmiş olabileceklerini akıllarına bile getirmeden.

Geçen gün, çatı katında oturan bir arkadaşımı ziyarete gittim, gözümün görebildiği bütün çatılara baktım işin sırrına erebilmişim gibi... Mason locasının çatı katı, hemen yakınında İslami holding binasının çatı katı, az ötede marjinal partilerin çilgin tasarımcısının çatısı, o çatı, bu çatı... Derken kafam karıştı, gözümün önüne Burt Lancaster'in o unutulmaz filmi geldi; "Yüzücü". Orta yaşına rağmen mükemmel vücudu ve o muhafazakar mayosuyla eyaletin bütün havuzlarını yüzerek geçip evine ulaşmak isteyen Ned Merrill'i düşündüm. Mümkün müydü böyle bir şey? Ben de damdan dama atlayarak anneannemin evine dönebilir miydim acaba? Bu arada soluklanmak için her durduğumda o şen kalabalıklara takılsaydım, birkaç kadeh yuvarlasaydım, komik komik hikayeler anlatsaydım onlara, kimileri hafif, biraz da belden aşağı belki... Birkaç da zararsız ama taze dedikodu verseydim.

"Ayy! Ne tatlı şeymişsin sen!!!" deselerdi, bir sonraki çatıya atladığımda sohbetimin tadı damaklarımda kalsaydı da; "Keşke gitmeseydi... Ne güzel eğleniyorduk şurada..." diye mızıldansalardı. Ama yine de gitseydim, gitseydim ki; dedemin arka balkonda saksılar içinde taze sarmisaklar yetiştirdiği, kuşların guruldadığı, çarşafların yorganlara yorgan iğnesi ve kalın pamuk ipliklerle dikildiği, çarşaflar söküldüğünde ise, ipliklerin tekrar kullanılmak üzere bir kenara konduğu, Vasfiye teyzenin kalaylı bakır leğenlerin içinde bağırta bağırta beni yıkadığı evimize varsaydım... Hadi... N'olur! Yürürken hiç ses çıkarmıycam söz veriyorum... Hatta yürümem bile, öyle durum ben orda... Hadi ama... atlıyorum bak...

Çalışkan Amelie'ler

• Cengiz Kurtoglu veya Ümit Besen şarkılarıyla aşk yaşayan var mıdır halen?

• Şu an kaç şişmarla su içse yarıyordur kim bilir?

• Geçmişini kaç kişi filmlerdeki flashback sahnelerinde olduğu gibi kenarları buğulu bir şekilde hatırlıyordur ki?

• Kim bilir kaç kaynana, gelinine oğlunun sevdiği yemek tariflerini eksik veriyordur, aynısı olmasın da oğlu "Annemin yemekleri bambaşka..." desin diye?

• Anlamadığı ve hoşlanmadığı festival filmlerine sırf entelektüel görünmek adına giden kaç kişi bir de utanmadan o filmleri çok beğenmiş numarası yapıyordur acaba?

• Sırıtmadan göbek atabilen var mıdır ki?

• Kaç ergen, ana babasının yatacısını bekliyordur porno film izlemek adına?

• Programı ya da dizisi birinci olduğu halde "Reytinge inanmıyorum!" diyebilen babayiğit var mıdır ki?

• Şu aralar kaç kişi Kurtlar Vadisi'ni izleyip; "Türkiye gerçeği bu abi..." geyiğini çevirmektedir?

• Ve de kaç kişi fetva çıktığı için orucunu sevişerek açıyor ki?

• Şu anda sigarasını fırının ocağından yakmaya çalışırken, kaşı kirpiğini yakan var mıdır? Vardır tabii, niye olmasın.

• Kim bilir bugün kaç hamile bir-

birine gülümsemiştir gizli bir sırrı paylaşıyormuşçasına?

• Hâlâ balıkla yoğurdu bir arada yeyip de zehirlenebilen kalmış mıdır?

• Yanlışlıkla sağ kulağına küpe taktığı için cinsel tercihi değişiveren de var mıdır?

• Kaç doktor meslek hayatı boyunca "Açılın ben doktorum!" diyebilme fırsatını yakalamıştır acaba?

• Şu an itibarıyla kaç kişinin parası "Senin paran burada geçmez!" durumundadır ki?

• Kaç çocuk prezervatifle balon niyetine oynamakta?

• Ve de kaç kişi güvercinlere "Hoooştttt kişşşşt!" yapıyordur kuş gribinden dolayı?

AYŞE ÜLKER SAYGAN SOLMAZ
FATİH SOLMAZ

Pirlanta gibi ÖLÜ

Kızıl = Mars = Gımeni
• BİTİRMekten KORKTUĞU BİR KİTAP

• BİTİRMekten KORKTUĞU BİR KİTAPİ...

Çimenlere basmak yasak!

Birak o
silahida!

patlatıcam
bak!

Bandne
once sen
basmal.

sen de birak

Arka
çok acı
bişey var
korkuyorum

Bak işte
aynı bu elimde
tuttuğum gibi
bişey!..

Hastayim
Sano
oheli

Birak
ony
elinden!

Hoppalaa
önce
sen
birak!

★iki tür kadın vardır: BU AÇIDAN
DÜŞÜK KADINLARIN İKİ CİNSİYETİ VAR GİBİ-
DİR. ATAKLARINDA İKİ AYIYAKABI GİBİ-
1. TEESE MUZAFFERİN KARŞI DİNEBİLİR-
GİN. BABASI TÖKTÜR. KOCASINA HEP RIZA
GÖSTERİR, GÖÇÜK OLUYU, APAM VE ÇOCUK-
LARININ BABASI OLUYU, İSLİMİN İNDAN
ALAN HAYVANLAR DÜNYASINA VE ÇEVAS-
DOĞAYA HÜKMETTİĞİ İÇİN ONA HAYRAN-
K DUYAR. DÜNYANIN GÖBEĞİNİN NERDE OL-
DUĞUNU UNUTMAMISTIR, KOCASI SAYGIN-
DE GÜÇ VE PARASAHİBİ OLUR. ONUN
GÖNLERİ UZUN VE GÖNLERİNE BENİM-
KLERDEN DAHA ÇOK SEÇER VAR DİYE
DÜŞÜNÜR ERKEKİ HAKINDA. HABİL-
E KABIL GİBİ YUMUŞAK VE BİR-
BİRİNDEN UZAK OLUKLARI, HİÇBİR
NİFUZU YADA GÜÇÜ OLMAYAN YAL-
NIZLAR OLUKLARI İÇİN GÖVLLARINI
KÜÇÜK GÖRÜR, KENDİ GÖÇLE-
RİNİ SÖZÜMLERİ, BÜYÜKÜN DİYE DE
TEBELLİHE SULASINAR, DİYE DÜ-
ŞÖNÜR GÖVLLARI HAKINDA. ONLA-
RIN AKBANLARINDAN, KULAKLARINI
BEMEKLEMLERİ TIKAYAN O NESİLEN-
DE NEFRET EDER. BİR ŞEYİ SEĞTİMİ
KENDİSİNİN EN SEVDİĞİ ŞEYİ DEĞİL.
BABASININ YADA ÇOLUNUN EN ÇOK NE-
RET ETTİĞİ ŞEYİ SEĞER. AKŞİ KÜTÖRÜ
BAEÜLDİR VE GEBELEĞİ DÜŞÜNMEDE
HAZ ALMA ANLAMINA GELİR.

ÖTEKİ TÜRDEN KADINLARA MUZAFFERİ
DİNEBİLİRİN. KENDİSİ İÇİN "VAROLMADAN
GÖRENULMİŞTİM" DİNEBİLEN BABASINA AĞI
BİR YARATICI, MUZAFFER, KENDİSİ VE ÜZİ
MARİFETİ İTTİFAKIN AKRABALIGINI ÖZİ
SAHİBİ BİRLİK GÖRÜR. KENDİ KOCASI
HAYİR GÖRÜR.

GEGEN AYDAN BU YANA NAARTIN
 PERSEN,
 2 TANE MASA LAMBASI ANAPOLIS
 DEESTIDIM,
 KALEMTEASINDALIS KALEM APAMILA
 DANI 3 KEZ COPE DORTUM,
 BISSIERS CUCULATA TEDIM,
 FUM OLUDUM ETAP ZILIEDIM,
 ISTANBULDA GEDIM ÇOK.
 KOSTUM,
 GOLTA KOSTUM.
 KATIRA ODEDIM.
 ISUK CALDIM KUCURKEN
 JELBONU MAKANAKLA
 TANISMAN BU ARAYA DENIL GELIYO
 SİYANLADIM YINE.
 ZAVIFLADIM MÜZİK 7 APTIM,
 BESİM DİNLEDİM, BESİM 7 APTIM.
 MÜZİK DİNLEDİM, BESİM 7 APTIM.
 BİR YAS DAHA BÜYÜDÜM,
 FENİ YAGMUZA TAKALANDIM
 AYAKKABILARIM SU ALDI...

NEKADIR İYİ BİR ADAMA OLSA, ALANINDA UZMANDA OLMA KOCASI İÇİN "HEKİM ŞAHİNİ ÇALIP, MUZELE KÜHUNUN SÜYÜNİ
SILABILIR, KÜHUNINDAN DEVE DİKENİ ÇIKARILIR" DER, ONU YALNIZ OLUĞU İÇİN AFFETMEZ, HİSSE GÜÇ YADA NAFUZA OLMA YATKI,
BİR HADIMINDAN BİLE DAHA AZ ÖTÖRTESE OLAN BİRİNİ KİM İSTER, BU SEBEBTEN KARDEŞLERİNİ VE AKKABALARINI HAKIR GÖZÜ
ZAMANIN SAPRASI ALTILARADIRMIŞ, SONRA SAPKA ÜZERLERİNDEN KAKIRMIŞ DER ONLAR İÇİN ANNA OLUŞUYLA AKBANLAZI
HAYRANDE GÜNEK ONLAIN GÜNLERİ KIZDIR, ONLARDA BABASININ BİRADERLERİNE AYNI RUHLA KENETLEMİŞ BÜYÜK
BİR AKKABALIK GÖRÜR. KUZUMUŞ DÖRT TEPE VE DÖRT RÜZGARİ AKKABALINDAN ATTILARINI VE ÖZGÜR OLUKLARIM
DÜŞÜNÜR, ÇÜNKÜ O, GÜCÜ VE ZENGİNLİĞİ YA BABASI YADA OĞLUNDAN EPİNİR, GENELLİKLE OĞLUNUN AKKABALARINDAN
BİRİNİN YATAĞINDA BULUR KENDİNİ. BİR ŞEYİ SEÇTİNDE ENSEVDİĞİ ŞEYİ DEĞİL KOCASININ YADA KARDESİNİN EN ÇOK NEPİT
ETTİĞİ ŞEYİ SEĞER. SEVİLSİ UTEDUS'A BABUDİR VE HAZZİ DÜŞÜNMEYEN GEBE KALMA ANLAMINA GELE..
PEKİ YA SEN BU İKİ TÜRDEN HANGİSİNE GİRİYOSUN? HANGİ CİNSİNETTESİN? ...

*5155! KİME DİYORUM 3. AYAKKABI!... Eşimbek@hotmail.Com.

Esinbek@hotmail.com

Fotograf: Fehmi İçer

Müziğine nefesi ve Roman kişiliğiyle can veren Hüsnü Şenlendirici, müzik felsefesini, ailesini, yaşadıklarını ve klarneti üzerine kurduğu hayatı 9/8'lik keyifli, mi bemol bir sohbetle Hilal Beyazıt'a anlattı.

Hüsn-ü Klarnet şenlendir bizi

Çocuk yaşta klarnetle tanışmışsınız. Boyunuz kadar enstrümanı nasıl çaldınız?

Hüsnü Şenlendirici: Beş yaşındaydım ve ufak bir klarnetim vardı. Mi bemol bir klarnet. Aslında üç yaşında başladım sayılır müziğe. Benim oyuncaklarım enstrümanlardı, profesyonel olarak değil de adam gibi müzik yapmaya beş yaşında başladım diyebilirim. Dedemin enstrüman dükkanı vardı, adamcağızın her gün kafasını şişiriyordum. Sonunda dedem bir gün; "oğlum kafanı şişiriyorsun ya şu aleti al adam gibi çal ya da bırak" dedi. Ondan sonra klarnet hayatımda hep var oldu.

Nerelisiniz?

- Bergama'nın Atmaca mahallesinde doğdum. Yani müzisyenlerin ve Romanların bolca bulundukları bir yer. Hatta iki sene önce güzel bir

olay oldu. Bergama'nın geleneksel festivali kapsamında benim ve babamın doğduğu sokağa babamın ismini verdiler ve festivalin o gününü de "Ergün Şenlendirici" günü yaptılar.

Babanızla ilişkiniz nasıldı, ondan etkilendiniz mi?

- Çok etkilendim ama maalesef babamla fazla görüşemedik. Ben altı yaşındayken babamlar İstanbul'a taşındılar. Hem ninem yalnız kalmasın, hem de ailem İstanbul'a alışana kadar okulu Bergama'da okuyayım diye, on bir yaşına kadar ninemin yanında kaldım. Babamla yaşlarımız birbirine çok yakın, babam on sekiz yaşındayken ben dünyaya gelmişim. Çok rahat arkadaşlık kurabiliyorduk. Babam orta yaşlara yaklaşırken ben genç olmaya başladım. İkimiz birden genç olunca biraz zor oldu aslında. "Yani biz hiç babacığım, oğlum"

olamadık. Ve bunun acısını çok çekiyorum, ama müzikal olarak son altı yıl beraber çalıştık. Mesele Okay Temiz'le çalışıyorduk İstanbul'un Sesi'nde, Laço'da, yurtdışındaki festivallere hep beraber gidiyorduk. Müziğinden çok etkilendim ve babamın devamı olduğumu düşünüyorum. Onun bıraktığı yerden devam ediyorum. İnşallah da iyi devam ederim.

Peki çocukluğunuzda sizi etkileyen bir olay var mı?

- Aslında beni en çok etkileyen olay annemle babamdan ayrı büyümem oldu. Altı-on bir yaş arası bir çocuğun anne ve baba özlemine en çok duyacağı yaşlar. Eğer üç beş yaşlarında olsaydım belki bu kadar etkilenmezdim diye düşünüyorum. Ayrıca yine beni en çok etkileyen şey babamın vefatı olmuştur. Çünkü, hiç ummadığım

bir zamanda; çok genç yaşta, otuz sekiz yaşında öldü.

Allenizden ayrı kaldığınız dönemlerde neler yapıyordunuz? Bugün yaptığınız müzikteki hüzünlü temaları o günlerle bağdaştırabilir misiniz?

- Bayram günleri veya özel günlerde ailem Bergama'ya geliyordu. Bir hafta on gün süreyle evin içi doluyordu; annem, babam ve kardeşlerim bir araya geliyorduk. Sonra İstanbul'a dönüyorlardı. Biz ninemle onlara el sallıyorduk otobüsün arkasından. Ben klarnetimi alıp tepeye çıkıyordum. Bergama'nın bir tepesi vardır "Şahin Tepesi" gibi, ağlaya ağlaya orada tek başıma çalışıyordum. Benim en önemli yaşlarımda annemle babam yoktu yanımda. Bu yüzden hayatıma ve müzliğime önemli bir etkisi olduğunu düşünüyorum bu yalnızlığın. On iki yaşında İstanbul'a ailemin yanına geldim. Yirmi yaşında babamı kaybettim.

Çocukluğunuzda maddi sıkıntı çektiniz mi?

- Pek fazla maddi sıkıntı çekmedik ama çok da ahım şahım bir yaşantımız yoktu. Kendi yağımızla kavruluyorduk. Fakat İstanbul'un ilk yıllarında ailemin çok zorluklar çektiğini biliyorum. Kasımpaşa'da oturuyorduk. Hatta annem hâlâ orada yaşıyor. O dönemler çok içine kapanık bir çocuktum. Ba-

bam arkadaşlarıyla beni eski Galata Köprüsü'ne götürürdü, orada restoranlarda klarnet çalardım. Oradan da Sulukule'ye giderdik. Sonrasında konservatuvara yazıldım. Konservatuvardan atılincaya kadar hem eğitlimi devam ettirdim hem de düğünlerde ve çeşitli yerlerde çaldım.

Konservatuvardan neden atıldınız?

- İngilizce dersinden iki sene üst üste kaldım ve o yüzden atıldım. Küçük bir yanlış anlaşılma yüzünden de diyebiliriz. İngilizce sınavına geç kaldım, son on beş dakikada sınıfa girdim. Öğretmenim de kurulda "Sınava gelmedi!" demiş, sağ olsun. Sonrasında kadıncagız beş yıl boyunca yatalak hasta oldu, bana yaptığı yanlıştan dolayı olsa gerek. Benim için asıl hayat okul değildi. Çünkü konservatuvarda benimle birlikte okuyan arkadaşlarımızın hayatla pek alakaları olmuyor. Konservatuvarın bana, Türk müziği ve Batı müziği nazariyatı bakımından faydası oldu diyebilirim. Ayrıca dört yıl klasik batı müziği eğitimi almamın klarnet çalma tecrüğimde büyük bir payı vardır. Bu albümümü klarnet çalmam ve kısa zamanda uzun bir yol almamda büyük payı olan ilk hocam dedem Fahrettin

Okuldan atılincaya kadar hem eğitimimi devam ettirdim hem de düğünlerde çaldım.

Köfeci'ye ve konservatuvar hocam Tülay Örs'er'e ithaf ettim.

Kırmızı, Romanlar için neden önemli?

- Romanların bir atasözü vardır. "Bir lira fazla olsun kırmızı olsun" diye. Benim için çok büyük bir özelliği yok, özellikle renk seçtiğim de söylenemez. Albüm kapağında da kırmızı kullanılmış fakat özel olarak yapmadık. Bir de tasarımcılar böyle yakıştırsa gerek.

Romantik bir adam mısınız? Klarneti çalmak için ille de duygularıyla yaşayan birisi mi olmak gerekir?

- Çok romantik ve duygusalım. Yengeç burcuyum, çok tehlikeli bir durum. Ama bazen kendimi kalas gibi hissettiğim anlar oluyor, çünkü her zaman romantik olamıyorsun. İçinde bulunduğun dünyanın şartlarına göre maalesef. Yine de çok adama göre romantik sayılabiliyim. Klarneti duygulu çalmak için duygu gerekir. Duyguyu yansıtabilmek için biraz duygusal olmak gerektiğine inanıyorum.

Mesela bazı üzüntüler, aşklar yaşamak lazım.

Çünkü teknik olarak bir enstrümanı herkes öğrenebiliyor ama içteki duyguları yansıtmak zordur. Örneğin adam çok duygusaldır ama içindeki hisleri klarnete yansıtamaz bir türlü.

Klarnette kendimi iyi anlatabilmemin nedeni çok küçük yaşlarda başlamamdır. Neredeyse yürümeye ve konuşmaya başlarken klarnete başlamışım.

Roman sanatçıları dünyaya açılmazlar mı?

- Bu sadece Romanlar için değil Türkiye'deki bütün müzisyenler için geçerli bir durum. Bizim müzisyenlerimiz sanatçılara eşlik etmekle yetinen insanlar. Ve bu işleri yapmak için çok büyük fedakarlık yapmaları gerekmiyor. Sadece üç beş arkadaş bir araya gelip, iyi müzik yapmaya karar ver-

dikleri zaman iyi de müzisyenlerse çok şahane işler çıkarabilirler Türkiye'de. Bence dünyada parmakla gösterilecek çok Türk sanatçı var. Romanların dünyaya açılammalarının nedeni; özgüven eksikliği. Çünkü hâlâ bu ülkede çingene lafı küfür sayılıyor. Türk Ceza Kanununda yeri olmasına rağmen maalesef toplumda devam ediyor bu anlayış. Ben sana çingene dediğim zaman beni mahkemeye verip hapse attırabilirsin. Eğer bir gün TCK'da 'çingene' sözü küfür olmaktan kurtulursa belki o zaman biraz daha cesaretlenmeye başlayacaklardır. Ben her yerde roman olduğumu söylüyorum. Özümü hiçbir şekilde saklamıyorum. Birisi bana; "Ey çingene" diye seslenecek olursa gırtlığına sarılırım ama "çingene misin" derse "Evet çingeneyim" derim memnuniyetle. Ama her şeyden önce ve herkesten çok Türk olduğuma da inanıyorum. Romanları herhangi bir gösteride ya da eylemde gördünüz mü? Romanlar örgütlenemeyen bir topluluktur, çünkü kimseye karşı kin beslemezler. Romanları ancak sahnede örgütlenmiş görebilirsiniz. Bu ülkedeki insanlar bunun farkında değiller. Bence bu çok önemli bir konu. TCK'daki 'çingene' lafının küfür olarak kabul edilmesi utanç verici bir durum. Çünkü çok acı bir gerçek var ki, aslında benim için çok mutluluk verici bir gerçek; Türkiye'nin müzik potansiyelinin yüzde yetmiş çingenelerin elinde. Son on yıldır Türk müziği dünyaya açılabiliriyorsa, bunda çingenelerin payı inanılmaz fazladır. Çünkü TRT'de, bölgesel senfonilerde, şehir ve kent orkestralarında, operalarda ve Kültür Bakanlığı bünyesinde binlerce çalışan çingene müzisyen var. Bu bazı insanlara batıyor olabilir. Ama biz hep Türklüğümüzle övünüyoruz. Bütün çingenelere sorun, Türkiye'yi çok severler ve hepsinin ufak bir milletçi tarafı vardır.

Sizin politik duruşunuz nedir?

- Taraf olduğum herhangi bir siyasi fikir yok. Bu hükümetin yaptıklarını beğeniyorum. Yenilikçi bir hükümet ve iyi şeyler yapmaya gayret ediyorlar ama yaptıkları tartışılır. Benim siyasi görüşümdense, devletin bana sahip çıkması lazım. Aslında öyle bir şeyler oldu ama yanlış oldu. Ben bu zamana kadar yaptığım işlerle, devletin herhangi bir kadrolu müzisyeni gibi haftalık programa uyup hizmet etmek istemedim. Yani bana nasıl destek verilebilir dersiniz; yaptığım albümlere ve konserlere destek olabilir veya beni bünyesine alıp orkestralarda çaldırabilir. Şu zamana kadar sanatçılara, özellikle de müzisyenlere destek veren tek hükümet Özal hükümeti olmuştur.

Popüler müzik yerini enstrümantal müziğe mi terk ediyor?

- Evet bitti. Popüler müzik diye bir şey kalmadı artık. Yıktık, hatta çiğnedik ayağımızla. Aslında enstrümantal müzikle uğraşan bizler değil de, kendi kendilerini

bitirdiler. Adam albüm yapıyor, albümü on bin dolara mal ediyor, yüz elli bin dolar reklama ayırıyor ve ne oluyor? Aynı adamın günde otuz beş defa klipi gösterilirken, benim çektiğim bir tane klip gecenin ikisinde üçünde birkaç defa yayınlanıyor. Yani parayı veren düdüğü çalıyor Türkiye'de. İnsanların müzikal kültürünü dibe vurdurdular. Maalesef bizim insanımız iyiyi kötüyü hâlâ ayırt edemiyor. Zaten korsan almış başını yürüyor. Kimsenin albüm falan sattığı da yok. Popüler müzik batağa saplanmasaydı Hüsnü Klarnet albümü çıktığı günden beri bütün listelerde bir numara olmazdı. Çok ünlü sanatçılarımızı, piyasada iyi sesli olarak geçinen as solistleri çok iyi biliyorum. Kapı gıcirtısı gibi çıkan seslerinin tonmaysterler, aranjörler ve yönetmenler sayesinde nasıl düzeltildiğini keşke herkes görebilse.

Son albümünüzde Orhan Şal-liel'le çalışmanız bir Roman dayanışması mı?

- Hayır, öyle bir şey yok. Orhan benim çok değer verdiğim bir müzik adamıdır. Türk ve dünya müziğini çok iyi bildiği için beraber çalıştık. Eğer klasik tarzda bir müzik yapsaydım, o zaman hocamız Gürer Aykal'la birlikte çalışabilirdim.

Romanların başka işleri güçleri yok mu? Sadece müzikle mi yatıp kalıyorlar?

- Ben zencilere benzetiyorum bizimkileri. Zenciler de müzikle uğraşıyor, çingeneler de. Ve gerçekten iyi müzik yapıyorlar. Yaşam şartlarından dolayı olsa gerek. Ezilmişlik, dışlanmışlık bu iki toplumu da müzik yapmaya ve dolayısıyla sorunlarını, acılarını, sevinçlerini anlatmaya itmiş. Bizde hâlâ konservatuvarlar-

Romanların dünyaya açılmalarının nedeni; özgüven eksikliği. Çünkü hâlâ bu ülkede çingene lafı küfür sayılıyor.

Küçük Hüsnü, anne ve baba Şenlendirici ile

da çingene öğrencilere karşı bir önyargı var. Alsak mı, almasak mı diye kafalarında bir kaygı mevcut.

İki tek attığınızda ortaya ne- ler çıkıyor?

- Alkolle aram pek fazla yok. Ayda bir, ya da iki ayda bir rakı kokusu duyarım hoşuma gider. Sonra evde bir sürü meze hazırlarım, kendime bir ufak rakı alırım, bir iki yudum içtim mi zaten rahatlarım. İçki içip çalmayı yeğlemiyorum. En güzel alkol sahnede seyircileri gördüğüm zamanki haz. Çünkü emeğinin karşılığını görürsün.

Küpe takıyorsunuz diye Ro- manlardan tepki aldınız mı?

- Bugüne kadar dünyanın dört bir yanında bulundum. Ve Romanların kulağında küpe gördüm. Ben yirmili yaşlarda Amerika turnesindeyken karar verdim küpe takmaya. Önce bir yadırganır gibi oldu sonra birkaç arkadaşım şaka yaptılar; ben de dedim ki "Yapmayın, yarın bir gün göreceksiniz, bütün çoluğun çocuğun kulağında küpe olacak". Şu an bütün Roman çocuklarında küpe var. Hatta benim oğlum on bir yaşında, o da küpe takıyor.

Müziğinizi dünyaya tanıtabi- lecek misiniz?

- Dünyaya açıldım zaten ama Türkiye bunun farkında değil. Mesela en az ayda bir defa yurtdışına festivallere gidiyorum ve gittiğim şehirlerde en çok merak ettiğim şey, acaba burada benim albümüm, Laço Tayfa albümü var mı oluyor. Ve dünyanın her yerinde karşılaşıyorum. Gittiğim tüm festivallerde müzisyenler tarafından tanınıyorum. Bu çok hoşuma gidiyor. İşin tuhaf tarafı dinleyiciler de tanıyor. Albüm imzalatanlar, konuşmaya çalışanlar. Tabii dünya çapında tanındığımı zannetmiyorum. Yanlış anlaşılmasın ama gittiğim yerlerde tanınmak bana şunu gösteriyor ki yaptığım iş Türkiye'nin sınırlarını aşmış. Beni yurtdışında bazı yerlerde Türkiye'den daha fazla tanıyorlar.

TARIK 2000 ZİYAD

8 Ekim Cumartesi

Bulutlu Gökyüzü

Sahaf Ahmet aradı. 10.50 "Kitabevi sahibi, yazdığın kitabı 'Evdeki Eşyaların Tarihi'ni beğenmemiş" dedi. "Çok içe kapanık, dış dünyadan kopuk bulmuş." Sustum. "Orda mısın" dedi Ahmet. "Çok mu konuşmam lazım" dedim. Halam elinde toz bezi yanımdan geçerken bir an durakladı. Sonra salona yoluna devam etti. "Ben başka yayınevi arayacağım" dedi Ahmet. "Sağ ol" dedim. Sesim çok yavaş çıktı. Balkona çıktım. Hava serin. İncir ağacının azalan yapraklarından bulutlu gökyüzü daha çok görünmeye başlamıştı. İçerden halam seslendi "Geç kalıyoruz." Çıktık. Bakkalın önünden geçerken "İyi günler Kemal ağbi" dedim. Şaşırdı. Gülümsedi. "Sana da" dedi. Halam bakışlarını bakkalın karşısındaki çinar ağacına çevirdi. Üsküdar'dan motorla Beşiktaş'a geçtik. Eminönü-Reşitpaşa halk otobüsüne bindik. Otobüs kalabalıktı. Genç bir kız halama yer verdi. "Benim halam çok güzel perde altı danteli işler. Öpüşen kuş motiflerini herkes beğeniyor. Safranbolu'nda bir akrabamız Japon, Fransız turistlere satıyor." dedim. Kız sesini çıkarmadı. Halam bakışlarını pencereye çevirdi.

Pencere Altı Dantelleri

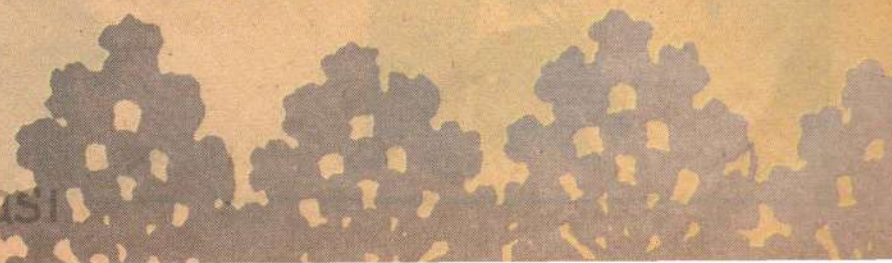
Arnavutköy iskelesinin yanında indik. Telefonda halama tarif edilen bakkalı bulduk. "Müeyyet hanımların evi," dedim "yeni taşındılar." Bakkal tarif etti. Çıkarken "Biz Üsküdar'da oturuyoruz" dedim. Halam bakışlarını yerdeki bir gazeteden düşmüş bir iddia ekine çevirdi. Evi bulduk. 12.30 Büyük dantel paketini salondaki ceviz masaya bıraktım. "Bir iki saatte gelirim." "Fazla geç kalma" dedi halam

yarı kısık yarı sakın bir sesle. "Olur" dedim. Çıkarken Müeyyet teyzeye "Fotokopi dükkanında çalışıyorum" dedim "İki aydır. İşim kolay ama çok yorucu. Ayakta durmaktan ayaklarım ağrıyor." "Bazen de gözleri" dedi halam kısık ve sakın bir ses tonu ile "Makinenin ışıklarından." Çıktım. Adresi sordüğümüz bakkalı buldum. İnternet kafe sordum. Tarif etti. Gittim. Boş bir makineye geçtim.

Thepaperboy.com

Thepaperboy.com'u açtım. Çeşitli ülkelerdeki İngilizce gazetelerin başlıklarına baktım. Anlamaya çalıştım. 15.00 İnternet Cafe'den çıktım. Müeyyet teyzenin evine gittim. Halam hazırlanmış beni bekliyordu. "Moğolistan Başbakanı şiir yazıyormuş" dedim. Halam bakışlarını kapının arkasındaki çiviye asılı ayakkabı çe-

keceğine çevirdi. Beşiktaş'tan motorla Üsküdar'a geçtik. Balıkçılardan lüfer ve salata aldık. Eve geldik. İftara yetiştik. Apartman girişinde şişman komşu teyzeye rastladık. Halam balığa çağırdı. "Olur gelirim" dedi komşu teyze. Yemekten sonra ikinci bardağım çayla odama geçtim. Üzerinde Evdeki Eşyaların Tarihi -5- yazılı defterimi açtım. Kurşun kalemle yazmaya başladım. Balkondaki büyük saksı: Üç yaşında. Kanlıca pazarından halam aldı. İlk iki yıl beyaz sardunya vardı. Sardunya geçen kış dondu. İlkbaharda canlanmadı. Mayıs'ta süs narı diktik. Narı Beykoz cumartesi pazarından aldık. Yazmaya ara verdim. Nişanlıma telefon ettim. "Yarın kitap fuarına gidelim. Panellere katılalım. Ben sorular sorayım. Bol bol konuşayım dedim." "Olur" dedi nişanım yukulu bir sesle.

Neşe Erdok hem resimleriyle hem hocalığıyla özel bir ressam. Erdok'la Akademi'deki atölyesinde Erkan Doğanay ve met üst konuştu.

Tedirgin olmayan resim yapamaz

Öğrencilik yıllarınızdaki akademiyle, bugün hocalık yaptığınız akademiyi karşılaştırabilir misiniz?

- Eskiden de farklı bir yerdi bu okul, şimdi de aynı. Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ndeki öğrencilerle, hocalar ve çalışanlar diğer üniversitelerin kadrosuna benzemezler. Rahat bir yerdir. İnsanlara çok hoşgörülle bakılan bir ortam olduğunu düşünüyorum. Birçok bölümde başka bir üniversitede okuyamayacak derecede ruhsal problemleri olan öğrenciler çok rahatlıkla okuyabiliyor. Bir çeşit rehabilitasyon merkezi gibidir. Benim de vakti zamanında böyle iki öğrencim olmuştu. Bundan ressam, heykeltıraş olmaz denilen çocuklar, okulu başarıyla bitirip meslek hayatlarına atıldılar. Okulda bir değişim olduysa, bina-

da bazı değişiklikler oldu diyebiliriz. Birçok asma kat yapıldı, doğal olarak aydınlık kayboldu. Çoğu zaman elektrik ışığından faydalanmak durumundayız şu an. Şimdiki öğrencilerin, eskilere göre daha fazla kaynak bulma şansı var. O yüzden daha farklı çalışmalar ortaya çıkabiliyor.

Akademi'yken daha keyifliydi sanki...

- Eğitime hiç uymayan bir sistem getirdiler; "kredili sistem". Bu uygulama yalnızca burası için değil sanat eğitimi veren hiçbir okula uymaz, biz de bunun zorluğuyla uğraşıyoruz. Bir saat resim alayım, bir saat başka ders alayım demekle

resim öğrenilmez. Mesela, cuma günleri atölyeye geldiğimde kimseyi bulamıyorum. "Nerede bu öğrenciler" diye soruyorum: "İşte efendim bilmem ne dersi almaya gittiler"

deniyor. Resmin saati, zamanı olmaz ki. Yavaş yavaş dağılmaya başlıyoruz. Şimdiye kadar atölye sistemini hep koruduk bundan sonra bazı hocalar çıkıp atölyesini, öğrencisini ayırmak isteyebilir. Okulda yer olsaydı belki şimdiye kadar gerçekleşirdi bu durum.

Bundan ressam, heykeltıraş olmaz denilen çocuklar, okulu başarıyla bitirip meslek hayatlarına atıldılar.

Resme yatkınlığınızı ne zaman fark ettiniz?

- Küçükken resim yapabildiğimi bilmiyordum. Hatta ilkokulda

resmin insanla ilgili kısımlarını ben çizirdim, diyelim yanına da at arabası çizilecek o kısmı da arkadaşım çizdirirdim. Babamın subay olması nedeniyle farklı şehirlerde okumak zorunda kaldım. Ortaokulda Erzincan'daydım. Erzincan Lisesi'nde iyi öğretmenler vardı, düşünün Molier'in bir oyununu bile sahnelemiştik. Derken akademi mezunu bir resim öğretmeni çıkıp geldi okula, hiç unutmam adı Turgut Mine idi. Kısa boylu, hafif sinirli bir adamdı. Masanın üstüne bir şeyler koydu ve "Bunu çiz" dedi. Bir de ev ödevi verdi. Altı şişman bir sürahi çizmem gerekiyordu. Ama bir türlü simetrik çizemedim, oturup ağlamaya başladım. Annemin yardımıyla resmi tamamladım. Okula gidince resim öğretmenim "galiba sen de iş var" dedi ve benimle birlikte bir resim grubu oluşturarak bizi özel olarak çalıştırmaya başladı. Bana da "Okulu bitirdiğinde Akademi'ye git" diye tembihledi. Ailem Akademi'ye girmemi istemiyordu, aynı dönem ağır bir tifo geçirdim, neredeyse ölüyordum. Ailem zannediordu ki, kolay bir okuldur Akademi. Baktılar ki ben gerçekten istekliyim, Akademi'ye yolladılar. O zamanlar şimdikinden daha iyi seçim yapılıyordu. Mülakat sınavı vardı ve evde yaptığımız çalışmaları da getiriyorduk mülakata.

Renkçi bir ressam değilsiniz. Konularla da özdeşleşen kişiliğinizin dışı vurumu var sanki bütün çalışmalarınızda?

- Bazı sergilerimde, mesela bir resme biraz kırmızı kullandığımda "renklenmişsiniz" derler bana. Aslında bu bir seçimdir. Tabii ki kişiliğinden izler taşır ama yine de konu ve renk, resim yapan kişinin kendi seçimidir. Tıpkı siyah beyaz film yapmak gibi. Bence siyah beyaz filmler daha etkilidir. Çünkü doğadan çıkıp yapılan bir şey ama renkleri

Hiç gördünüz mü, çok parası olan, mutlu olan bir insanın resim yaptığını?

doğanın karşılığı değil ki. Fotoğraflar, filmler renkli çekimlere geçmeden evvel doğa yine renkliydi. Ama o çalışmalar bize kendi anlatımlarıyla, kendi olanak ve imkânlarıyla anlatırlardı.

Bu renk kullanamamaktan ileri gelen bir şey değil. Karamsar bir insanım ve karamsarlığın olumlu bir şey olduğuna inanıyorum. Diyelim merdivenden inerken oradan düşüp kafamı ya da bir yerlerimi kıracağımı çok düşünmüşümdür. Böyle bir şey yokken, hayal gücümü kullanarak olabilecekleri düşünmeye başlıyorum.

Bu düşüncelere karşı bir tedbir alıyor musunuz?

- Öyle bir davranışım yok. Mesela uzun zamandır deprem söylentisi falan var ya hayatımızda; ne yatağımın ucunda herhangi bir hazırlığım, ne de öylesine bir önlemim var. Oysa kapalı kalmaktan çok korkarım ama 'ne yapabilirim, nasıl kurtulurum' diye hiç düşünmedim. Bence, tedirgin olmayan resim yapamaz. Hiç gördünüz mü, çok parası olan, mutlu olan bir insanın resim yaptığını? Ben olabileceğine inanmıyorum. Hiç hastalanmadım, ilaç kullanmadım diyen insanlardan çok

korkarım. Çünkü hastalanmanın ne demek olduğundan habersizdir. Biraz hasta olmak ya da hastalanmış olmak gerekir.

El ve ayaklar resimlerinizde çok mühim...

- Karakterlerimi ciddi anlamda gözlemleyerek ortaya çıkartıyorum. Onlardaki değişimlere tanıklık ediyorum. Tıpkı bir imge gibi kurguluyorum onları. İnsan vücudunda yüz çok önemlidir, bir de el ve ayak. En etkili parçalar bunlardır. Bunlardan sonra diğer ayrıntılar gelir. Ellerin ve ayakların etkili bir biçimde görünmesine gayret ederim resimlerimde. Resimlerimi derinleştiren vurguları bu parçalara yüklüyorum genellikle.

Akademi'deki 'model' sorunu sürüyor mu hâlâ?

- Yüz küsur yıllık bir okul olmasına rağmen hâlâ modellik hazmedilememiştir. Bu modeller tarafından da hazmedilememiş bir durum. Bazıları hariç, yaptıklarının ne derece önemli bir iş olduğunun farkına varmazlar. Bazıları gizler, aman kimse duymasın, bilmesin burada çalıştığımı. Sonraları gençler gelmeye başladı. Mesela hukuk öğrencileri gelip burada modellik yapıyordu, sonra da avukat oluyor adam. Genellikle Türkiye'de hazmedilememiştir modellik ki; çoğu okulda da model çalışması yoktur.

Buradaki modeller de çok sorun yaşadı. Türkiye'de olmayan bir alan, Maliye Bakanlığı hangi statüde çalıştıracağını bilemiyor, nasıl para ödeyeceğinin hesabını yapmıyor. Benim öğrencilik dönemimdeki modeller daha ciddi çalışırlardı. Genellikle bu alanda çalışan insanlar o dönemin göçmenleriydi. Çıplak model çalışılması insanı terbiye eder. Özellikle bir ressamın insan vücuduna bakışını değiştirir.

Özellikle mi az sergi açıyor-sunuz?

- Ben genellikle okulda çalışıyorum, evimde de atölyem var ama okulda daha rahat çalışıyorum. Çok yoğun çalışmadığım doğru ama bir ritimim var ve ona göre resim yapıyorum. Sergi için resim yapmam, resimlerim birikince, iki yılda bir sergi açarım. Resimler arasında fazla ara vermem. Konularımı tasarlayıp ortaya çıkardığım için bu oluşum aşamasını da hesaba katmak lazım.

Memleketin resim gidişatını nasıl görüyorsunuz?

- Ressam sayısı arttı ve hızla çoğalıyor. Bienal'ler yapılıyor. İlk başta yapılan iki Bienal iyiydi. Resim, heykel gibi alanlara da yer veriliyordu. Yavaş yavaş ressamları dışladılar. Bienali birileri istediği gibi yönetiyor. Doğal olarak Türk sanatına da mü-

dahale ediyorlar. Daha doğrusu yönlendiriyorlar. Şimdi bakıyorsunuz genç ressamlar çalışmalarını ancak fuarda sergileyebiliyor. Aslında fuar ticari bir yerdir. Bienali büyük bir sergiymiş gibi tanıtıyorlar ve gençlere yer vermiyorlar. Mesela son dönem müzeler açılmaya başladı. İşte bunlardan birisi de İstanbul Modern. Fakat isim olarak bu şehirle özdeşleştirilmesi bence çok yanlış. Çünkü orası Eczacıbaşı Koleksiyonu'yla oluşan bir müze. Birkaç yerden resim getirttiler ama, yine de isminin Eczacıbaşı Müzesi olması çok yerinde olurdu. Müzenin açılışında bir sergi yaptılar orada pek çok Türk ressam yoktu. Tabii yine de iyi müzelerin olması ve yeni müzelerin açılması umut verici.

Müzelerin ard arda açılmaları ile resim yükselen bir değer haline mi geliyor?

- Dış ülkelere bakın, insanlar saatlerce müzelerin giriş kuyruklarında bekliyor. Umarım bizde de müzelerin kapıları zamanla o yoğunluğa ulaşır. Demek ki, resim sanatı gittikçe güçleniyor. Bizde kırılganlıklar yaratılıyor. Mesela ben hâlâ İstanbul Modern'i ziyaret etmiş değilim. Resmimin orada bulunmasına rağmen tutumlarına bir

anlam veremediğimden ve Türk Sanatı'na değer verdiğimden dolayı eleştiriyorum. Olumlu gelişmelerin yanı sıra olumsuzluklar da yaygınlaşıyor. Az önce bahsettiğim gibi. Ayrıca Akmerkez denilen alışveriş merkezinde resimler vitrinlere konuluyor, çeşitli markalara dekor yapılıyor. Maalesef ressamlarımız da bu oyuna alet oluyor. Resim sanatının bu gibi yerlerde kullanılmasını çok yanlış buluyorum.

Kendinizi yakın hissettiğiniz yerli ya da yabancı ressam kimlerdir?

- Kendimi yakın bulduğum ressamlar genellikle figüratif çalışan isimlerdir. Yerli resamlardan hocamı, Neşet Günal'ı çok severim.

Çıplak model çalışılması insanı terbiye eder.

Sizin atölyenizden çıkan isimlerden sayabilecekleriniz?

- Aslında epey ressam var. Mesela İrfan Önürmen. İrfan sanki bizim atölyeden çıkmamış gibi çalışmalar da yapıyor. Bienale düzenlemeleriyle katılıyor. Resul Aytemur, Ahmet Umur Deniz, Nedret Sekban gibi daha bir sürü isim var. Bunların çalışmalarını merak ediyorum ve neler yapmışlar acaba diye her sergilerine gitmeye çalışıyorum.

Kadın şair de az derler, kadın ressam da. Böyle bir şey var mı?

- Evet böyle bir sorun var ama bu dönemin ve ülkenin koşullarıyla alakalı. Sadece sanatta değil, kadınlar hayatın pek çok alanında sınırlandırılmışlar. Şimdi burada en çalışkan olanları kız öğrenciler. Mesela Neşet hocam derdi ki; "kızlar evlenir gider ve resmi bırakırlar." Genellikle de böyle olur. Tabii bu yapılan evliliklere de bağlı. Çok klasik bir evlilik elbette kadının yapacaklarından kopması anlamına gelir. Çocukları olup da çok iyi resim yapan ve düzenli sergiler açan kadınlar da var. Aslında

uygun bir evlilik ve uyumlu bir eş bulmadıkları zaman aynı risk erkekler için de geçerli. Çünkü resim yoğun emek isteyen ve hayatın birinci sırasında olması gereken bir uğraş.

Bazen bir ressamın çekip gitmesi, her şeyi ardında bırakması gerekmiyor mu? Yani Gaugen gibi bırakıp gitmek gerekmez mi bazen?

- Gaugen öyle olmak durumunda. Başkası da gitmeden iyi resim yapmayı devam ettirebilir. Onun biraz da hayat biçimi öyle. Herkesin öyle davranması gerekmiyor. Benim etrafımda tanıdığım evli erkek ressamlar var. Evlilikleri, yaşamları gayet düzgün ve resim de yapıyorlar. Bu biraz beklentilerle alakalı bir durum. Ben de zamanında mesleğimin evlilikle birlikte gitmeyeceğine karar verdim. Ama bu be-

nim doğrum. Eğer evlenseydim sanatımdan fedakarlık yapacağımı biliyordum. Ve evlenmemeyi tercih ettim.

Yurtdışında sergi açmayı düşündünüz mü hiç?

- Ben yurtdışının çok da gerekli olduğuna inanmıyorum. Çünkü bizi kabullenmeleri güç. Onlar hep öğreten ve eleştiren tarafta kendilerini gördükleri için siz ne yaparsanız yapın, ancak onların eleştirilerine malzeme çıkarmış olursunuz. Hep Avrupalılar tepede, onlar iyi olana karar veriyorlar, onlar seçiyorlar, değerlendiriyorlar. Buna her zaman karşı çıktım. Bizim bu kendi kendimizi aşağılamamızdan kurtulmamız lazım. Bunu devlet de destekleyerek yapabilir. Mesela yurtdışında, bir ya da birkaç yerde galeriler açıp Türk sanatını, sanatçılarını götürüp tanıtabilir. Bu da bizi başkalarının lütfundan kurtarır. **h**

Evlenseydim sanatımdan fedakarlık yapacağımı biliyordum.

Çalışırken¹⁰

• Hayatımda hiç bu kadar dış fıçalamamıştım. Dışler oldu ayna, çal çal oyna!

• Sana bİ korum, bİ de Kamuran Akkor!

• Çok yaşı, çükünden işel!

• O yolun yolcusu olmayın, gelin bizim yolcumuz olun... havyan Turizm!

• Ağlarsa anam ağlar, gerisi nİnJa kaplumbağlar!

• Kolonyalı mendİlİ bir açtım, içinden sadece kolonya çıktı!

• Ne şımarđınız be, 'Yaramazof Kardeşler'İ geçtiniz!

• Esmeralda bana mektup yazdı, 80200 Kuazi Moda / İstanbul!

• Karpuz mevsimi geçmiş, googİl da bile bulamadık!

• Alkol alırken, kızlar dışında hiç kimseye bakmam!

• Koş Taş'a gidelim, bakalım billur satıyorlar mı!

• Kellerin dekupeİ ne de kolay oluyor!

• Kış gribi dİyosun ama sen kesin kuş gribi olmuşsun!

• Logoya kanatlı hayvan yazalım, bakalım satışlar düşecek mi!

• Mevlüt abi Kayseri'den uçakla hostes koltuğunda gelmiş!

• Çocukken bakkala giderken bİle pantolon giyerdim, beni kimse pijamayla sokağa gönderemez!

• Suyun üstünü sevmem altını severim!

• Ekmek bulamazlarsa pasta yesinler, pasta bulamazlarsa sopa yesinler!

• Tasfiye nedeniyle dostluğumuz kapalıdır!

• Seyit of Alabama şarkısını bilir misiniz!

• Merhaba ben 12 punto, adım Bold, Ceyms Bold!

• Sabahları poğaça yemeyen insan, insan mıdır!

• Devam ediyoruz kaptan, sıkı tut saptan!

• Tesadüf işte, teyp fişte, aç o zaman radyoyu!

• 'Sözde Ermeni Mutfağı' diye bir dosya yapsak, tepki çeker miyiz acaba!

• Efsane devam ediyor, 'Solaklar Dosyası' da önümüzdeki sayıya devretti! **h**

Tiryakinin izmariti olmaz

küçük
ISKENDER

pal'Imall sokağı çocukları

Şu aralar kırmızı Pall Mall içiyorum: Sol ayağımın parmaklarındaki uyuşma başlayalı yaklaşık bir ay oldu. Damarlarımdaki trafik sıkışıklığına daha ağır bir darbe vurmanın yollarını arıyor, yarı yarıya dökülmüş dişlerimin arasına sıkıştırdığım sigaramı, dudaklarımda arasında bir dürbünlü tüfek gibi şehvetle çeviriyorum. Tetiğe bastıktan sonra merminin ardından namludan itina ile yükselecek olan mavi duman, bu ke-re ciğerlerime doğru gitmekte; orada yükü nikotini gerekli mercilere teslim edip sorumluluğundan kurtulacak ve olası bir damar tıkanıklığının kangrene dönüşmesine seyirci kalacak olan vücudun ve aklın ve ruhun terasında bir zamanların vermutta dinlendirilen filtresiz Pall Mall'larını düşünecek. Her sigara, bedendeki terör eyleminin gerçekleştirilmesini izleyen zaman dilimlerinde bir miktar fuhuş düşkünlüdür. Bu fuhuş, bilinen cinsel performanslarının dışında, aslında tamamen halisünasyonlarla manipüle edilmiş olağan hayatların sapır sapır dökülmesine işarettir. Demek istediğim, sigara içmek bir intihar biçimi değil, modernizmin doğal olana sert ve acımasız eleştirisidir. Fuhuşa verdiği destek, pornografik değil, kötücüdür. İlimli tecride karşı habis hoşgörüyü saldırıya hazırlar. Pallmall, bu konuda işinin ehlidir.

Gövdemden kesilerek ayrılan organların, bir uzay aracından fırlatılarak ayrılan yakıt departmanlarından farkının, fazla kelimelerin şiirden çıkartılmasıyla koşut olduğunu düşünüyorum. Organlarımdan, uzuvlarımdan kurtuldukça azalmıyor, hafiflemiyor, tam tersine özümün çoğunluğu ele geçir-

mesinin tadını çıkartıyorum. Pallmall, bu konuda tıp yerine felsefe okumuş bir cerrahdır.

Günde üç paket civarında sigara içiyorum. Bunun az olduğunun farkındayım. Toksinin miktarının artması, benim antitoksin üretimimi arttırabilir. Bağırsık sistemim zayıfladıkça, boşluğu ve anlamsızlığı idrak yollarım genişler, çift şeride çıkar. Bu da kainata gidiş gelişlerimde rahatlamaya neden olur. Damarlarım tıkanıkça hayallerim açılır. Pallmall, salak hijyeni lekeler. Ciğerin sokaklarını çetesiyle gece gündüz basar, temiz oksijen noktalarının camkânlarına katranla "bi" s.kim olamayacaksınız" yazar. Ters taklanın üstadlarıdır onlar; ciğer ahalisi ise en çok takla atarken yükseklik korkusu duyar.

Beden eğitimi dersi görmedim hiç okulda; raporluydum. Hep bir moral bozma eğitimi dersi gibi anılmak istedim. Öğrencilerim sigara içsin, kravatlarını çıkartsın, terbiye-yi berbat olandan edinsinler, statükocu meziyetlerden uzak durup dayatılmış ahlak kurallarının haricinde fen dışı bir kibarlık kazansınlar, muhalifliklerini verili vücutlarına karşı da gösterebilirler diye uğraştım. Vücutlarından öğrenecekleri tek şey, ölümdü çünkü. Vücudun hayat okulundan mezun olurken alacağı

diploma, yalnızca ölüm. Pallmall, bunu baştan söyledi. Baştan işaret etti. Kehanet değil.

Sigara düşmanlarının kirlenmeyi erdem sayanların da düşmanı olduğu kesin. Onların dinginliği çok gü-rültülü, kulak tırmalayıcı. Onların steril bakışları, yaralayıcı, aşağılayıcı, hatta

hor görücü. Diliyorlar ki, herkes beyazlara bürünsün. Alkol olmasın, narkotik olmasın, marj olmasın, radikal tutum olmasın,

anarşizm silinsin, ailemizi kurallı, bir sürü böcek çocuğumuz olsun, 'soyunalım, sokuşalım,

soyumuzu sürdürelim'; sülemizde krallarımız, vezirlerimiz, Nobel

ödüllü edebiyat elçilerimiz olsun. Mis kokalım. Aristokrasi

sokağa insin. Burjuva kültüründen nasiplenmiş mahalle esnafından alışveriş yapalım. Mümkünse herkes klasik müzik dinlesin. Pudralarla, kremlerle, esanslarla, parfümlerle yaşayalım. Sigara içenlere ağırlaştırılmış müebbet ve küreselleştirilmiş muhabbet verelim. Pallmall (ve diğerleri), reddediyor bunu. Red'dini, yani kırmızısını, yani kırmızı kartını çıkartıyor. Ben de çıkartıyorum kırmızı Pallmall'ımı; bütün deliklerimden yakıyorum birer tane sigaramı; İstanbul'u, Amsterdam'ı, Berlin'i, bütün güzel şehirleri dinliyorum şu-urum kapalı. **İ**

(Duman grubu, Nirvana'dan Something In The Way'i cover'lasa kötü mü olur?! Hadi Kaan, yap bir kıyak!)

**Vücudun,
hayat okulundan
mezun olurken
alacağı diploma,
yalnızca ölüm.**

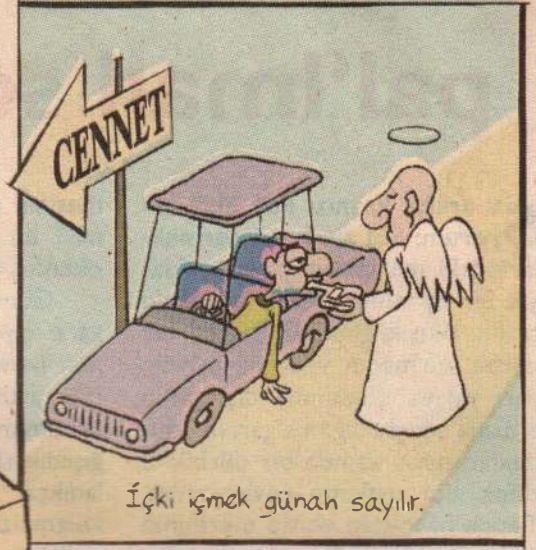

AİLE ÇAY BAĞÇESİ Levent Gönenc

İçinde
alkol
bulunan
içecek

İçki
alışkanlık
yapar.

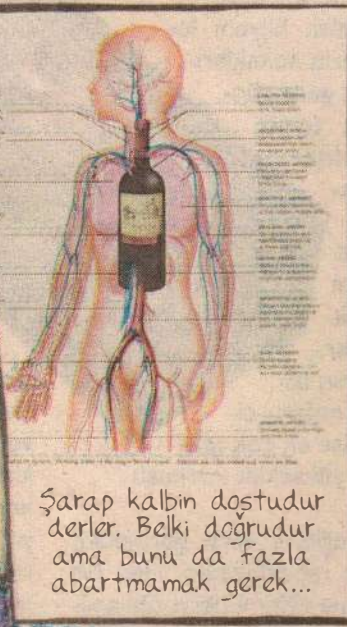

İçki içmek günah sayılır.

Uzun bir
gecenin
sonunda
Şarap Tanrısı
kimbilir kaç
kişiyi yatağına
taşımıştır.

Şarap kalbin dostudur
derler. Belki doğrudur
ama bunu da fazla
abartmamak gerek...

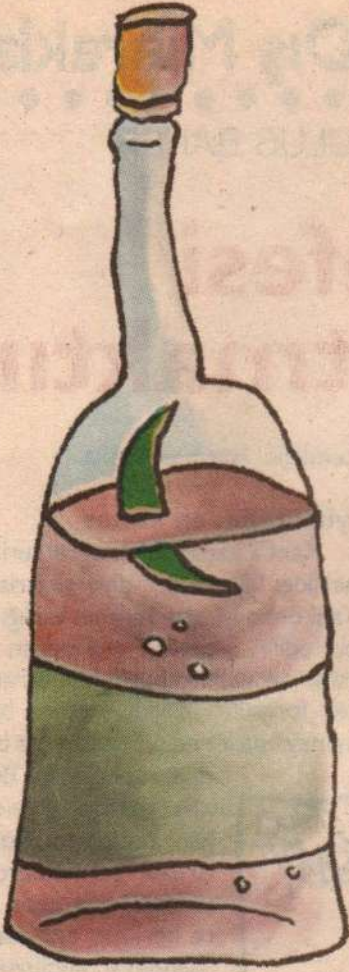
İçki devince Edip Cansever'in
şu dizelerini
yazmasam olmaz:

Giderim alkollere bir mektup gibi
Alkollerden gelirim bir mektup gibi
Bellidir sırtımdaki kan lekesinden ve puldan

Akşamsefası

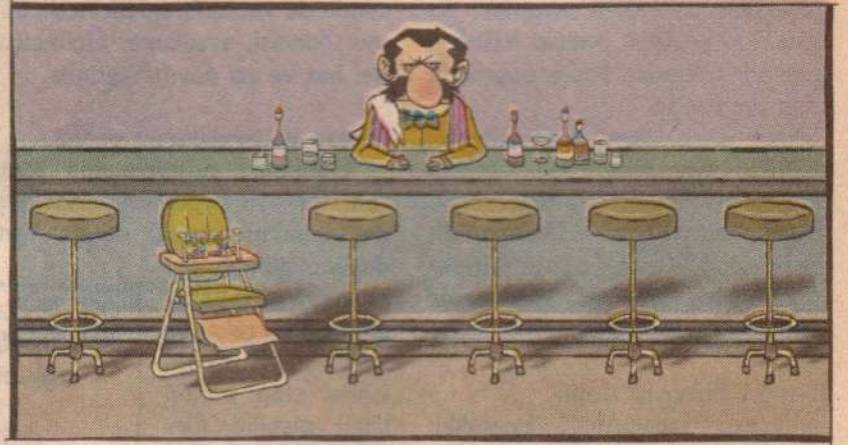

Bazıları içki içince agresifleşir.
Hele bizim memlekette...

levantgenc@yahoo.com

Keyifli bir içki sofrasında zaman meze olur, muhabbet çerez... Canınız kalkmak istemez.

Alkol kullanma yaşı iyice düştü...

İçki herkesi farklı etkiler. Kimi kanat takip uçar, kimi gözyaşına boğulur...

Barmanlerin yaptıkları numaralar insanı hayrete düşürür.

Akşamsetası

Ulus Baker'le bu ay "Hiçbir kurum eleştiri dışı tutulamaz" savıyla, modern felsefenin de hâlâ hesaplaşma ihtiyacı duyduğu Immanuel Kant'ı Ankara temsilcimiz Emrah Serbes'e anlattı.

Dış Mihraklar
.....
ULUS BAKER

Kant'ın felesefesi uçuruma temel atmaktır

Akıllı olun!

Kant, aklı akıldan başka yargılayacak bir otoriteye inanmaz. Bu açıdan kendinden önceki felsefeyi belli bir noktadan sonra dogmatik bulmaya başlar.

Hume için "Beni dogmatik uykumdan uyandırdı," der. Onunla hesaplaşırken, aklın bittiği yerde doğaya başvuramaz. Deleuze'ün dediği gibi: "Kant'ın bütün felsefesi yargılama üzerine." Her tarafa mahkemeler kuruyor.

Devlet filozofu değil

Kant'ın başvurduğu ayrıcalıklı bir kurum varsa, bu Hegel'in yaptığı gibi devlet değil, üniversite ya da antik felsefenin otoriteleri de değil, kendi kendini yargılayacak olan akıl.

Aklın kategorileri

Kant için kartezyen anlamda bir cogito var. Descartes ortaya çıkıp, ben düşünen bir şeyim dediği andan itibaren, düşünce insan faaliyeti olarak algılanmaya başlıyor. Platon'da olduğu gibi idealerin bizdeki yansması değil. Biz onları düşünüyoruz, biz düşündüğümüz için onlar var. "Düşünüyorum" çığılığı bizi insan haline getiriyor; dolayısıyla "engellenebilir ve hataya da düşebiliriz" görüşü var bu düşüncenin ardında.

Descartes, bilincin yanılmalarmaya aşmaya çalışan bir felsefe kurmaya çalışıyor ama Kant, kartezyen tarzı yekpare bir yeti olmadı-

ğı gerekçesiyle sorguluyor. Ona göre, aklın yetilerinden ayrı olarak zihnin de yetileri var. Birincisi, bilme. İkincisi, arzulama. Üçüncüsü ise, haz ve acı duyma yetimiz.

Bilme ve arzulama yetisi

Öznedeki, nesneye dair tasarımlar, nesneyle uygunluk ilişkisi içindeyse, bilme yetimiz doyar. Yani düşündüğümüz şey nesneye tekabül edecek. Bu tekabül, aposteriori (deneyimle elde edilen bilgi) olabilir. Örneğin, gülün kırmızı olması. Ya da apriori olabilir. (deneye uygulanabilir ama ondan bağımsız olan bilgi.) Örneğin, bir doğrunun iki nokta arasındaki en kısa mesafe olması.

Arzulama yetisi, orada da bir sentez var. Bilme yetimizde, bir şeyi bilirken ilgimiz, o şeye dair tasarımıımızın nesnesiyle uygunluk ilişkisi içinde olduğunda, bununla yetiniriz. Ama bir şeyi arzuladığımızda o şeyin bize görüldüğü haliyle, onu bildiğimiz haliyle yetinemeyiz. Şeyin kendisini isteriz. Yani çok basit aslında. Bir şeyi arzuladığım zaman, onun ne olduğunu bilmek bana yetmez. Gülün kırmızı olduğunu bilmek başka bir şeydir; gülün

kendisini istemek başka.

İyilik tepeden inmez

Kant'a kadar ahlak öğretileri genellikle: "İyi nedir" diye sorarlardı. Yani önce iyi olan ideanın varlığı kabul edilir, ardından ona uygun kurallar ve yasalar bu iyiden türetilerek formüle edilirdi. Herkes buna uymaya davet edilir, oradan da buyruklar oluşurdu. Bunu kâh anadan babadan, kâh toplumsal koşullardan, geleneklerden, ya da Descartes'a göre herkese eşit olarak dağıtılmış sağduyudan öğrenirdik.

Kant bunu tersine çevirdi. Bize dedi ki; iyi, yasanın iyi dediğinden ibarettir. Yani yasa öncelik olarak alıyor. Deneyden bağımsız bir yasanın nasıl

mümkün olacağı, Kant'ın ahlak metafiziğinde sorduğu bu.

İyi yasa, bütün öznelere uygulanabilir olandır. Bir özneyi kaldırıp başkasını yerine koyduğunuzda değişmeden kalabilen ve bir değişikliğe uğrarsa darmadağın olan bir yasadır. O buna kategorik uyum diyor.

Yani yasanın içi boş olmalı. Yasa şunu yapmalısın derken, şunu kısmı boş olmalı. Örneğin hırsızlığın bir cezası olur ama o cezanın niteliği toplumdan topluma değişir. Kant için önemli olan, hırsızlığa verilen ceza değil, insan aklının dünyanın her yerinde hırsızlığı ceza hukukunun konusu yapmasıdır. Yasadan bağımsız bir iyi yok.

**İyi yasa,
bütün
öznelere
uygulanabilir
olandır.**

Ödev için ödev diyor bir bakıma.

Uçuruma temel atmak

Kant'ın felsefesi, tümüyle boşlukta kurulmuş, temelleri dipsiz bir uçuruma atılmış dev bir bina tasarımı gibi. Bütün metafizik soruların cevabını vereceğim iddiası böyle bir temel zaten.

Ne kadar temellendirilse de uçurumdaki bir şey düşer. Aynı zamanda uçurumda olma halinin de sezilişini de vermeye çalışıyor Kant. O da bunun estetik felsefesinde ortaya çıkıyor.

"Habemus enim ideam veram"

Kant'ın en çok eleştirdiği düşünür kendisinden önceki Alman filozofu Leibniz. Leibniz'e dek fikirler kendi içlerinde kapsayıcı ve yeterlidir. Yani analitik olarak işler, sonsuzca analiz edilebilir. Fikirler, fikirler aracılığıyla birbirlerine bağlanarak, kendi dışlarına çıkma ihtiyacı hissetmeden, dünyayı açıklayabilirler.

Spinoza'nın dediği gibi: "Habemus enim ideam veram." "Bende doğru bir fikir var ki, düşünüyorum." Zaten doğru bir fikir olmasa hiçbir anlamı kalmaz düşüncenin. Dolayısıyla doğru bir fikirden, doğru fikirler üretilebilir.

Kant kendinden önceki felsefenin bu fikir zincirlemesine önemli bir şerh düşer.

A'nın A'ya eşit olması Kant için önemli değildir

Leibniz, fikirler zincirlemesi içinde dünyayı kurup, analiz edebileceğini düşünüyordu. Kant için, A=A önemli değildir. Leibniz için önemlidir, bu özdeşlik hiçbir şey vermezse kesinliği verir.

Batı düşüncesi içinde, 'doğru'dan çok, 'kesinlik' sevilir. Freud'a kadar bu böyle gider. 'İçinde bulunduğumuz durum kötüdür' gibi bir kesinlik, 'bu durumu şöyle düzeltiriz' demekten daha çok rağbet görmüştür.

Kant bize diyor ki, fikirler kendi başlarına, kendi içlerinde hiçbir şey değildirler. Eğer zamansal ve mekansal belirlenimlere sahip kı-

lımazlarsa. Yani kendi dışlarına çıkıp, mekansal ve zamansal koordinatlar kazanmazlarsa bir şey ifade etmezler. Esas vurgulanması gereken bu.

Örneğin, Aydınlanma döneminin çok geniş bir fikriyatı var. Ama Aydınlanma kendi kurumlarında mekansal ve zamansal kategorilere kavuşmadıkça bir hiçtir.

Fikir diye bir şey yok ortada. Yani Rousseau'nun İtirazlar'ı yazması o kadar da mühim değil, mühim olan o düşüncelerin kurumlaşması Kant'a göre. Mekan ile zaman düşüncenin koşullarıdır. Kategorileri değil.

Kurumlar eleştirisi

Foucault'da Kantçı bir taraf vardır diye bir varsayım ortaya atsak; çünkü o da bir tür kurumlar eleştirisi yapmak istiyordu. Ama onunki kurumlara içkin olan bir eleştiriydi. Mesele, kurumların kendisinin taşıdığı eleştirinin keşfiydi.

Kant'ta hiçbir zaman hiçbir kurum eleştirisi dışı tutulamaz. Kendi taşıdığı hukuk da dahil.

Osmanlı'dan günümüze bir sürü kurumu Batıdan ithal ettiğimiz doğru. Ama bunlara içkin olan eleştiriyi, bunları sınırlandıracak eleştirel formasyonu ithal etmedikçe kurumlar canavarlaşır. Kurum kendi eleştirisini içinde taşır.

Bunu yapmasının nedeni Foucault'nun dediği gibi sürekli reform ihtiyacı. Kurumları zaten bizzat bu reform istençleri şekillendiriyor.

Kant'ın dediği de bunun temelini oluşturan durum. Kurumlarla eleştiri aynı andadır. Yani reform istenci bağlamında Foucaultcu eleştiri, kurumdan önce gelmez.

Kant'a göre felsefenin işi, bu kurumların eleştirisi. Ama felsefenin bu kurumlara içkinliği bilinmesi gereken bir şey. Yani yıkıcı bir eleştiri değil bu. Kant'taki eleştiri kurumu sağlamlaştırmaya yönelik, bu açıdan Foucault'daki yıkıcılık yok.

**Zaman
bilinebilir
her şeyin
koşuludur. Bunu
anlayabiliyorsan,
Kant'ı anlamışsın
demektir.**

Kant'la hesaplaşanlar

Yakın dönemde Kant'la hesaplaşanlar Habermas ve Jean-Luc Nancy. Şu an Kant'ın döneminde tahayyül edebileceğimiz kurumlardan çok farklı kurumlar devreye girmeye başladı. Kant için apaçık olan kurumlar artık öyle değil. Burada Kant karşıtı bir nokta bulmak yerine, bu kurumların içinde Kantçı eleştiriyi yeniden sokma gayreti var.

Şematik hayaller

Kantçılıkta kurumların yetilere tekabül etmesi gerekiyor. İlk yetiler zihnin yetileri, ikinci bir grup yeti var ki, bunlar ilk yetileri organize eden ve yargılayan bir başka

dünya oluşturunlar. Aşkın öz-neye dair. Yani hayal etme gücü, anlama yetisini organize edecek. Hayal etme gücünün ürettiği şey bir imaj değil, şemadır.

Örneğin bir daire resmi, imajdır. Hayal etme gücü dairenin tarifini üretir. Daire üzerinde üç nokta alın ve onları birbirine bağlayın; böylece eşkenar bir üçgen ortaya çıkar, işte bu bir şemadır çünkü üçgenin tarifini yapıyorum. Kant için her şeyin şeması var. Bir şeyi hayal etmek demek, onun şemasını üretmek demek.

Tanrı ve özgürlük

Kant'ta bir bilme meselesi değildir Tanrı. Varlığı ya da yokluğu problem değildir. Ama ihtiyaç duyulan, arzulanması gerekendir. Marx da o yüzden "Utangaç tanrı-tanımaz," diyor Kant için.

Kant'a göre Tanrı, ancak aklın var ettiği, onun aracılığıyla düşünülebilen bir şey. Akıl bunu arzulama yetisinde temel alır. Aynı şekilde özgürlüğü de. Özgür değilsen, ahlak yoktur. Ya da ahlaklı olma halinin üst formu mutlak değilse, ahlaklı olunmaz. Ya da anadan babadan görülenle, tepeden inen yasalarla ahlaklı olmak mümkün değildir.

Kant'ta doğadaki her şeyin bir şeması vardır, ama özgürlük ya da Tanrı doğada görülemediğine göre şemalaştırılmaz. Bu kavramlar içi boş olarak gelir ve sonra doldurulur.

Akıl her şeyi yargılayamaz. Akıl bilme gücünde otoriteyi kavramların dünyasına terk etmek zorundadır.

"Akıl bilme öncesinde, yargıyı kavrama gücünün kategorilerine bırakmazsa boşluğa düşer," diyor. Örneğin Tanrı bir idedir, Tanrıyı hayal edilebilir bir şey gibi düşünüp şemasını çıkarmaya çalışmak, günahkarlığa girer. Tanrı hayal edilebilir bir şey değil, aynı şekilde özgürlük de. Bunlar kavrama gücünün konusu değildir Kant'a göre. Yani zaman da bir bilinebilirlik nesnesi değildir, zaman bilinebilir her şeyin koşuludur, arzulanabilir her şeyin koşuludur. Bunu anlayabiliyorsan, Kant'ı anlamışsın demektir. ¹¹

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (XXXIII)

Behçet parasızlıktan ilk geceyi plajda geçirir. Ancak yanında bir manita vardır. Sabaha karşı sevişirler. Kerim beyin odası neresi? No: 415. Hayret daha gelmemiş, bir banyo yapalım da vakit geçsin.

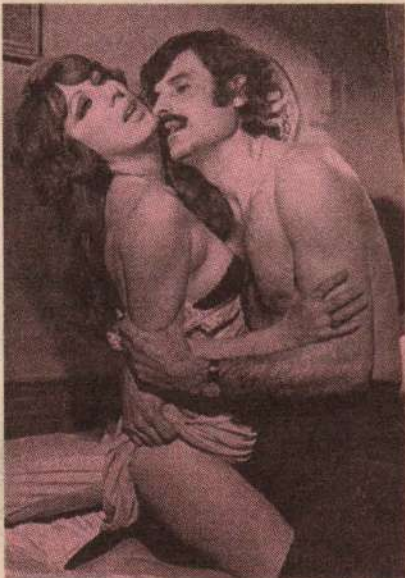

Behçet 76

OSMAN CAVCI

Haydi biraz zekâ antremanı yapalım ve bir filmi sadece diyaloglarından anlamaya çalışalım.

“Çok çalışkandır, bir dakika durmaz, Allah'ı var” (Behçet depoda sekreter kızı ayıklamamaktadır) “Aylığına zam çifte mesai yapıyoruz” / “Tam da mesai saati Behçet” / “Eyvah patron” / “Kart horoz yine vakitsiz ötmeye başladı” / “Gir bakalım şu zeytin yağı kazanına, kızım Kulopatra bile zeytinyağı banyosu yaparmış”

“Yağın kalitesine bakıyorum patron” / “Haydi bakalım biz de yağlanalım kayması kolay olsun” / “Altı minareli Behçet 76, hey yavrum kim tutar seni” / “Utanmaz herif, bu yağın içinde böyle bir kadının çıkacağıni görseler, yağ karaborsa olur lan” / “Defol kovuldun, İzmir'deki ortağımın yanında çalış”

(İşten kovulan Behçet, meyve sebze halinde dayak yiyen bir adamı kurtarır) “Demek siz dayısınız ha?” / “Ben de dayılara alerji duyarım, siz de tam üstüne geldiniz” (Adamları döver) “Yürü ulan deve” (Dövdüğü adamlara hamallık yaptırılmaktadır) “Sallanma”

(Behçet havaalanı iç hatlarda) Baykal Kent: “Şey, acele İzmir'e gitmem gerekiyor da, biletlelimizi değiştirebilir miyiz acaba...” Behçet: “Tabii olur, yalnız iki katını isterim. Baykal (filmdeki adı Kerim): “İzmir'de Yosun Motel'deyim, beni orada bulabilirsiniz, üstümde para yok da”.

(Behçet parasızlıktan ilk geceyi plajda geçirir, ancak yanında bir manita vardır, sabaha karşı sevişirler) “Kerim beyin odası neresi?” / “415” / “Hayret daha gelmemiş, bir banyo yapalım da vakit geçsin” /

(mafyalara) “Kerim beyin odası neresi?” / “415” / (tak tak tak)

“Geldi galiba Kerim bey, oh banyoyu da bedavaya getirdik” (Mafya, Kerim zannettiği Behçet'i döver) / “Bana bak

Kerim, bu sana son ihtarım, artık benden zırnık alamazsın” / “şey ben Kerim...” /

“Ulan bu dayak bu paraya yenir mi be” / “Şu Kerim denen herifin hesabına yedik dayacı” (kapı: tak tak) “Hah geldi galiba Kerim” / “Kapı açık girin” / (içeri bir manita girer) “Adım Nilgün, sanırım saatinde geldim” / “Tam zamanında geldin, şimdi banyodan çıktım” / (Manita nefsi müdafa için tabanca çeker) “Eller yukarı” / “Eller yukarı ama havlu aşağı ... bakma ha!” / “Allah belanı versin Kerim, hem

“Adım Nilgün, sanırım saatinde geldim”

“Tam zamanında geldin, şimdi banyodan çıktım”

utanmadan odama giriyorsun, hem silah çekiyorsun" / "Bütün iş havaalanında başladı... Ya işte böyle güzelim, şu Kerim ismi asabımı bozmaya başladı" / "Kardeşinin ismi neydi?" / "Rahmi" / "Hayatı nasıldı?" / "Çok karışık, pis, esrar içki dolu bir hayatı vardı" / "Nerelere giderdi, en son kimlerle görüştü?" / "Seyfi diye birisiyle arkadaşlık kurmuştu, adam esrar tekkesi çalıştırıyor"

(Esrar tekkesinde-

yiz, iki yarı çıplak kadın lezbiyen dans yapmakta) "Patron nerede?" / "Yine mi sen geldin" / "Evet" **(biri boru çekmekte)** Orosu - "Haydi sevgilim birlikte aya çıkalım" / "Ulan bir yığın da işimiz var ama içim dayanmıyor içim" / "Haydi uç anam, kari değil uzay kekliği" (?) Patron: "Şimdi kapana kısırdık, işi iyice azıttı, temizleyin, yok edin" / "Başüstüne" / "Patron seni görmek istemiyor, gazla (kavga, mariz).

Orosu: "Yaşa be kaplan, parçaladın, beni de parçala" / "Parçalarınız anam, evvela şu merihlileri bulalım" / "Arkadan kaçmıştır" **(arka kapı ya da acil çıkış kapısı)** / "... Krash" / "Yaktın beni Seyfi" (orosu son nefesini verirken) "Sahilde Modul otelde Ahhh!"

(Otelde) "Benim yüzümden başınızın belaya girmesini istemem" / "Başım zaten belada eksik fazla fark etmez" / "Kardeşimin kaldığı otelde beraberlermiş" (???) / "Anlaşıldı" (???) (Patronun mekanı) "kimi arıyorsun" / "Patronunu" (mariz) / "Sana peşin olarak demiştim, benden bir kuruş fazla alamazsın. Hem aldığın ders yetmedi mi?" / "Seninle ufak başka bir hesabımız var" / "Neymiş?" / "Senin dükkanın arka kapısında bir kız öldü" / "Vah vah vah çok üzül-düm. Nasıl oldu?" / "Araba çarptı"

/ "bugünlerde trafik kazasında bir sürü insan ölüyor" / "Kaza değil cinayet" / "Başıma bela oldun, senin dilini kesmeli" (mariz) "Dur dur, yapma, yemin ederim fazla param yok. Git Zeki'den iste." / "Nerede?" / "Adresleri sende var ya" / "Ben unuttum, sen tarif et" / "Çarşıda, Kardeşler Halıcılık"

"Bir şey mi istediniz?" / "Zeki ile Kadri'yi arıyorum" / "Siz kimsiniz?" / "Kerim diye biri" / "Sen Kerim değil Behçet'sin" / "Ya, nasıl anladın?" / "Seyfi telefon etti" / "Zahmet etmiş" / "Kerim çok tilkiymiş, paraları almak için seni yollamış" / "Buyrun çekinizi" **(Behçet çeki aldıktan sonra takip edilir, adamı haklar)** "Beni niye takip ediyorsun?" / "Ah boynum!" **(Kaleş adam bıçaklıdır)**

"Çok üç kâğıtçı-sın, ne güzel anlaşı-mıştık" (Otelde kızla, yani Nilgün) "Babam öldükten sonra çiftliği Nadir'e verdi. Çiftliği çok severdi. Ama orada kötü arkadaşlar edindi. Dalgalı bir işe bulaştı." /

"Peki dostu, postu var mıydı?" / "Klüpte Edi diye bir İngiliz kız arkadaşı vardı" (.....)

Filmin bundan sonrası karışık. Turgut Özatay'ın yerine, Kazım Kartal nöbeti alıyor. Ve bir antik heykel kaçakçılığı mevzuu başlıyor. Çok düşündüm nasıl olur diye. Ve şu sonuca vardım. Mayıs ayında yine Behçet Nacar'ın 'Sansar' diye bir filmini yazmıştım. O filmin yarısı bu filmde, bu filmin yarısı o filmde. Markalar birbirine karışmış. İki film de anlaşılmaz olmuş. Ama iki film de aynı mekanlarda geçmekte. Ve aynı yönetmen, aynı tarihte, aynı jönle, fakat kadın oyuncularını değiştirerek iki film çekmiş. İşte bütün mesele bu. 'Gemide' ve 'Laleli'de Bir Azize' filmlerine benzer bir durumsallık söz konusu. **h**

Benim yüzümden başınızın belaya girmesini istemem.

Neler gördüm?

- > Çoktan unutulmuş büyük iddialı söz'leri
- > Düz saçlıları kıvrır kıvrır, dalgalıları fönlü
- > Eski erkek arkadaşlarımdan ikisini
- > Dönemin çorap ve ayakkabı modasını
- > Ergenliğin kendine özgü hamasetini
- > Yıl sonu gittiğimiz meşhur Bodrum gezisinin fotoğraflarını
- > Ne kadar saçma şeylere üzülmüş, ne kadar çirkin şeyleri beğenmiş olduğumu
- > İstiklal marşının on kıtalık tam metnini
- > Atatürk ve gençliğe hitabesini
- > Büfeyi işleten şeker insan Ali abiyi
- > Artık hiç görmediğim bi "en iyi arkadaşımı"
- > Kimlerin eskiden ne zayıf, kimlerin ne şişman olduğunu
- > O zamanlar sadece adını, şimdilerde herşeyini bildiğim yakın bi dostumu
- > De ve da'ların ne zaman ayrı yazılacağını dahi öğrenememiş olduğumu
- > Ajan niki Aşnu hocayı, Rahmetli Mr. İnsel'i
- > İnsanların nasıl değiştiğini ama aslında hiç bi şeyin değişmediğini

Lise yıllığımi karıştırırken

BAKANGÖR

SUUDİ YILMAZ

TÜRK FİLMLERİNE EN FAZLA EFEKT YAPAN VE EFEKTLERİ ÇEŞİTLİ
OBJELERİN YARDIMIYLA ÇIKARAN EFEKTÖRÜMÜZ

- * 1934 Ercincan Kemaliye doğumlu
- * Erzincan Kemaliye ilkokulu ve İstanbul Cağaloğlu ortaokulunda okudu.
- * 1948'de Tepebaşı Premiyeci sokakdaki **Yorgo İlyadis ve Necip Erses'in** birlikte kurduğu Ses film stüdyosunda ,dublaj-yönetmeni **Sacide Keskin'in** yanında **Efektör** olarak çalışmaya başladı.Sacide Keskin ile 1979'a kadar birlikte çalışdılar.
- * 1954-1980 yılları arasında Lale film stüdyosunda efektör ,1970-1982 yılları arasında ise Yeni Stüdyoda efektör ve dublaj yönetmeni olarak çalışdı.
- Ayrıca Fono,Acar,Kuntoğlu,Lami Kamil film Stüdyolarındada çalışmış **Türk Filmlerine en fazla Efekt yapan ve Efektleri çeşitli objelerin yardımıyla çıkaran kişidir .**
- * 1973 - 1976 yılları arasında Şehir Tiyatrolarında ,1979'dan itibaren de devlet tiyatrolarında efekt ve seslendirme (teylerden) yaptı.
- İlk efekt yaptığı türk filmi **İZMİR ATEŞLER İÇİNDE** (Yön:Kani Kıpçak).
- * 1960'da Poyraz Osman (Yön:Sırrı Gültekin , Oyn:Hüseyin Peyda) adlı filmin yapımcılığını üstlendi ve oynadı .

GÖRÜŞME NOTLARI

- * Kavga dövüşlü avantür film olduğu zaman ekseriyetle beni çağırırlar .
- * Türk Sinemasında ilk efekt yapanın kim olduğunu tam olarak bilmiyorum. Ben Nuri Ergün'den ilk zamanlar bu efekt seslerinin nasıl yapıldığını öğrenmişdim .
- * **Efektleri küçük bir odadaki bir telefon , zil , kapı var . masamda bir sürü eşya var . onun dışında elle , ayakla , şurayla burayla bütün sesleri kayıta tek defada çıkarmaya çalışıyordum.Tarihi filmlerdeki kılıç seslerinin de kornişlerle mornişlerle birbirine çarptırarak çıkartmaya çalışıyorduk bazende kılıç kiralayıp çıkartıyorduk.**

Suudi Yılmaz bir filme efekt yaparken

Necip Sarıcioğlu'nun anlatımı ile Suudi Yılmaz türk filmlerine en çok efekt yapan ilk efektçilerimizden biridir.

İlk efekt yapan kişi ise daha sonra almanya giden Melih Kutbaydır

Tuncer Aydınoğlu'nun anlatımı ile Türk Sinemasındaki en başlıca efektçiler Suudi Yılmaz ve Hayri Arlı olmuştur. ayrıca Hikmet Eldek Sabri Özsoyda Hikmet Kayalıda vardır

Suudi Yılmaz bir filme masasında hazırladığı objelerle birlikte efekt yaparken

İNSAN AVCISI

Bu sesler yanında gördüğünüz aletlerden faydalanılarak yapılır.

SUUDİ YILMAZ' IN EFEKT YAPTIĞI BAZI FİLMLER

Filmin İsmi	Yönetmen	Oyuncu
* MALKOÇOĞLU CEM SULTAN	/ Remzi Jöntürk	Cüneyt Arkin
* İBRET	/ Yılmaz Güney	/ Yılmaz Güney
* İŞTE HAYATIMIZ	/ Atıf Yılmaz	/ Uğur Dündar
* SAVULUN BATTAL GAZİ GELİYOR	/ Nâtuk Baytan	/ Cüneyt Arkin
* MEZARIMI TAŞTAN OYUN	/ Batıbeki Örmen	/ Hüseyin Peyda
* LOREN HARDİLER , ARŞAN PALABİYİKLAR (MARX BROTHERS)		

GÖRÜŞME SUUDİ YILMAZ İLE 7 OCAK 1994' de YAPILMIŞ VE GÜZEL MECMUASI No:2 1994'de YAYINLANMIŞTIR

Duyurular : Ülkemizin devlet sanatçılığına layık nadideler 12metreküp ,Knbo ,Tekel2000 Da-frogg ,Obookubo dinle ve dinlet Galatasaray Dogstar da haftanın 5 günü reggae ,ragga ,r&b çalışıyor

Böyle yapmak çok normal, madem her şeye internet üzerinden ulaşılabiliriz, 'download' tuşuna basmamız kadar normal bir şey olamaz; basar ve indiririz...

Bizi download etmeyin

Müzik piyasamız kan ağlıyor; VCD ve DVD piyasası da aynı durumda; sebep de malum: 'Korsan' faaliyetler ve internet üzerinde oturduğumuz yerden her şeyi 'talan' ediyor olmamız...

İndiriyoruz – bindiriyoruz, dinliyoruz – seyrediyoruz ve bütün bunlar için elimizi cebimize sokmayı hiç düşünmüyoruz. Bunu yaparken çoğumuzun kafasından geçen de şu: "Yapacağız tabii, biz onlar-

dan daha zengin miyiz?" Bir bakıma (hem politik hem de ekonomik anlamda) haklı bir gerekçe bu; biz onlardan daha zengin değiliz ya, şarkısız – filmsiz kalacağımıza indirelim – bindirelim tabii. Ama kısa vadede haklı gibi gözüken bu gerekçe, iş geleceği düşünmeye başladığımızda bir işe yaramıyor, iflas ediyor. Çünkü hepimizin tam olarak yaptığı şu: Hiç ayırım gözetmeden

şündüğümüz Hande Yener'e de. Bir noktadan sonra da şöyle bir duruma varılıyor: Böyle yapmak çok normal, madem her şeye internet üzerinden ulaşılabiliriz, 'download' tuşuna basmamız kadar normal bir şey olamaz; basar ve indiririz... Kısa vadede bizi hiç rahatsız etmeyen bu işlemin, uzun vadede getireceği sonuçlar üzerinde kimsenin düşündüğünü sanmıyorum. Kendimizi, oluruna bırakmış durumdayız. Yaşamın her alanında olduğu gibi, bu konuda da "Yarın yok, bugün var!" diye düşünmekte büyük bir kısmımız. Ama 'yarın' var ve böyle yapmaya devam ettiğimiz müddetçe de, çok karanlık bir yarın olacak bu.

Teller kablolar

Bir kere şunu kabul etmeliyiz: Böyle yapmanın, bir plakçıya, bir kasetçiye girip bir kaset ya da CD yürütmekten hiç farkı yok; en ufak bir farkı yok. Evde oturup, diyelim ki Serdar Öztıp'un "Mutluluğun Gözyaşları" ya da Aylin Aslım'ın "Gülyabani" albümünü indirmenin, MegaVizyon ya da D&R'ların herhangi bir şubesine gidip bu albümleri cebe indirmekten hiç farkı yok. Evde, bilgisayarımızın karşısında

Download'u boşverin, bunları mutlaka edinin

1-Cure / Integration: Cure'un, Amerika baskısı, dört disklik bir kutusu. "Fascination Street", "Love Song", "Lullaby" ve "Picures Of You" single'ları var içinde. Posterli, mosterli bir kutu. Ne poster, ne disk kapakları, ne de kutunun bizzat kendisi download edilebilir. Alıp dinlenecek, dinlerken de kutu elde, bir 'sanat eseri' kabul edilip seyredilecek.

2-Madonna / CD Single Collection: Tam 40 (evet kırk!) mini CD'lik (yani, 3 inç CD) bir Madonna kutusu. Hadi şarkıların – mix'lerin hepsini oturup uzun bir mesai sonrası download ettik diyelim; peki, 40 oyuncağa bedel minicik disklere nasıl dokunacağız?

3-Depeche Mode / Singles Box: Her biri altı diskten oluşan altı kutu, yani 36 disk! Depeche Mode'un, başarı dolu müzikal yaşamının bir özeti. İnsana, "Bu kutulara sahibim, o halde varım!" dedirtecek cinsten.

4-Nirvana / With The Lights Out: Büyük bir kısmı hiç yayınlanmamış şarkılardan oluşan, ilaveten DVD'li bir kutu. "Artık bize yeni bir şarkı söyleyemez!" diye çok üzüldüğümüz Kurt Cobain'den onlarca yeni şarkı, hem de hiç yayınlanmamış görüntüler, fotoğraflar eşliğinde.

5-Bjork / Vespertine: "Vespertine" albümüne Fransızların yaptığı promo kutu: Albümdeki her şarkı ayrı bir disk üzerinde, toplam 12 disk. Download edildiğinde bir şeye benzemeyecek bir hazine.

yaptığımız şey (hiç çekinmeden söylemek gerekiyör artık) tam olarak 'hırsızlık'. Evet, çalıyoruz. Başkalarının büyük emek vererek yarattığı, cebindeki her şeyi ortaya dökerek yayınladığı bir albümü, bir filmi, karşılığını, hakkını ödemeyi aklımıza dahi getirmeden ('tuş' çabukluğu marifet diyerek) makineye (aslında 'cebe') indiriveriyoruz. İyi ama, şunu hiç mi düşünmüyoruz? Bu adamlar hep yazacak – çizecek – besteleyecek ve yayınlayacaklar; biz hep karşılığını vermeden dinleyip seyredeceğiz ve bu iş sonsuza kadar böyle sürecek. Öyle mi? Hiç olabilir mi böyle bir şey? Bu adamlar, günün birinde "Ne gerek var ki?" demeyecekler mi acaba? "Ne gerek var, madem paramızı kaptırıyor ve karşılığını alamıyoruz, yazmanın – yayınlamanın ne âlemi var ki?" Böyle diyecekler, hatta demeye başladılar bile. Müzik dünyamız, bugüne kadar görülebilmış en renksiz, en soluk, en tatsız sonbaharını yaşamakta. Siz de farketmişsinizdir, yeni yayınlanan pek fazla albüm yok ortada. Yaz ve devamında, (çalışmaları çok önceden başlamış olduğu için) bazı albümler yayımlandı ama firmaların büyük bir kısmı şu an yeni bir projeye girişmeyi düşünmüyor. Düşünmüyorlar! Kaynakları bitti! Kurudular! Onları biz kuruttuk.

Sıkı bir şekilde bu konu üzerinde düşünmenin zamanıdır. Teller – kablolar üzerinden 'download' ettiğimiz aslında kendi geleceğimiz... Böyle yapmaya devam ederek kendi geleceğimizi kurutmaktayız! Bu iş sonsuza kadar böyle süremez değil mi? 'Müziksiz', 'film'siz günlere hazırlan; böyle korkunç bir gelecek bekliyor bizi... Ya da, ya da; henüz di-bi boylamadık, daha yapılabilecek şeyler var ve bunlar da (çoğunlukla) bize bağlı. Sokağa çıkmalı, plakçılara girmeli, hakkını ödeyerek bir CD, VCD ya da DVD almalıyız. Almalıyız ki, yaratanlar – yayınlayanlar biraz moral depolasın ve "Yok ya, her şeyin sonu henüz gelmedi daha" desin. Desin ve çark dönsün! **h**

POPÜLER ANSİKLOPEDI

İnci'nin 'İ'si (Ya da kara kara kara gözler. Ona buna bakıyor mu?)

12 Nisan 1935 İstanbul doğumlu. Müzik yaşamına İstanbul Radyosu'na girerek başlayan İnci Çayırılı, çok kısa bir zaman içerisinde en vazgeçilemez Türk Müziği solistlerinden biri haline geldi. Bir Türk Müziği şarkıcısı olarak ününün doruğundayken, Türk popunun her yeri sardığı 70'lerin hemen başında, önüne getirilen teklifleri geri çeviremeyerek pop da söylemeye başladı. O zamanlar, Erol Büyükburç ile çok satan projelere imza atan Saner Plak, İnci Çayırılı'nın bu tarzda yapılmış iki plakını arka arkaya piyasaya sürdü. Ön yüzünde Erol Büyükburç'un "Yağmur Çiselerken", arka yüzünde de Hulki Saner'in "Kıskanıyorum" adlı şarkılarının bulunduğu plak, kısa bir zaman içerisinde binlerce nüsha satarak Türk popunun en önemli plaklarından biri haline geldi. Bu çok başarılı plagi, bir

süre sonra da "Postacı" takip etti. 70 başlarının en popüler şarkı yazarlarından Bora Ayanoglu'na ait bu şarkı da epeyce gürültü kopardı. Buna rağmen İnci Çayırılı, daha çok bir 'heves' gibi gözükken bu pop macerasına devam etmedi ve Türk Müziği söylemeye geri döndü; pop sevenler üzüldürken, Türk müziğine gönül verenler bayram etti. İkinci gruptakilerin 'bayram'ı hâlâ sürmekte.

Ayın 'çorap dikişi'

O zamanlar (80'lerin hemen başı) memlekette her şey bulunmuyor. Her şeyi yalnızca biz sıradan insanlar değil, ünlüler de, iyi kötü para kazananlar da bulamıyor. Mesela Sibel Egemen, 'dikişsiz' bir külotlu çorap edinememiş; üstelik zamanın en popüler dergisi Hey, "Seni kapak yapacağız!" demiş olmasına rağmen. Talih – kader – kısmet işte. Nerde bugünün star'ları, nerde o zamankiler; nerde Hande Yener, nerde Sibel Egemen.

Kuran kursundaki kızlardan ve bayan hocalardan gelen talep üzerine, ağı yedi katlı don dikmeye başlayan konfeksiyoncunun hikayesi.

Yedi katlı don

SERAY ŞAHİNER

Kendinizi tanıtır mısınız?

- Adım Gülsen. Ufak bir konfeksiyon atölyem var. Şu an Rusya'ya bebek şapkası dikiyorum.

Yedi katlı don dikmeye ne zaman, nasıl başladınız?

- Daha önce Sultançiftliği'nde bulunan konfeksiyon atölyemi Fatih'te bir apartmanın bahçe katına taşımıştım. O arada apartmana Gönül diye iki kız çocuğu olan biri taşındı. Normal pardösülü idi. Kızları da üniversite mezunu. Küçük kızı halkla ilişkiler, büyük kızı mühendislik okumuş. Bir başka komşumuzun kızı da kuran kursu falan derken tarikatlerden birine girdi. Gönül teyzeyi ve annesi Sebahat teyzeyi de bu tarz yerlere götürüp getirmeye başladı.

Gönül teyzenin kızları ailesini reddetti önceleri. Bu arada ben zaten çamaşır dikiyordum. Sebahat teyzeye de anneanne donu dedigimiz donlardan birkaç tane dikip vermiştim. O da diğerlerine göstermiş. Bir gün, beni apartmanda yapılan dini sohbetlerden birine çağırdılar. Gidince, bir de baktım Gönül teyzenin kızı Perihan da orada ve çarşaf giyinmiş. "Seninle bir şey konuşacağım" dedi. Ve diktiğim donların daha uzun ve ağı yedi kat olanını dikersem ciha-

ta hizmet edeceğimi söyledi. Benim de işlerim durgundu o aralar. Olabilir dedim, isterse on yedi kat giysinler bana ne. "Ben bir maliyet çıkarayım, Cihat Bey'le görüşürüz" dedim. O da "Esağfurullah, esağfurullah" dedi. Ben cihatı hoca sanıyordum. Meğer cihat dini terimmiş. Müslümanlık için savaş gibi bir şey. Böylece başladım, aralıklarla 1-2 yıl devam ettim.

Daha uzun ve ağı yedi kat olan don dikersem, cihata hizmet edeceğim söylendi.

Talep nereden geldi?

- Talep Kuran kursundaki kızlardan ve bayan hocalardan geldi, bana da Perihan iletti.

Yedi kat ağ, ne işe yarıyor mu?

- O zaman ben de sormuştum. Allah arşı yedi kattan yaratmış, yedi katın da günahlardan arınmak, sakınmak, namuslu kalmak için olduğunu söylemişlerdi. Her katta günahlardan arınılıyormuş.

Bu don kadınlar için mi erkekler için mi?

- Kadınlar için. Ayrıca içine normal külot da giyiniyorlardı.

Peki ağı yedi katlı olduğunu nasıl anlıyorlar?

- Vallahi ben de, bir keresinde "nasılsa sayacak halleri yok" deyip daha az kat ağ kullandım. Çünkü makinenin iğnesi kumaşın kalınlığına dayanamayıp habire kırılıyordu. Direkt şikayet geldi, bir şekilde sayabiliyorlar demek ki.

Bu donun başka ne tür özellikleri var?

- Pijamaya yakın uzunlukta. Paçaları lastikli. Abdest alırken rahat sıyrılırsın diye biraz bol lastik kullanılıyor.

Siz bu yedi kat ağın hikmetine inanıyor musunuz?

- Şimdi düşününce deli saçması geliyor, ama o aralar onlardan çok arkadaşım olduğundan ben de biraz kapılmıştım o havaya. Anımsadığım kadarıyla hem ticaret hem ibadet, iyi vallahi diye düşünüyordum. Donun hikmeti olduğuna o zamanlar da inanmamıştım. Bir hikmeti olsaydı o kızların başına o aralar bin türlü kötü şey gelmezdi. Deliren, hocasına kaçan, ailesiyle tüm ilişkisini kesen... Neler neler. Hatta komşunun kızı intihar etmişti, ailesi hastaneye götürmeyi reddetti. Ellerinden zorla alıp kurtarmıştım. Hikmeti mikmeti yok yani.

Özel istekler oluyor muydu?

- Kızlardan bazıları beni gör-

düklerinde "Abla, Allah aşkına kesmeye, dikmeye başlarken besmele çek" diye tembihliyordu. Ben buna çok gülüyordum. Dikerken az kalsın kafayı sıyracaktım. Önceleri ticaretti ama sonraları hayattaki en büyük saçmalığın bu don olduğunu düşünmeye başlıyor insan. Giyenleri zaten iyi tanıyordum, onlar masumdu. Doğru olduğuna inandıkları şeyi giymek istiyorlardı.

Her yerde satılıyor muydu bu don ve hâlâ üretiliyor mu?

- O zamanlar çok fazla yatılı Kuran kursu vardı. Bu kurslarda satılıyordu. 5 dakika öncesine kadar bu saçmalığın bittiğine inanıyordum. Ama az önce yanımda çalışan bir bayan "Bize saygısızlık ediyorsun, ben de mezarlığa giderken yedi kat ağı don giyiniyorum" dedi. Çünkü, ölümler toprağın altından vücutlarını görmesin diye giyiyorlarmış. 10-15 sene sonra bile bu yedi kat ağı donun hikmetine inanan birini yanıbaşında buluyorum. Hem de sözde modern biri. Olay bitmiştir.

Bu işin zorlukları neler?

- Bir kere yedi kat kumaşı dona ağ olarak dikmek, her donda bir iğne kırmak, makineye zarar vermek ve sinirlerin alt üst olması demektir. Çok zor bir iş.

Başınızdan geçen ilginç bir olay var mı?

- Evet. Gönül teyzeye diktiğim donun ağı -üstelik ben de yanındayken- üst geçitte herkesin ortasında yere düşmüştü. Güleyim mi kaçayım mı şaşırdım. Gönül teyzeye bakma cesareti gösterdiğimde kadının bayılmak üzere olduğunu gördüm. Ben arkasından yürüyordum. O da ped mi düştü ne oldu diye olayın ayırımına varmaya çalışırken onu durdurdum. Bir de baktık ki donun ağı düşmüş. Meğer makinenin iplerinden biri kopmuş dikerken farketmemişim. Ve dikiş çıt! Ka-

dın üç gün üç gece tespih çekti.

Yedi kat ağı don işinde iyi para var mı, bu don diğer donlardan pahalı mı?

- Hayır bir şey fark etmiyordu. Aynı işçilik. İşçiliğe göre de para.

Sizce yedi kat ağı don çamaşır piyasasında ayrı bir sektör olabilir mi?

- Zannetmiyorum, ancak küçük yerler, terziler diyor.

Hâlâ diyor musunuz?

- Artık dikmiyorum. Hepsinin deli saçması olduğuna inandım. Kendimle hesaplaşmaktan da helak oldum ve son verdim bu işe.

Şimdi ne yapıyorsunuz, tekrar yedi kat ağı don işine dönmeyi düşünüyor musunuz?

- Şimdi bebeklere şapka dikeyorum. Benim gibi kafayı üşütmesinler diye. **h**

Ölümler toprağın altından vücutlarını görmesin diye bu donu giyiyorlarmış.

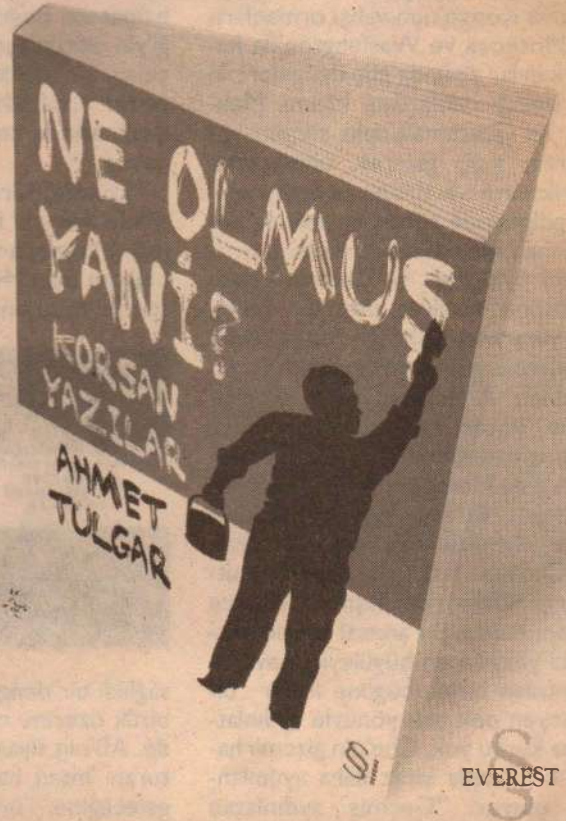
Ne olmuş yani?

"Korsan" yazıları *Ne Olmuş Yani?* adıyla bir kez daha okurla buluşuyor.

Bu yazıların "korsan" namını taşımasının nedeni, her zaman medyanın geçerli kurallarına baş eğmeden, ödün vermeden, medyanın içinde bir korsan eylem gibi yayınlanıvermeleri... Sürdüğünce... Eylem orada bittiğinde, bir başka gazetede, bir başka dergide sürüyor..

AHMET TULGAR

Ne Olmuş Yani?

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Che Guevara Devrimci Bir Hayat Jon Lee Anderson

Ernesto Che Guevara, insanlığın ve tarihin ufkunda bir şimşek gibi çaktı; karanlığı sonsuza dek aydınlatacak bir şimşek. Devrimcilik ne bir sıfat ne de bir isimdi onun için; yaşamın ta kendisiydi. Sömürüye, adaletsizliğe, eşitsizliğe ve yoksulluğa doğuştan düşman, "gerçekçi ol imkansız istem" diyen Che'nin imgesi, tüm insansız düzen ve ideolojilerin korkulu rüyası olmayı sürdürmektedir. Che Guevara: Devrimci Bir Hayat'ta Anderson, Küba'nın ve Ceza-yir'in devrimci başkentlerinden, Bolliya ve Kongo'nun vahşi ormanlarına; Moskova ve Washington'da kapalı kapılar ardında güç dengelerinin ayarlandığı odalardan, Miami, Meksika ve Guatemala'daki sürgün yuvalarına gidip gelerek, uluslararası entrikaların ve örtülü operasyonların gölgesinde süren ve zaferle sonuçlanan bir devrimin, Küba Devrimi'nin öyküsünü ve Che'nin yaşam öyküsünü ustalıkla anlatıyor. Bu kitabı yazarken, Küba'nın resmi devlet arşivlerine girme imkanından da yararlanan Anderson, Che Guevara'nın, kocası hakkında daha önce kamuoyu önünde asla konuşmayan eşi Aleida March'la da yakın işbirliği içindeydi. Bu sayede yazar, şimdiye kadar yayımlanmayan çeşitli belgeler, Che'nin farklı dönemlerde tuttuğu günlüklere de ulaşma ve okuma imkanı buldu. Bu anısal eserin, yirminci yüzyılın en büyüleyici devrimcilerinden birini, bugüne kadar bilinmeyen pek çok yönüyle aydınlattığına kuşku yok. Che'nin gizemli hayatı bu kitapla biraz daha aydınlanmış oluyor. "Geçmiş aydınlatan parlak bir çalışma. Che'nin portresi

bu kez her zamankinden daha belirgin." diyor Alberto Manguel

AB-Türkiye Gündemindeki Sorunlar Mehmet Uğur (Söyleşi: Osman Akınhay) Güncel Siyasal Meseleler Agora Kitaplığı

17 Aralık 2004'te alınan müzakereler tarihinden sonra Türkiye nihayet Avrupa Birliği'yle resmi müzakerelere başlıyor. Ucu açık olduğu belirtilen ve en az on-on beş yıl sürmesi öngörülen bu süreç, Türkiye açısından birçok yeniliklere gebe. Özelleştirmeler ve yabancı sermaye girişi, milliyetçiliğin yükselişi, Kürt sorunu, Ortadoğu'nun kanlı coğrafyası ve ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi'yle birleştirildiğinde AB'yle ilişkilerin apayrı bir önem kazandığı da muhakkak. Dolayısıyla, siyasal aktörlerin ve hükümet yetkililerinin hamasete boğdukları Avrupa Birliği'yle bütünleşme meselesinin gerçekçi bir yaklaşımla ve somut sorunlar etrafında irdelenip değerlendirilmesinde çok büyük yarar bulunuyor.

Londra, Greenwich Üniversitesi'nde Avrupa Birliği'nin fikir babası Jean Monnet adına kurulu kürsünün başkanı olan Mehmet Uğur'la söyleşilerle hazırlanan bu kitap, Türkiye'deki ve AB ülkelerindeki güncel gelişmeler ışığında AB-Türkiye ilişkilerine yenilikçi bir yaklaşım getiriyor. Yazar, bu yaklaşımını, sağduyuya yakın kavramlar ile gerçekçi veriler arasında

sağlıklı bir denge kurarak, bir teorik birlik üzerine oturuyor. Bu temelde, AB'nin siyasal meşruiyetini oluşturan 'insan hakları'ndan Avro'nun geleceğine, Türkiye'de ordunun konumundan Kürt sorununun çözümü-

müne dek en temel meselelerde kendi görüşleriyle öngörülerini ortaya koyuyor ve Türkiye'nin AB'yle bütünleşmesinin tamamen kendi tercihi ve çabalarına bağlı olacağını belirtiyor...

Amat İhsan Oktay Anar İletişim Yayınları

Olağanüstü dünyaların yaratıcısı İhsan Oktay Anar yine, tarihin gizemli sayfalarını aralayan, adeta masalsi, ironik ama derin felsefi anlamlar yüklü, şaşırtıcı, sürükleyici bir romanla çıkıyor karşımıza... Aynalar, atlaslar, okunması yasak sır dolu kitaplar, savaşlar, güller, yeniçeriler... Üç direkli, iki güverteli ve 58 toplu bir kal-yonda ilâhî düzeni bozmaya meyyal bir kaptan, karanlığa ve kırmızı atlasa sarılı bir deniz seferi... hayvan dergisi'nin de eski yazarlarından olan Anar, 1960 doğumlu. Lisans, master ve doktora eğitimini Ege Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde yaptı. Halen aynı okulda öğretim üyesi. Yayımlanmış üç kitabı var:

Puslu Kıtalar Atlası (1995), Kitab-ül Hiye (1996), Efrâsiyâb'ın Hikâyeleri

Cankurtaran / James Peterson Goa Yayınları

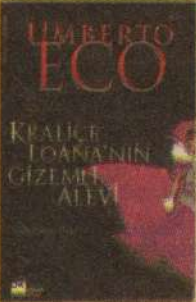
Florida'da tatil beldesinde cankurtaran olarak çalışan Ned Kelly, aklını başından alan, rüyalarının kadınıyla karşılaşır. Her şey mükemmeldir; ancak kadın her şeyin en iyisine alışkıdır, Ned ise zar zor geçinmeye. Kadın bu lüks otelde misafirdir, Ned ise sadece orada çalışmaktadır. Arkadaşları çok paralı bir iş teklif ettiklerinde Ned, gözcülük ve şoförlük yapmayı kabul eder. Plan basittir, zengin bir koleksiyoncunun evine girip tabloları çalacaklardır. Ancak soygunu geçesi bazı şeyler yolunda gitmez.

Ned'in ekibi tuzağa düşürülmüştür, daha kendilerini kimin oyuna getirdiğini düşünmeye zaman bulamadan, arkadaşlarının vahşice öldürüldüğünü öğrenir. Yalnızca Ned sağ kalmıştır ve şimdi FBI'n ve katillerin bir numaralı hedefidir. Kimseye güvenemeyen Ned, arkadaşlarının öcünü almak, adını temize çıkarmak ve en sevdiği insanlar arasında onu öldürmek isteyen kim olduğunu bulmak için ümitsiz bir mücadeleye girer.

Kraliçe Loana'nın Gizemli Alevi Roman / Umberto Eco Doğan kitap

Bir gün gözünüzü bir hastanede açıyorsunuz ve hiçbir şey hatırlamıyorsunuz. Ne ailenizi, ne geçmişinizi, ne de kendinizi... Ama okuduklarınız tamamen aklınızda. Şiirler ezberinizde, şarkılar dilinizde. İşte Umberto Eco'nun son romanında yarattığı ana kahramanın başına gelen de budur. Kraliçe Loana'nın Gizemli Alevi antik kitaplarla uğraşan, bir entelektüelin sisli dünyasına dalıyor. Oradan çizgi romanlar, oyuncaklar, 30'lu yılların gazeteleri, okul defterleri, plaklar, pullar, dua kitapları çıkıyor. Ve bir adamın belleği yitip giderken, bir ulusun belleği canlanıyor. Kitap, aynı zamanda bu çizgilerden bazıları da barındırıyor. Yani Kraliçe Loana'nın

Gizemli Alevi bir çeşit resimli roman. Eco, yaşlılıktan, bellekten, geçmişe özleminden, dinden ve politikadan söz ediyor. Yazarın da kahramanın da geçmişine ait Piomente'yi avucunun içine alan sis, belleği de avucunun içine alıyor. Saklıyor, gizliyor, koruyor, kurtarıyor... Kısaca, Eco yine yapacağını yapıyor. Olağanüstü bir roman çıkarıyor ortaya... Nesnelerle, yazıyla, bellekle iç içe geçen olağanüstü bir macera sizi bekliyor. [1]

Edebiyat dünyasından haberler

☞ Bu yıl yirmi dördüncüsü düzenlenen Tüyap İstanbul Kitap Fuarı çok renkliydi. Türkiye'nin bu alandaki en kapsamlı etkinliği olan fuar hem yayıncıyı yazarlarla hem de yazarları okurlarıyla buluşturdu. İlk işim Altın Yayınlar standında **Wilbur Smith**'le buluşmaktı. Smith, yeni romanı Güneşin Zaferi'ni imzaladı.

☞ Merkez Kitaplar, Türkiye'nin en büyük medya gruplarından biri olan Merkez Yayın Grubu'nun şemsiyesi altında yayın hayatına başlayan yepyeni bir yayınevi. Haziran 2005'te faaliyete başlayan Merkez Kitaplar, nitelikli edebiyat eserlerini ve düşün dünyasının seçme ürünlerini en kaliteli biçimde Türkiye'ye ulaştırmak için çalışıyor. Merkez Kitaplar, yayın yelpazesinde felsefeden edebiyata, tarihten popüler bilime, medya araştırmalarından hobi kitaplarına, çok çeşitli alanlardan değerli eserleri bulunduracak. Yayın dünyasına yeni bir enerji ile giren Merkez Kitaplar, yayıncılığı en yetkin isimlere danışarak ve ortak bir heyecan yaratarak sürdürmeyi hedefliyor. **Perihan Mağden** ve **Celil Oker**'i yazarları arasına katan Merkez Kitaplar önümüzdeki günlerde gerek Türk yazarlarıyla gerek yabancı yazar ve kitaplarıyla adından sık sık söz e tirecek gibi. Yayınevinin TÜYAP Kitap Fuarı için hazırladığı, kılı türlerde beş kitabı yayın hayatına merhaba dedi. Celil Oker'den yepyeni bir polisiye roman, yeni bir Remzi Ünal macerası "Bir Şapka Bir Tabanca", okurlarıyla fuarda buluşacak. Yine Perihan Mağden'in bugüne kadar yayımlanmış denemelerinden yapılan bir seçki, "Best of Perihan Mağden" adıyla, yazarın tutkunlarına ve yeni Mağden okurlarına sunuluyor.

☞ Gazeteci Yavuz Donat, Süleyman Demirel'le, "yasaklı yıllar" da yaptığı sohbetleri, Demirel'in sadece Donat'a anlattıklarını kitaplaştırdı. "Cumhuriyet'in Kara Kutusu - Süleyman Demirel Anlatıyor", yakın tarihimizin bu değişmeyen simasına daha yakından bakıyor ve şimdiye kadar basına yansımamış önemli ayrıntılar içeriyor. The Economist'in teknoloji editörü ve Türkiye'de "Mekanik Türk" kitabıyla tanınan Tom Standage'in, yayınları yayınlanmaz dünya kitap listelerine giren son kitabı "Altı Bardakta Dünya Tarihi" de Merkez Kitaplar'ın fuar standında olacak. Standage bu kitabında içecekler üzerinden bir tarih kuruyor ve klasik "çağ" ayrımları yerine dünya tarihini farklı içeceklerin egemen olduğu dönemlere bölüyor. Roma Belediye Başkanı Walter Veltroni'nin, 2004'te yayımlanan ve birkaç ayda best-seller olan "Oğulsuz" adlı edebiyat denemesi de, enteresan kurgusu, çarpıcı atmosferi ve hüznü dili ile Merkez Kitaplar tarafından Türk okurunun beğenisine sunuluyor. Veltroni, Buenos Aires'te bir duvarda rastladığı "Patricio seni seviyorum - Baban" grafitisi üzerine, beş farklı baba-oğul öyküsü kurgulamış bu kitabında. Yayınevi çalışanları, bir yıl içinde sağlam, seçkin, güvenilir bir katalog oluşturmak ve Türk yayıncılığında güçlü bir odak olmak amacıyla.

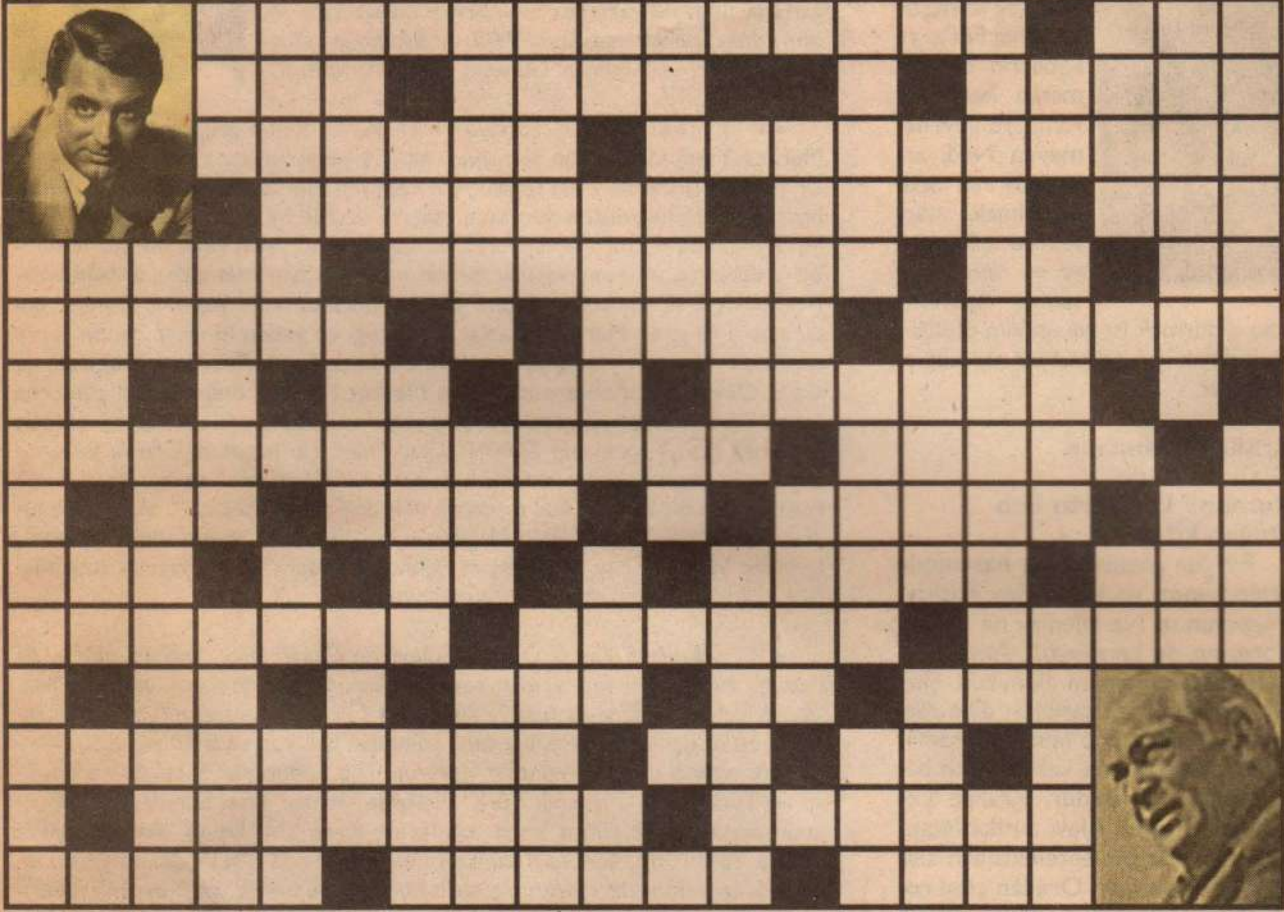
☞ Fotoğrafi'nden tanıdığım bir fotoğrafçı dostum İbrahim Göksungur'la karşılaştım. Hemen bana İletişim Yayınları'ndan çıkan albümünü anlattı. İbrahim Göksungur'un İletişim Yayınları'ndan çıkan Yeryüzünün Yüzleri isimli fotoğraf albümü; Hindistan, Tibet, Butan, Myanmar, Tayland, Küba, Bolivya, Peru, İran, Fas gibi ülkelerde 10 yılda çekilen fotoğraflardan oluşuyor ve dünyanın değişik renklerine, kültürlerine, yaşama biçimlerine bir yolculuk niteliğini taşıyor. Farklı kültürler, farklı yaşam biçimleri, insanlığın farklı coğrafyalarda farklı biçimleniş. İçkinin Meksika'da kaktüsten (tekila), Vietnam'da da piringten yapılsı, Tayland'da güzelleşmek için boynuna halka takan kadınlar, Myanmar'da İnle Gölü'nde bambudan yapılmış adalarında domates yetiştiren insanlar, Hindistan Amritsar'da, Tibet'te, Ladak'ta gün boyu okunan kutsal kitaplar, Guatemala'da içi boş tahta bir heykel olan yerel tanrıları Moşimo'ya, sigara ve içki içirerek onu hoşnut tutmaya çalışan insanlar... [1]

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

SOLDAN SAĞA

1) Fotoğraftaki aktörün bir filmi / Bir peygamber 2) Hitit / Babanın kızkardeşi / Ödendi, kesenek 3) Boş evden çıkan şeyler, yitikler / Hababam Sınıfı filminde Münir Özkul'un canlandırdığı karakter 4) Kıbrıs'ta bir kent / Sözünü etme / Dili tutulmuş 5) Simgesi "sn" olan element / Tören / Ribidyum simgesi / Yemekten emir 6) Ermenistan'ın başkenti / "..... vurmak" (argoda sevişmek) / Mahşer yeri 7) Eski bir Mısır tanrısı / Bir kürk hayvanı / Kakım / Çevresinde olan bitenin farkına varmamak 8) Melankolik / Ağır başlı olgun 9) Tavlada üç sayısı / İnatçı / Ölçüsünde, derecesinde / Aktinyum simgesi 10) Mut, mutluluk / Kısaca kilolitre / Kırma, metis / Azametli, büyük 11) Kâğıt katlama sanatı / İri başlı vida / Kelime vurgusu 12) Kiloamper simgesi / Tanzanya'nın plaka işareti / Mimar ve mühendis cetveli / Yedigâr 13) Fotoğraftaki aktör / Müstahkem mevki / Sarma, alaya alma 14) İstanbul'da ünlü bir kilise / Hak, hukuk 15) Mert soyadlı gazeteci yazar / Sıcak vs. gibi nedenlerle vücutta oluşan pembe kabartılar / Asker.

YUKARIDAN AŞAĞI

1) Fotoğraftaki yazarımız 2) Vasıta / Tümör 3) Lityum simgesi / Düzenlilik içinde sürüp gitme 4) Tüfek, tabanca gibi silahlarda bulunan bir kertik / Kötü bir işte kafadarlar, yordakçılar / Cehennemde bir kuyu 5) Bir AB ülkesi / Bir nota / Eşcinsel 6) Işık / Dişi deve / Yürürlükte bulunan yasa 7) Kalıtım, soya çekim / Sözde, sözüm ona / Çıplak 8) Aldatmak, aldatılmak / Tavla oyunlarındaki yuvarlak levhacık / Fosforoğlu soyadlı aktör 9) Posta sürücüsü / Mevki, makam / Afili, gösterişli 10) Yabancı / Bir çalgı / İhtiyacı karşılamayan / Yan keski / Vilayet 11) Güzel kokulu bir tür kavun / Sahip, iye 12) Üst yanı açık su yolu / Eğlenceli, gülünç, hoş 13) İki ya da daha çok katı bulunan ev / Külde pişirilen bir tür çörek 14) Ege Denizi'nde bir ada / Çok bilmiş / Kral başlığı 15) Bekle, umut et / Bir işi yapmaya hazır / En küçük sosyolojik örgütlenme 16) Fotoğraftaki yazarımızın filme de alınmış bir eseri / Erken 17) İnsan hakları kısaltması / El dağmemiş, işlenmemiş / Çingene, çingenelerle ilgili olan 18) Tapınca / Akıl 19) Üzerine sac, tencere, tava vb. koymaya yarayan üç ayaklı çember biçiminde demir destek / Karışık renkli 20) Tembellik / Evren, dünya.

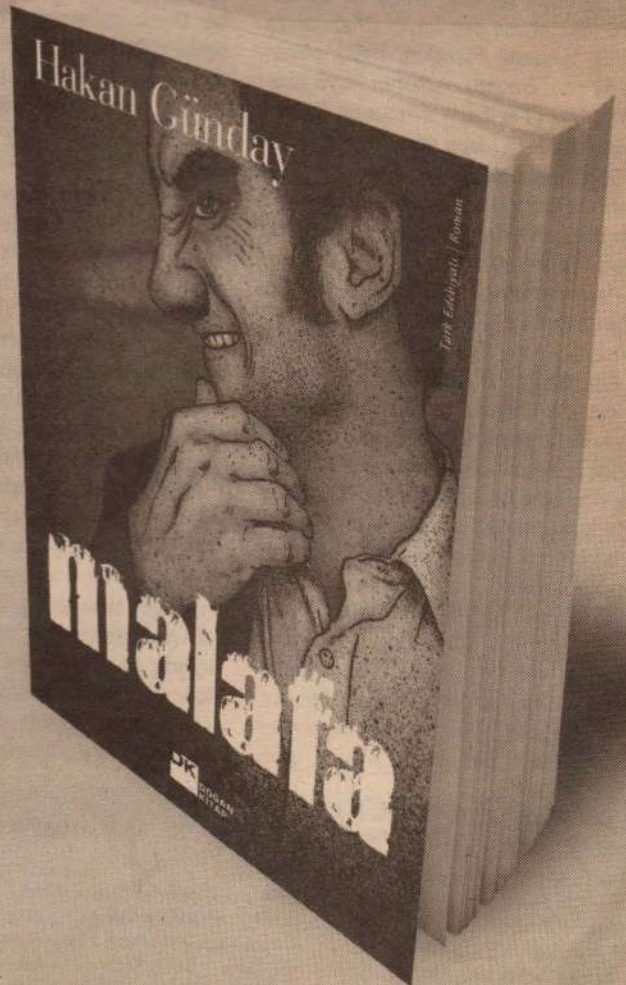

Hakan Günday

Turizmde Antalya
Antalya'da kuyumcu
Kuyumcуда tezgâh
Tezgâhta tezgâhtar
Tezgâhtarda tek amaç: satmak!

Bu kelimelere dikkat!
Yakında yeniden anlam
kazanacaklar.

Malafa'yı okuduktan sonra...

DK
DOĞAN
KİTAP

www.dogankitap.com.tr

Akşamsefası

hayvanartbahçesi

Mektup: İstiklal Cad. Türk Han. No:373 D:7 Beyoğlu / İST e-posta: hayvandergisi@yahoo.com

Bu yazıdan maksat, hayvanart bahçesi sakinlerinin nasırına basmak, huzurunu kaçırmak, başını döndürmek. Onları daha fazla yazmaya kıışkırtmak. Ancak bu sözler şahsi olup hayvan dergisi'ni bağlamaz.

ÜMIT BAYAZOĞLU

Geçtiğimiz yıllarda rahmetli olan Amerikan vatandaşı Kayserili sinemacı Elia Kazan, 1988 yazında (gerçekleştiremediği son filmi için mekân bakmak üzere) Türkiye'ye gelmişti. Ömer Madra, Elçin Yahşi ve fotoğraf çekmek üzere ben, Gergedan adlı dergi namına onunla buluşup konuşacaktık.

Rezalet bir iş çıkmıştı sonunda ortaya. Ama ne aksilikler; güya onu Kumkapi'ya götürecektik, saatlerce bir araba içinde trafikte mahsur kaldık, arkada Kazan, Elçin, Madra kucak kucağa ve önde beni hıkcık tutmuştu. Her hıkcıkta benimle birlikte araba da sarsılıyordu. Bu arada ses kayıt cihazı arıza yapmış, ansızın fotoğraf makinesinin flaşı da bozulmuştu. Adamın keyfi kaçtı, ama bizi (Türkleri) avucunun içi gibi biliyor, durumu idare etmeye çalışıyordu. Sonunda söyleşiden vazgeçildi. Sultanahmet'ten geri döndük, adamcağız veda bile etmeden Hilton'un döner kasasında kaybolmuştu.

Asıl merakım, bu talihsiz randevudan aklımda kalan şu paradoksu aktarmak:

Elia Kazan o yaz Afyon'a gitmiş, bir süre o civarda çekeceği filme göre yerler aramış. Gece olup otelde sıklınca rasgele sokaklara çıkıp dolaşmış. Nerede ışıklı bir yer görse, burası ya kahvehane, ya birahaneymiş. Ve hepsinde erkekler varmış, üstelik genç erkekler.

Kimseyi huylandırmadan iyice süzmüş bunları. Kıyafetleri genellikle koyu renkte ve birbirine çok benziyormuş. Sakallar bakımsız, saçlar sanki bir berber elinden çıkmış gibi ayıymış. İçlerinden biraz hallice olan-

lar, gelir gelmez masaya sırank diye bir anahtarlık demeti, bir Amerikan sigarası, bir çakmak atmalarından ve bira yerine rakı söylemelerinden belli oluyormuş. Bu iyi beslenmiş birkaçının dışında çoğunluk, sarı benizli, ince, uzun, küskün, kırılgan ya da kızgın melankolik tavırlar içindeymiş. Bunların sırtında anne örgüsü hırka, kazaklar varmış. İçlerinde gece boyunca bir kibrit kutusuna takla attıranlar mı istersin, aynada kendi kendisine tapanlar mı, mırıl mırıl duvarlarla konuşanlar mı? Bu yerlerin tavanında tütün, ter ve amonyak kokusundan oluşan bir bulut asılıymış. Yerde ise affeder-siniz, tükürük, izmarit, ganyan kuponları ve çekirdek kabuklarından oluşan bir halı seriliymiş. Gerçi bir müzik çalıyormuş, televizyon da açılmış ama ne kimse dinliyor, ne de buna bakıyormuş. Bağıra bağıra ve bir ağızda konuşurlarken, aralarında çok ağır ve müstehcen el şakaları yapıyorlarmış. Hemen hemen hiç biri eğleniyor gibi gözüküyormuş.

Bunlardan bazılarına yaklaşılmaya çalışmış; onlarla konuşmuş. Gelecekte ne yapmak istediklerini sormuş. Hiçbirinin Afyon'un sınırlarını aşan bir hayalinin olmadığını dehşete düşerek teşhis etmiş. Taşra ıssızlığında yalnızlıktan kendini tekrarlaya tekrarlaya kavrulan, cinselliği burulmuş koca Anadolu gençliği için yürüyen zamanın bir şey ifade etmediğini fark etmiş. Elia Kazan ile İstanbul trafiğine saplandığımız gün o araba içinde söylediklerinden sadece bunlar kalmış şimdi aklımda.

Elbette taşrada üç beş günlük gözlemlerle keşfedilemeyecek öncüler de

var. Ayrıca taşra ki nedir, nerede başlar, nerede biter, o da ayrı bir bahis. Bu kabına sığamayanlardan, akacak bir mecra bulabilmek için her kapının ipini çeken öncülerden kimisi de kendini hayvanart bahçesi'nde ifade ediyor. Şövalye ruhlu bu insanları çok önemsiyor ve seviyorum. Bugüne kadar nerede çalıştımsa kulağım hep taşradan gelen (s.o.s) çığlıklarında oldu. Onların ürünlerini "Ben de Varım, Biz de Varız", "Dünyanın Merkezi Orası Değil Burası" diye haykıran meydan okumalar olarak algıladım.

Bir süredir bizim hayvanart bahçesi sakinleri (mahkûmları mı deseydim acaba) arasında dolaşıyordum. Yazdıklarına daha da yakından bakınca, sislerin içinden hiç tanımadığınız biri çıkıp size doğru yürümeye başlıyor. Eğri doğru, güzel çirkin, yerli yersiz şöyle ya da böyle kendini koyuyor ortaya ve bilerek veya bilmeden kendisiyle birlikte çevresini de taşıyor merkeze/herkese.

Geçenlerde hayvanart bahçesi'nin müşfik 'bakıcılarından' Hatice Mer-yem ile konuşuyorduk. "Hariçten gazel okuyanlara karşı genel bir eleştirim var, bunlar dergiyi hiç takip etmiyorlar, Allah bilir dergide kendi yazılarından başkasını bile okumuyorlar," diyerek aldım sazı elime; "ne ülke, ne dünya gündemiyle alakaları yok, çoğu ben-merkezci, varsa yoksa kendi derdi, kelimeleri sayılı, kimilerinin satırlarında cinsel ayrımcılık, milliyetçi bir saldırganlık, çeşit çeşit önyargı ve karanlık sırtıyor. Yine çoğunda ideolojik bir perspektif, tematik bir bütünlük yok. Keza disiplin, metot, analitik düşünce, fikri takip, kararlılık, devamlılık yok, ne içerik, ne biçim hak getire. Bunların kitap bile okuduklarını sanmıyorum. Kahvelerde, meyhanelerde yaptıkları geyikleri oturup yazıyorlar, bir de çekinmeyip sanki bir matahmiş gibi bunları oraya buraya basılması için yolluyorlar" diye hisımla içimi dökünce Hatice Mer-yem, "Hoop orada bir dakika dur" dedi, "onların seslerini duyurabilmek için ellerinde bu dergiden başka bir kanal yok. Yazdıklarının bu sayfalarda çıkması o yüzden onlar için çok önemli. Biz sık sık taşrada bir araya geliyoruz, onların yaşadıkları yerlerde kitap -o da eğer varsa- kırtasiye

hayvanart bahçesi sakinleri:

Hekim Ali Babacan / İzmir - Burcu Ercan / Ankara - Ulaş Güneş Kaçargil / İst. - Mustafa Koca - Elvan Lebe / Alamut Köyü - Ahmet Özcan / Mersin - Metin Örcan / Bolu - İsmail Gürgen / Bursa - Civan Gani Türk / Altıoluk - Uluç Unc / Newcastle - Hakkı Büyükdamlacı / İzmir - Serdar Onuk / İst. - Eray Duman / İst. - Ersin Kalaycı / Trabzon - Özgün E. Bulut - Gönenç Göcmengil / İzmir - Salih Demirci / İst. - Can Çadırcı / İst. - Ezgi Sözen / İzmir - Ali Bozdemir / Antalya - H. Büyük / İzmir - Esra Çalışkan / İst.

Akşamsetası

dükkanlarında satılıyor. Her ay derginin çıkacağı günü beklemek, sonra dergi gelince kuytu bir yere çekilip sabırsızlıkla içinde keşfi adını aramak onlar için ne kadar heyecan verici bilemezsin" dedi.

Bunun üzerine ben de durdum ve tekrar döndüm hayvanart bahçesi'ne. İsim isim tekrar okudum ve dikkatimi çekenlerden notlar aldım. Şimdi bunlardan bazılarını sizlere sunuyorum.

Adı Asteriks kahramanlarını andıran "Severyus" kod adlı arkadaş 5 aydır "Fason Öğütler Kitabını" tefrika ediyor hayvanart bahçesi'nde. Bu köşenin en istikrarlı yazarı o. Bir damar tutturmuş gidiyor. Kısa yazılarının her birinde, güya kundak bebeklerine yaşama dair (kendi deneyimlerinden çıkardığı öngörülerle) bazı öğütler veriyor. Bunlardan biri bebeğin cinsiyeti hakkındaydı. Severyus çok pratik biri, öyle lafı fazla uzatmıyor. Elâlemin kitaplar döktürdüğü konuların altından bir-iki cümleyle kalkıveriyor: Mesela "eğer önünüzde bir çıkıntı varsa erkek, yoksa kızsınız. Bu anneyle ilişkinizi belirler. Babayla ise uzaksınız, çünkü baba memeye ortak (!) çıkar." İçgüdüsel emme, emzirme fiilleriyle cinsel temas birbirine karıştırılmış. Beslenme bahsinde Severyus tekrar meme ile uğraşır ve bebeklere, "hazır elinizin altındayken memenin tadını çıkarın, 20 sene sonra bunlardan bir çifti için ne maymunluklar yapacaksınız (!)" diyor. Memeden "bir çift" diye söz etmesi ilginç. Anlaşılan Severyus'un derdi oral bir takıntı. "Yirmi sene sonra bunlardan bir çifti için ne maymunluklar yapacaksınız" dediğine göre onun gözünde tüm bebekler erkek. İlâhi Severyus, adını gizlesen de cinsel kimliğini gizleyemiyorsun işte. Yukarıda andığım "satırlardan sızan cinsel ayrımcılığa" bundan güzel bir örnek olamazdı herhalde.

Tam sırası denk düşmüşken bir cinsel ayrımcılık da biz yapalım bari: hayvanart bahçesi sakinlerinin dişileri daha iyi yazıyor, erkeklerden çok daha içten,

dobra ve maskesiz takılıyorlar. Erkekler de ise genel olarak bir 'artistlik' hali var, sürekli poz kesiyorlar, bıyık buruyorlar, olmadı yumruk sıkıyorlar. Kızlar ne kadar dürüstse, erkekler o kadar dolambaçlı, hatta içlerinde laf gevelemeyi şiir, edebiyat sananlar bile var.

Sanat, edebiyat o kadar uzakta değil arkadaşlar. Hemen yanı başınızda. Buna en güzel örneği verenlerden biri Hasibe Özdemir mesela: "Bir kartopu formanın tam arkasına denk gelmişti, işaretlenmiş gibi koşarak gitmiştim eve. Otobüste liseli haline yetişkin bir sertlik dayanmıştı, yeni korkular öğrenmiştim. Yeşil el örgüsü bir kazak İzmir'in sıcaklığında eritmişti özgüvenini. Seni öperken izlesinler diye arkadaşlarını ağaçların arkasına saklayan ilk sevgilini anlatmıştım. Onun seni bir anda büyüten, çocukluğunu elinden alan erkek övünmesini."

Hasibe gibi "Kısır ile Döngü"nün yazarı Nezaket Kartal da kanat açmış uçuyor. Kısacık bir yazıda ulaştığı derinlik şaşırtıcı. Bildik bir temayı insanın içini ürperten bir kara mizahla tekrarlamış. Mersin'den yazan Bedriye K. da çok iyi: "Geceleri eskilerini giyiyorum yalnızlıkların / Gündüzleri yenilerini / Her gece kapımı çalan dostlar / Oyuncaklarını alıyorlar elimden / Acemice dikiyorum içimin söküklüklerini." Urla'dan yazan Tuğba Aksak da şiirin damarını yakalayanlardan. "Zaman Aşımı" adı şiirinde basit bir dille, iddiasız, hiç ağlak hallere girmeden, hiç entel-dantel pozlar takınmadan yalnızlığını ifade etmiş. Tuğba sorunlarıyla dalga geçebiliyor. Denizli'den yazan "Fütursuz Ördek" Derya Karakoyun da öyle.

Keza Ayten Kaya'nın "itiraf" metnine hayvanart bahçesi dar gelmiş. Küçükken tuvalet alışkanlığı sırasında yaşadığı marazi bir durumdan ötürü yetişkinliğinde bile zaman zaman altına kaçırın birinin kendisiyle barışma girişimini anlatıyor cesurca. İtiraf zordur, mesela karakersizler asla itiraf edemezler ve hepinizin bildiği gibi, bu memlekette itiraf, ancak işkence al-

tında veya üstüne para vererek doktor karşısında yapılır. Ayten, ister gerçek, ister kurgu olsun bu anlatısıyla aslında herkesi itirafa davet ediyor. Hatta kışkırtıyor.

"Kimsenin bilmediği bir ismim var ve kimsenin hayallerini süslemeyen bir isim. Annem geçen yıl öldü, babamı hatırlamak bile istemiyorum. Bir köpeğim ya da sevgilim yok. Şiir yazmam, araba kullanmam, çocukluğumdan beri nefret ederim dondurmadan. Sesim berbat. İki odalı bir evde yaşıyorum. Tamamıyla herhangi biriyim tanıdığım ya da tanımadığım herkes için, kimsenin hayatında özel bir yerim yok. Her gün gelmeme rağmen meyhane garsonları bile benden hoşlanmıyor. Dedem hayatın bir mucize olduğunu söylerdi ama alkolikti, sirozdan öldü." Bu satırları yazarı Arkil Ş. de almış başını gidiyor, gerçeğin gözlerine dik dik bakarak yalnızlığa meydan okuyor.

"Uykunun en derin zamanında uyandırılan bir insanın korkusuydu yüz yıl" gibi 17 aforizmayla hayvanart bahçesi'ni şenlendiren Mersinli İlker Gören, birbirinden düşündürücü satırlarıyla sanki bir şairi müjdeliyor. Favorim 8 numara: "İyi günler. Herkesi Batman'daki Larosa lokantasında kelle paça yemeye davet ediyorum." Nasıl ama?

Erzincanlı Mehmet Akif Ertaş'ın yazdıkları ise doğrusu beni aştı: "Derken beklemediğin ücrada tenhaya gerili ipinin üzerinde sır cambazı. Seyre dalışlarının en buseliğiyle izlersin sen. Baştan savma artıracaklarının dokunup arasözüne geçmekle yetinen oyunların ilk gölge isteyenini bu değil ki! Örmeğin vazgeçersen yıldız tozlarıyla belleğini, yine de anımsayamaz mısın? Bezirganlıkta kararlı mecazlar tutup bırakmaya gönüllü değilken..." diye gidiyor.

Mehmet Akif, senin dergin Le Poète Travaille, o da malûm burnunun dibinde, Erzincan'da çıkıyor.

Not: Yukandaki yazı hayvan dergisi'nin son dört sayısı dikkate alınarak hazırlandı.

Kasım 2005 • Aylık Yerel Süreli Yayın • İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ
Yazı İşleri Müdürü: Hatice Üstündağ • **Mutfak:** Faruk Kaya, Yıldız Bilgin Bayazıt, Mehmet Duru, Seray Şahiner, Seyitali Aral, Mevlüt Gülveren • **Ankara Temsilcisi:** Emrah Serbes
Grafik Tasarım: Mustafa Devrim Özdiç • **Lojistik Destek:** Pınar Öztürk • **İşletme Müdürü:** Orhan Açar
Satış Müdürü: Cüneyt Aydın • **Adres:** İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu / İSTANBUL
Tel: 0212 293 32 77 - 78 • **Faks:** 0212 245 85 56 **Yayıncı:** PAK Basın Yayın e-posta: hayvandergisi@yahoo.com
ISSN 1303- 944X Baskı: Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • **Genel Dağıtım:** DPP (0212 622 22 22)

Yurtiçi: 1 yıllık 35 Milyon / 6 aylık 20 Milyon • **Avrupa:** 1 yıllık 25 Euro / 6 aylık 15 Euro **ABD ve Uzakdoğu:** 1 yıllık 50 Dolar / 6 aylık 30 Dolar /
Abonelik için irtibat Tel: 0212 293 32 77 / 3 hat Ali Haydar Akkaya Hesap No: PAK BAŞIN YAYIN LTD.ŞTİ adına
TL: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 1101003-2 **EURO Hesap:** Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi
Hesap No: 3006501-1 / **DOLAR Hesap:** Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 3006502-9

Akşamsetası

Ben Sana Mecburum

ben sana mecburum bilemezsin
adını mih gibi aklımda tutuyorum
büyüdükçe büyüyor gözlerin
ben sana mecburum bilemezsin
içimi seninle ısıtıyorum

ağaçlar sonbahara hazırlanıyor
bu şehir o eski İstanbul mudur
karanlıkta bulutlar parçalanıyor
sokak lambaları birden yanıyor
kaldırımlarda yağmur kokusu
ben sana mecburum, sen yoksun!

sevmek kimi zaman rezilce korkuludur
insan bir akşamüstü ansızın yorulur
tuşak ustura ağzında yaşamaktan
kimi zaman ellerini kırar tutkusu
birkaç hayat çıkarır yaşamasından
hangi kapıyı çalsa kimi zaman
arkasında yalnızlığın hınzır uğultusu

fatih'te yoksul bir gramofon çalıyor
eski zamanlardan bir cuma çalıyor
durup köşe başında deliksiz dinlesem
sana kullanılmamış bir gök getirsem
haftalar ellerimde ufanıyor
ne yapsam ne tutsam nereye gitsem
ben sana mecburum, sen yoksun!

belki haziran'da mavi benekli çocuksun
ah seni bilmiyor kimseler bilmiyor
bir şilep sızıyor ıssız gözlerinden
belki yeşilköy'de uçağa biniyorsun
bütün ıslanmışın tüylerin ürperiyor
belki körsün kırılmışsın telâş içindesin
kötü rüzgâr saçlarını götürüyor

ne vakit bir yaşamak düşünsem
bu kurtlar sofrasında belki zor
ayıpsız fakat ellerimizi kirletmeden
ne vakit bir yaşamak düşünsem
sus deyip adınla başlıyorum
içimsıra kımıldıyor gizli denizlerin
hayır başka türlü olmayacak
ben sana mecburum bilemezsin

ATTILA İLHAN

